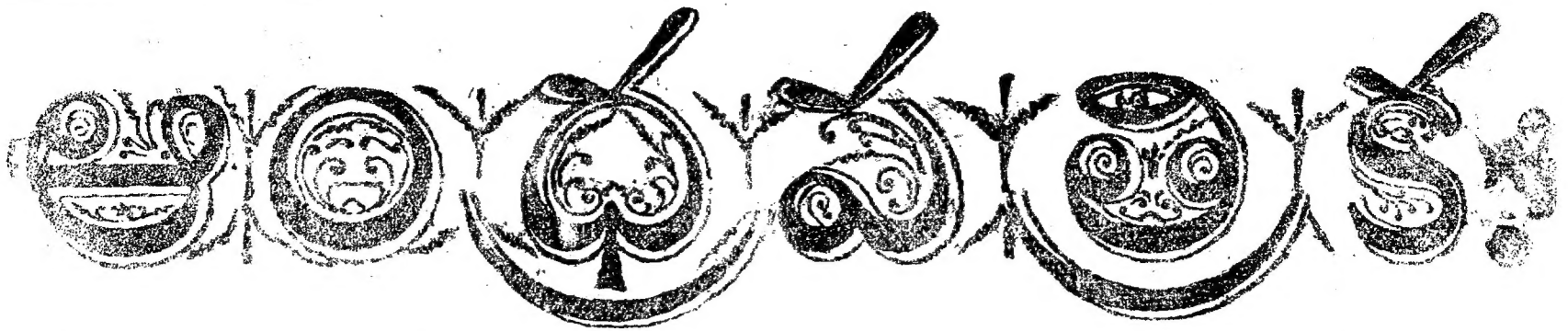

విజ్ఞాపక 1-3 0-1-8

Register No. M. 1118.

Post Box No. 212.

Telephone No. 544.

3/1/91

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

Vol. 11
సంపుటము 11

చెన్న పట్టణము 1925 వ సం॥ జనవరి నెల 14-వ తేది బుధవారము
శ్రీ రక్తాక్షినామ సంవత్సరము, పుష్యమాస బహుళ చవతి ౪.

No. 240
సంచిక ౨౪౦

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచివందు

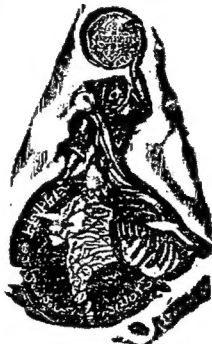
గొప్ప గొప్పవారిచే వేలకు వేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది.

పంచభాష చీటి చూచి కొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతాంజనము సకలవిద

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
పొన్నపు మెప్పుల బారదోలును, పొట్లగొట్టును.
బెణుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.
దగ్గును తగ్గించును దురదను తొలగించును.

నొప్పులకు సంజీవివంటిది

ఈమందును రుద్దగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తీసివేసును.
దేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.

చక్కనిడబ్బితో సహా సీసా 1-కి ర్పు 0-10-0; డజన్ 1-కి ర్పు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.

అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుచెట్టి వీధి మద్రాసు లేక, బొంబాయి.

లోకప్రసిద్ధమైన

స్టీము యింజన్లు!

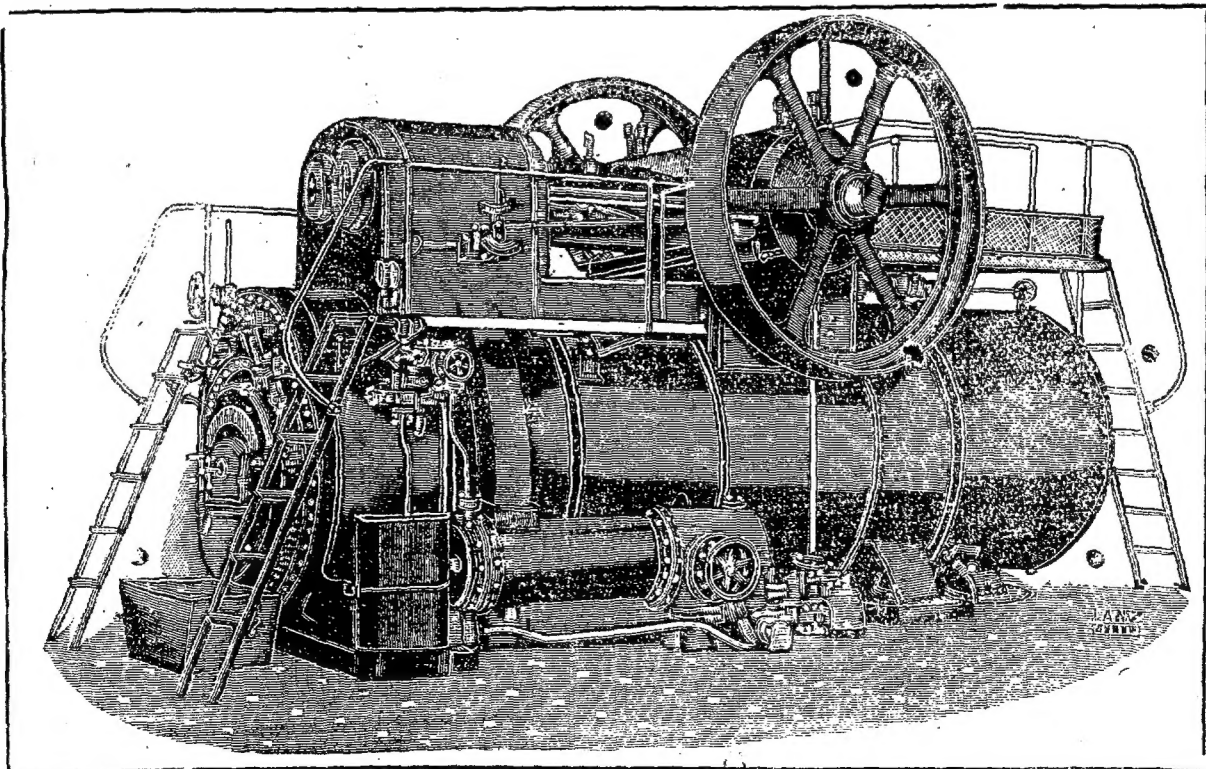
(Super Heated)

లాంజీ స్టీము యింజన్లు!!

22 B. H. P. - గాయకు 1250 B. H. P. వరకు.

బాయిలరు ట్యూబులు వెలుపలకులాగి శుభ్రపరుచుటకు సౌకర్యములు అమర్చబడియున్నందున బాయిలర్లు యెన్నటికిని చెడిపోవు.

యేమాదిరి యింజనులు కంటెను ఖర్చు మిగుల తక్కువ - కర్ర - బొగ్గు - వూక - పొట్టు - దేనితోనైన పనిచేయును.

వెలుగు సులభము

Prices
Challenge
Competition
నూతన పద్ధతుల
సనుసరించి అనేక
సౌకర్యములు
అమర్చబడినవి.

వెలుగు సులభము

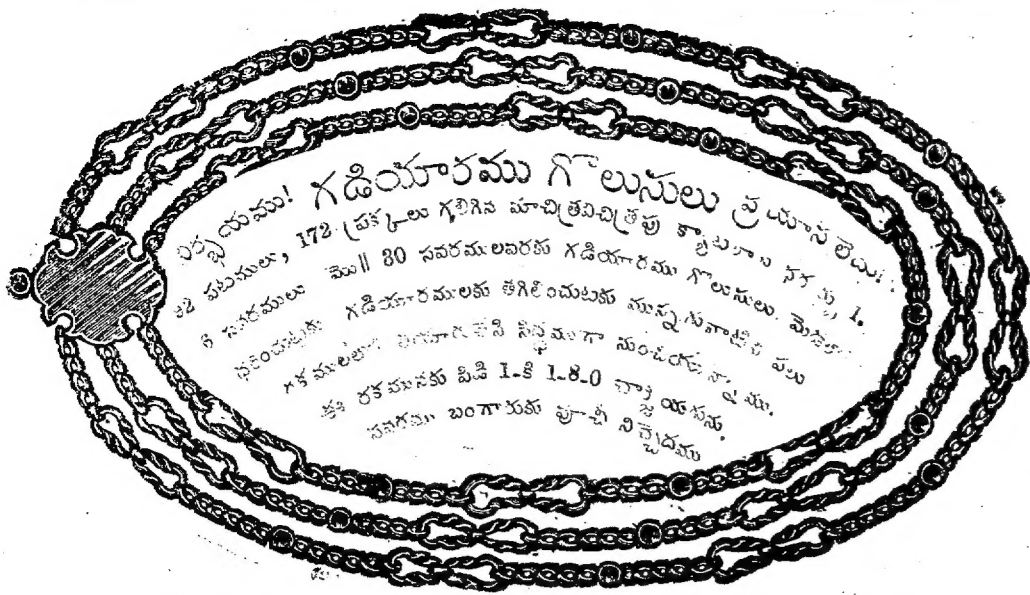
Economy
unrivalled!
Latest
Scientific
Miracle!!
Wonderful
Bargains!!!

ఇదివరకు యెన్నడు యిట్టి యింజనులు మీరు చూచియుండరు.

సంవత్సరం ఒక్కంటికి 3000 యింజనులు అమ్మబడుచున్నవి. త్వరపడి ఆర్డర్లు పంపుడు.

Telegrams:
"MACHINISTS"

సోలుయేజంట్లు:— డి. యల్. శాస్త్రి అండు కో., 12, తంబుచెట్టివీధి, మదరాసు.

ఉత్పత్తి రామయ్య శెట్టి, గురునాథుడు శెట్టి కంపెనీ, చలవర్రుపల్లి, 25, ప్రైవేట్ బజార్ రోడ్డు, మదరాసు.

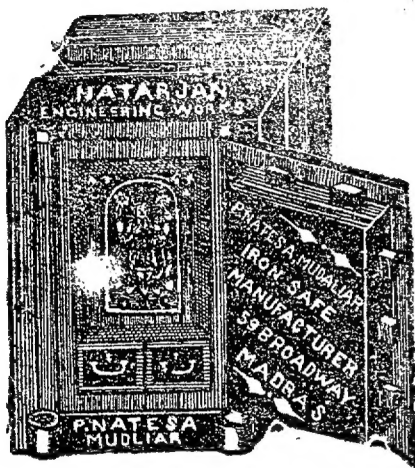
1925 ఆగస్టు వారి 1925

ఆఫీస్ కాళిండ్ ౧-కి వెల 0-6-0 డయరి ౧-కి వెల 0-6-0
దొరసామి కంపెనీ 58 పెరియన్స్ మొదలివీది, మిన్ టుపోస్టు, మదరాసు

నరనము

వృధ మైనది

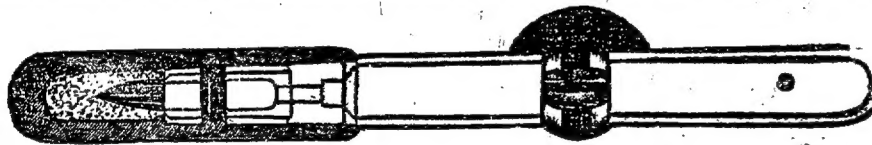
నమ్మక మైనది.

యిప్పటికే ప్రపంచవ్యాప్తంగా కఠినమైనదిగా నిరూపించిన ఇనుపపెట్టెలు ఈవిధము లెవరినీ దోచుటకు అనుకూలమునకు సిద్ధముగావున్నవి. కాంతలు, కంపెనీలు, కార్యాలయములు, కోలకరేట్స్ సంఘములు మొదలగువాటికి సరఫరా చేయబడినవి. (1429)

సి. న. టే. శ. మొదలియార్, ఇనుపపెట్టెలు చేయువాడు,

ప్రాచైన్, 59, బ్రాడ్వే, మద్రాసు. నటరాజన్ ఎంజినీరింగు వర్క్సు. విరన్ అండు బ్రాన్ ఫౌండర్స్ ఆయిర్ ఎంజినులు, మోటారులు, మెషిన్ భాగములు, మొదలగునవి రీడర్ చేయుటయందు సమర్థులగుదురు. రైనుమిల్లులు కావల్సి నిలవడము, సాప్టింగు, నట్టులు, సరముగా యివ్వబడును. ముచ్చరాయప్ప శెట్టి, పెద్దనాయకపేట, మద్రాసు. మెషినులకు సంబంధించిన భాగములన్నియు అర్హత యిచ్చి, తయారుచేసి యివ్వబడును. ఉత్తరములు (కానీస్ బయలు) వ్రాయబడును.

గ్లాసు పాళీలు

పాంట్స్ పేనాల బంగారపు పాళీలబదులు యానుతన గ్లాసుపాళీలు దేశమంతయు వాడుకలోనున్నవి. గ్రోసు రూ 14. ఒకటూరి సిరాలో ముంచినయెడల రీనిమిషములవరకు చక్కగా వ్రాయును. గ్రోసు రూ 14. గ్లాసుపాళీ ఫ్రెంచ్ పేనా రూ 1. డజను రూ 10. విక్రీయిచ్చి, మద్రాసు.

గ్లాసుపాళీల కలము మైలాపూరు

దీనిని వాడే! సుఖింపుడు!!
అతడు మిక్కిలి సుఖముగా నున్నాడు.
అతని చర్మమునకు శ్రేష్ఠమైనట్టి
గుడ్ విన్స్ న బ్బులనే
ఉపయోగించుచున్నాడు.

Goodwin's Toilet Soap

హేబరు ఉన్నత పాఠశాల వార్షికోత్సవము

టి. రంగాచార్యులుగారి అపీలు

తిరుమనాపల్లి, జనవరి 12:—సామ్రాజ్య భాగశాసన డిప్యూటీ ప్రెసిడెంటు దివాను సహాయుడు టి. రంగాచార్యులు, సి. వి. యిగారు కనివారము ఉదయమున విద్యార్థులనుండి చివటికి వచ్చిరి. మురుంగువద్ద పరీక్షలు. వాడుకదేశ కొల రూసు వంతెన ప్రాంతమును వాదినమున రంగాచార్యులు గారు జూచిరి. సామంత్రము హేబరు ఉన్నత పాఠశాల వార్షికోత్సవ సమావేశమున కధ్యక్షత వహించి, విద్యావ్యాపక మునకు క్రైస్తవ మత ప్రచారకులు భారతదేశమందు చేసిన నేపకు వారిని ఉద్గడించెను. విద్య భాగుగ దేశమందు ప్రాకుటకు ప్రజలు భర్తాదాయములు స్థాపించవలయు అవ్యవకతను నిరూపించిరి. ఇంగ్లాండునందును, భారతదేశమందును అమలుగుండున్న విశ్వావిధానమును నిరూపించి సరియగు విద్యావిధానము అవలంబించి భారతదేశమందు విద్య వ్యాపింపజేయవలసినదని క్రైస్తవ మత ప్రచారకులు రంగాచార్యులుగారు హెచ్చరించిరి. విద్యకొరకు ఆంగ్లేయులకు భారత దేశము ఆహ్వానించుచున్నదని రంగాచార్యులుగారు నుడివిరి. కాని భారతీయులతో సరిసమానముగ ఆంగ్లేయులు నడువవలయును గాని యజమానులవలె ప్రవర్తించుటకు భారతీయు లి య్యకొను దినములు గడచెనని స్పష్టముగ రంగాచార్యులుగారు నుడివిరి. (ఆ. ప్రె.)

మధుర విశ్వవిద్యాలయము

మధుర మునిసిపాలిటీ కార్యాలయము

మధుర, జనవరి 11:—ఆర్. యస్. నాయుడుగారు రధ్యక్షతక్రింద నిన్న సమావేశమైన పురపాలక సంఘముందీ దినవ సుదవారింపిన తీర్మానము ఆమోదింపబడెను. “మధుర నగరమందు విశ్వవిద్యాలయమును స్థాపించుట ప్రభుత్వమువారు గావించు ప్రయత్నములందెల్ల పురపాలన సంఘమువారు శక్తివంతములై సహకారము జూపెదరు”. ప్రైవేటుది వంతెన బాగుచేయుటకు మునిసిపాలిటీవారు రూ 15,000 లు సాక్షునచేసిరి. (ఆ. ప్రె.)
ప్రేగుతగ్గుచున్నది.
మధుర, జనవరి 11:—మధురయందు దిటీవల బయలుదేరిన ప్రేగువాధి తగ్గుచున్నది. ప్రేగునగుటకు ప్రభుత్వమువారు మునిసిపాలిటీవారు తగినచర్యదీసికొనుచున్నారు. (ఆ. ప్రె.)

బెంగాలు శాసనసభ-అద్వితీయ జయము

“మహారటా” పత్రిక అభినందించుట

పునహా, జనవరి 12:—బెంగాలు ఆర్డినెంసుబిల్లు విషయమున శాసనసభనొందిన అద్వితీయజయము నొక వ్యాసము నందు కొనియాడుచు, బెంగాలు గవర్నరుగారు దెల్పినకథ చను త్కారముగ నున్నదని “మహారటా” పత్రిక చెల్పుచున్నది. నిరంకుశపాలనఫలితముగ విప్లవప్రభుత్వము బయలుదేరుననియు, ఆర్డినెంసువంటి యెన్ని శాసనములు గావించినను యిది చల్లారదనియు పత్రిక చెల్పుచున్నది. (ఆ. ప్రె.)

సింహళ శాసనసభ్యుని ఆగమనము

యస్. ఆర్. మహమద్ సుల్తాను
మదరాసు, జనవరి 12:—సింహళ దేశ శాసనసభ్యుండు భారతదేశపు ప్రతినిధులగు సర్ ఆచ్. మహమ్మద్ సుల్తానుగారు బోటుమేలులో మదరాసు నేటి ఉదయమునవచ్చిరి. రాజకీయ కార్యములపై వీరు హిందూదేశమున పర్యటనము గావించెదరటం నుల్తానుగారు జనవరి 16-వ తేదీన మదరాసునుండి పునహానగర ముబోయెడకు. భారత సంఘసేవకులను దేవధారగారి కతిథులుగ నుల్తానుగారు రెండుదినము లుండెదరు. పిమ్మట వారు బొంబాయి వెళుదెదరు. (ఆ. ప్రె.)

బొంబాయి, జనవరి 11:—యస్. యస్. చైన్వాస్తీసు రులో ప్రయాణమై పోయినవారిలో సర్ రోనాల్డు వెర్నన్ నెల్సన్ గాంటర్ గారు ముఖ్యులు. (ఆ. ప్రె.)

Madras-Races 1924-25.

చెన్న పురి

గుంటు పందెములు

1924-1925

ఈదిగువ తెలుపబడిన తేదీలలో పందెములు జరుగును

1925 సం॥ ౧౦ జనవరి నెల 17, 24, 31.

1925 సం॥ ౧౦ ఫిబ్రవరి నెల 7, 14.

ఎల్లెక్ట్రిక్ టూటాలిజేటరు బుక్కు మేకర్లు

ప్రవేశకట్టుము:-

మొదటితరగతి: పురుషులకు రూ 5. స్త్రీలు రూ 3.

రెండవతరగతి: ,, ,, 1. ,, 0-8-0.

టీవ్, పార్కు, ఎగ్జిబిషన్ మొదలగు స్థానముల నుండి స్పెషలుబుండ్లు పోవును.

ఇతర వివరములకు గోడలకు అంటించియుండు మా పెద్దనోటినులను చూడకోరెదము.

వెల్లింగుటన్ సినిమా

మాంటు రోడ్డు, మద్రాసు

10-1-25 శనివారమునుండి 16-1-25 శుక్రవారమువరకు

శని, ఆదివారములందు 8-15 గంటలకు మ్యాటినిగలదు

యానివర్స్ ఫెస్టివల్ సీరియలు

ది "హోస్టెస్ టీ" ప్రదర్శించబడును

సీటి మారిజన్ అండు మార్గతేలు మోరిస్ అడ్మిర్ కార్ట్రే ములు చూడతగినవి. న్యూస్, కామిక్ మాడ చూడబడును.

మెన్ రిజము నేర్చుకొనుదు

1416

మెన్ రిజము, హిస్టరీ, కాల్ రీడింగ్, కాన్ ఫెస్ ట్రేషన్, ఆర్కీకల్, దూరదృష్టి, దూరద్రవ్యము, మెన్ రిజము యనున వ్యాధి నివారణచేయు పద్ధతులు విపులముగ, మర్మర హితముగ, సుబోధకముగ, లక్ష్యసమన్వితముగ, గురువులేకనే ఆభ్యాసయోగ్యముగ నుండునట్లు రచింపబడినది.

కల ప్రతి 1.5 రు. 1.0-0 పోస్టేజీ 0-4-0

ప్రాఫెసర్, సేఖర్, మెన్ రిజము వలూరు.

విడుదినములలో నారకురుపును

తామరను కుదుర్చు

అత్యద్భుత ఔషధము

(1) నారకురుపుతలము మొదటిరకం బుడ్డి 1 కి ధర రూ 1-0-0

(2) ,, ,, రెండవరకం ,, 2-0-0

(3) నారకురుపుకు లోనికి పుచ్చుకొనుటకు 15 దినముల ఔషధము ధర రూ 4-0-0

(4) తామరతలము బుడ్డి 1 కి ధర రూ 1-0-0

(5) తామరకు లోనికి పుచ్చుకొనుటకు 8 దినముల ఔషధము ధర రూ 2-0-0

అన్ని ఔషధములకు ప్యాకింగు తపాలఖర్చులు వేరు. ఉపయోగించువిధము ఔషధముతో పంపబడును.

శీర్షికలనునుండియున్న మొండివ్యాధులు శరీరలో చూచి సులభానిచ్చెదము.

ఉత్తరములు ఆంగ్ల భాషలోనే వ్రాయవలెను
A. A. AYYANGAR, No. 1, Snuwar Street.
Triplicane, Madras.

"నెకండరీ విద్యావిధానమునందు సాహిత్యపాఠము"

(డాక్టరు బుర్రా శేషగిరిరావుగారు ఎం. ఏ.)

సాహిత్యవిద్య భాషామూలకమైనను, దేశకాల పాత్ర మగుటచేత సవస్థాభేదములు చెందుచున్నను, మొత్తముమేని ప్రభావమువలె నిత్యమై పరావిద్య యనదగియున్నది. కర కాళముగాని ధనలాభముగాని నుఖలాలసల్యముగాని సమ కూర్మల లోకాగమము లేన్నే నికలవు. కామ్యసాధకము లగు నట్టి విషయలు గురువుల యనుగ్రహము కొలదిని శిష్యుల బుద్ధిని శేషముకొలదిని గురుశిష్యుల నిరంతరసహకార ప్రయోగముకొలదిని ఫలవంతములు కాగలవు. జీవి కిహమందు తనివని కలిగింపగలిగి యుండును. కాని పీటివలన పరము సిద్ధించనేరదు. ఇట్టి యిహపరసాధకత్యము సాహిత్యవిద్యకే కలదనుట నిర్వివాదము. ఇహమనగా వాంఛాపూర్తియని సామాన్య నిర్వచనము. కవిరాజు పండితరాజు

ధీర్జ్యోతివా జగదీశ్వరోవా!

మనోరథా పూరయితుం సమర్థ! అన్నాడు.

కాని "సర్వజ్ఞ శింగనామము శత్యవశే" యన్నట్టి సామర్థ్యము జగదీశ్వరుని ఓట్లనే నిశ్చయమును నిత్యమును అగుచున్నది. మనోరథములకు మేరయొక్కడ? పీటియందలి వ్యాజ్ఞానమునే నమ్ముకొని దానిని సాధించుటకే మన లోకజ్ఞానమును ప్రయోగింప దలచితిమేని మనప్రయత్నములకును వాటిని పెన్నంటిపెచ్చు విఫలములను మేరయుండదు. మనోరథ పరం పరలను లోకసాధనములతో తృప్తి పరుపగలుగుదు మను కొనుట వైర్విధ్యము; గర్వాంధత; ఇది మనకర్మ కలాపమును మనము నిర్ధారించు కొన గల్గుదు మను కొనుట; విశేషించి మన మను సరింప వలసినవార్తమును సరిగా నిరూపింపగలిగితిమని మృగతృప్త్యను కాచి యుప్పొంగినట్లు సంతసించుట. ఇది యెంతోకాలము కొనసాగల మార్గముకాదు. సంసారయాత్రయందే గాక ప్రపంచచరిత్రమందును ఇదియొప్పుదును కొనసాగలేదు. ఇందుకు కడచిన ఘోరసంగ్రామమే దృష్టాంతము. సమ్యాహనాస్త్రము నంటి విషవాయువును వైరిబలములపై ప్రయోగించి లోక విధ్వంసము చేయగలిగితిమని జర్మనీకాస్త్రవేత్తలు గర్వించలేదా! వారి ప్రయోగములకు నివారణోపాయము కనబడలేదా! జర్మనులు విఫల మనోరథులుగాలేదా! కర్మకలాపమును నిర్ధారించుకొన గలిగితిమన్న గర్వము భంగపడలేదా! ఇట్లే మనవుని జీవయాత్రయందు కామ్యపురుషార్థమును లోకసాధనములతో నిర్వహింపగల ప్రయత్నము కొనసాగకున్నది. అందుచేతనే ఇట్టి యిహికసాధనముల సమకూర్చువిధ్యలకు నిలకడలేక, సంసారసాగరమున డోలాయమానమున జీవిక నిలకడకలిగించు సామర్థ్యము కలుగకున్నది. ఇందుచేతనే లోకసాధనములవలన తనివితీరక తరింతకాలని మనుష్యుడు తనసారభాపైరిగి తుట్టుకుదకు పరాత్పరునిపై భారమువేసి తన్నానసించియున్న యజ్ఞానాంధకారమునుండి వెలువడుటకు దారిమూప నా పరాత్పరునే నేడుకొనుచున్నాడు. ఇట్టి వేడికోలు సాహిత్యగ్రంథములందు నిరంతరాధ్యముగ కానవచ్చుచున్నది. శత్యమై, ధీమంతుడమై, చంచలమై, జలబుద్ధుడప్రాయమైన లోకజ్ఞునిమునే పరమావధిగా చేసికొనిరని మనలో ననేకులు నిత్యమును నిరసించు 19 వ శతాబ్దపు టాంగ్లలకవిత్వంండి యీవరమార్గము నుదాహరించుచున్నాను. నెకండరీ విద్యావిధానమునందు నీతిబోధకపాఠముల యావశ్యకత నుగ్గడించు మనసాహిత్యోపాధ్యాయు లిట్టికవిత్వముల బోధించు నవికాశము కలిగినపుడు వాటియుత్కర్షణ మనకున కెక్కినట్లు విద్యార్థుల కాంగ్లమున గాకున్న సాంధ్రమునవైనను విశదపరచుటగాక!

లోకాగమముల నమ్ముకొని జీవయాత్ర కొంతవరకు సాగించి తరణోపాయము గనలేక తుట్టుకుదకు పరమేశ్వరుని శరణుకొచ్చిన భక్తునియవస్థ మహాకవి న్యూమేక్ ఇట్లు విస్తరించియున్నాడు.

1. Lead, kindly light, amid the encircling gloom,
Lead thou me on;
The night is dark, and I am far from home:
Lead thou me on.
Keep thou my feet; I do not ask to see
The distant scene, one step enough for me.
2. I was not ever thus, nor prayed that thou
shouldst lead me on;
I loved to choose and see my path: But now
Lead thou me on.

I loved the garish day, and spite of fears,
Pride ruled my will: remember not past years.
3. So long thy power hast blest me, sure it still
Will lead me on.
Over moor and fern, O'er crag and torrent till
The night is gone.
And with the morn these angel faces smile.
Which I have loved long since and lost a while
ఈఖండకావ్యము మూడుపద్యములలో నిమిడియున్నది. ప్రతిపద్యమునందు మూడేసి ప్రాసలున్నవి. అవి యంత్యప్రాసలు. ప్రతిపద్యమును ఆరేసిపాదములు; నాలుగు పెద్దపాదములు, రెండుచిన్న పాదములు. చిన్న పాదములలోను పెద్దపాదములలోను గణనియమున్నది. శబ్దాడంబర మేమాత్రమునలేదు. గారిష్ అనుమాట యొక్కటే నిఘంటులో చూడవలసినది. నెకండరీవిద్యార్థుల కిది బోధింప నియమించినవారు దీనినుండి ఆంగ్ల భాషాసాంప్రదాయ విశేషములను బోధింపవలెనని యాహ్వానించి యుండరు. అట్టి విశేషము లిందేమున్నవి? 'స్పెల్ ఆఫ్' అన్నది 'ఇక్వైవెల్ ఆఫ్' అను పదబంధమునకు రూపాంతరము. ఇది యొక్కటే యిందలిభాషావిచిత్రము. విమర్శింపవలసిన భాషావిశేషములేవు. కవితపదములేవు. దూరాన్వయము లంతకన్న లేవు. సమ్యక్ వ్రాయుటకు కథలేదు. కృత్రిక 19 శతాబ్దపు టాంగ్లపండితులలోను నుత్తమోత్తమడే కాని పాండిత్యప్రకర్ష మించేమాత్రమునలేదు. ఇంచేమి బోధింపవలయునో తెలియదని కొందరంగురు. విమర్శించి చూతము. నవ్యాదయలగు పండితవర్గుల కీఖండకావ్యము భక్తిరసాంతర్ధములగు హాస భావములచేత విలసితమై జీవయాత్రయం దత్యంతోపయాక్తముగు నీతిని బోధించునదని నేను ప్రత్యేకించి మనవి చేయనక్కరలేదు గదా! శరణాగతికి ఆత్మసమర్పణమును, పరధర్మ విముఖతయు, విశ్వాసమును చిహ్నములనుట తామందరెరిగినదే! మనుష్యుడనన్యగతికడ నపుడే పరమేశ్వరుని శరణుజొచ్చును. రాగద్వేషములచేధర్మ మార్గమవృత్తమైనపుడు లోకాగమ కల్పితసాధనములచేత నీ యాహ్వానము భిన్నము కానపుడు, సంకల్పములకు స్థాయి తప్పి జ్ఞానజ్యోతికాంతి తగ్గి అంధకారమాత్రమకమాత్రమైనపుడు మనుష్యుడు గత్యంతరములేక బ్రహ్మజేషమునే తనమనస్సులోని కావాహన జేసికొనవలసివచ్చును. ఇట్టితరుణము ప్రతిమనుష్యుని కిది జీవయాత్రయం దెప్పుడో యొకపుడు కలుగకతప్పదు. శ్రీ ఆదికేశర శ్రీపాదులకిది చిన్న నాటకే కలిగినది. మనలో కొందరికిది 80 పయిబడినను కలుగలేదుకాని కలుగకతప్పదు. శరణాగతియం దనన్యగతికమనునీయవస్థను మై నుదాహరించిన ఖండ కావ్యములో న్యూమేక్ కవి మొదటిపద్యములో విస్తరించి యున్నాడు. లోకము గాఢాంధకారముయింపుకొనినది; చిదాకాశమున కామమేఘములు గ్రమ్ముకొన్నవి. మెరుపునలే నైనను లేజిస్సుగల కామయ్యె. మార్గమగోచరము. ఈయధికారమున కావల నెట్టిభుభుధర్మము లున్నవో యెరుగరాకున్నను ఈచీకటిలోనైన జేసిని యడుగువారక, ముందుకొక్క యడుగుపెట్టగలిగిన చాచును. సాధనములేదు. ఉపాయము తోచదు. బ్రహ్మజేషమే శరణ్యము. "ప్రం దాయునెన్ టు తైత్రి" ఇదియే యాశయము. నిశీధమున నిండుచీకటిలో జలదభివణ భీకరమైన కాలరాత్రియం దొంటరిగా జను తెరవరి యవస్థ యియేగదా ఇదియేమాత్రమార్గమంటిపోవు సాధకునికి ని కలుగునవస్థ జనసామాన్యసాధనప్రసిద్ధి మగునది బ్రహ్మవిధాన బోధకముగూడ వైయున్నది.

ఈ పద్యములో లీడ్ దౌ మి ఆన్ అనునది పాటయందను పల్లవివలెను, భక్తి శక్తికము నందు ముఖమువలెను పోయెను. ఇట్టిచన మత్రిప్రాచీనులగు మనమత వాఙ్మయములందును గలదు. ఈ గర్భమును ఇట్టి హాసభావములనే నూచించు ప్రార్థనయొకటి మహాసర్వోదాత్తమున గలదు. ఆరచనను చూచిమహాకవి న్యూమేక్ వ్రాసెననుట యసంభవము. కానిరసమందును అసంభవమునను రచన యందును గల పోలికలు చూచిన యెడల వస్తుత్యమున సాహిత్యవిద్య పరావిద్యయై భాషాభేదాంతముని తేలుచున్నది. మహానిర్వ్యాతాంతకారుడు.

అసత మానధముయ
తమసాహజ్యోత్తిరముయ
మృత్యోర్మానుష్యుశింగమయ
ఆవిరూపీర్మ విధింపలే దక్షిణముఖం
లే నమాంహినిశ్యం.
అని వేడుకొనుచున్నాడు. ఇందుకు గమయ అనునది లీడ్ దౌ మి ఆన్ అనునది పాటయందను పల్లవివలెను. 'గమయ' అ. 'లీడ్ దౌ' అనునవి మహాకవి న్యూమేక్ వ్రాసెననుట యసంభవము. కానిరసమందును అసంభవమునను రచన యందును గల పోలికలు చూచిన యెడల వస్తుత్యమున సాహిత్యవిద్య పరావిద్యయై భాషాభేదాంతముని తేలుచున్నది. మహానిర్వ్యాతాంతకారుడు.

ములో ఏ ప్రయోజనము. మాయము తమను నుండి జ్ఞానము వెలుగులోనికి రావలయును భక్తియే యాశయము. ఇది పరమార్థమని శరణుజూచినగాని నెరవేరదు. కనుక భక్తుడు 'లీడ్ కయిన్ డ్రిట్' అని మొరకెట్టుకొనుచున్నాడు. 'అనన్త' మా అనువాదము రెండవపద్యము దున్నది. సభ పద్మినీను ముక్తికి సోపానము. తాను తనకీ, తన నిర్ధారణము, సత నిరూపణము, తనగర్వము, పిటిని నమ్ముకొని పరమును మరచితిని గ్రహించి, స్వకీపై వ్యాధారపరచిన ముక్తి సాధనోద్యోగము అజ్ఞానముని యెరిగి పరుణకాని భక్తుడు పరాత్పరుని యందు దృఢవిశ్వాసి యగుచున్నాడు. శరణాగతియందలి రెండవమెట్టు ఇప్పటికి మనస్సును నిలుకడ కలిగినది. పరమేశ్వరుని యందు మనస్సు లగ్నమైనది. నృత్యపు నుత్తరీని యవరత్నము పొందవచ్చునననాళ బలపడినది. అదియే శరణుగన పురుషార్థమని తోచినది. ఈభావనయందే మనస్సు నిర్వినయంబు అజ్ఞానాంధకారముచెదరిపోవుచున్నది. కాలరాత్రి వేగుచున్నది జ్ఞానానందము మగుచున్నది. ఇంత వరకును మరుగుపడి యున్న బ్రహ్మము సాక్షాత్కరించుచున్నది. ఇది న్యూమన్ రచనలో మూడవపద్యముందు విస్తరించియున్న పరమార్థము. బ్రహ్మసాక్షాత్కారమే మోక్షానందము కొందరుందురు. ఇట్లు జీవయాత్రయందును బ్రహ్మవిద్యోపాసననుండు అనుపరణీయములగు మార్గముల సురసవిష్టములుగా నిరూపించుట సర్వోత్తమములని మనము గడించు గీర్వాణకవిలకేగాక 19వ తాబ్ద ఆంగ్లకవిత్వములకును గలది శేషమని శోచుచున్నది. కేవలకబ్దిత్రములతో లితములగు పదబంధములతో రసానభోధకములగు రీతివృత్తులతో మాత్రము వనసునాకర్షించుటలనగాక జీవయాత్రలోకలుగుచుండు ధర్మశాస్త్రములను విమర్శించి మనసునకు నిలుకడయు ఓగియు కాంతియు బలమును ప్రసాదించుటలననే కవితలకు సాహిత్యగౌరవము గలుగునని ఆంగ్లసాహిత్య విద్యావేత్తలయభిప్రాయము. ఇట్టిగుణములు గలది గాక శేషమహాకవి. న్యూమన్ రచించిన యీ ఖండకావ్యము పరభాషయందున్న సమాదరణీయమగుచున్నది. ఇందు రసవికర్మమే నుఖ్యము. రసము, భక్తి, అసఫ్, శరణాగతి కరుణారసంగము. భక్తుడు పరమేశ్వరుడు భక్తియనునది యందువర్జితములగు పరమార్థములు ఇవి మనప్రాందవజ్జాలకు భాగ్యవశమున వర్ణపా తోలనవరచుబడిన యంశములు. ఇదిగ్రహించి యందలి జీవాత్మపరమాత్మసంబంధమును విద్యాధులకు తేటపరచుట మాత్రము పరీక్షలోనిది ప్రశ్నగావచ్చునాయని విశ్కరించుట తెలివిమాత్రమే. ఇట్టిభోధ మనప్రాందవది ద్యాధులకు 16వ యోజన చివ్విజెప్పినను తెలియదనకొనుట కన్న పార బాటు లేదు. 17 వ యోజన యూని వర్సిటీ కే వచ్చిన వృద్ధి ది యే విద్యాధి కి. బోధించవలసిన యెడల నిట్లేజ్ఞాంపపలసియుండును. ఫ్రాంసు జర్మనీ దేశములలో 16 ఏండ్ల బాల బాలికల కిట్టి కావ్యము నిష్ఠేభోధించురని ఎలిజ బెత్ లీ వ్రాసిన. "The Teaching of Literature in French and German Secondary Schools" అనుగ్రంథముగలదు. ఫ్రెంచి విద్యాలయములలో సాహిత్య పాఠవిభాగమును గొప్ప ముఖ్యంశము లీగ్రంథ మందిట్లు వివరింపబడినది.

(1) పఠనీయమును విద్యాధులకు వినిపించుట ముందు చదువలసిన గ్రంథముయొక్క గాని గ్రంథభాగము యొక్కగాని ప్రత్యేకస్వత్వము తెలియపరచు వంశములను ముందుగా ముచ్చటించవలెను. పఠనీయమును భాగము సుగమ మగుటకు తగిన యంశములే యెప్పుచెప్పవలెను.

(2) పఠనీయమును భాగమెంతయైనను సరే, ఎంతబాగాపఠనములో నున్నదైనను సరే దాని నంతిని ఒక్కసారి వడిగా స్పష్టముగా చదివి వినిపించవలెను వ్యాఖ్యానమున కిది యాధారముగనుక నీవాచకము కర్ణపేక్షమై యుత్తమనాటక ప్రయోగమందిలి వాచకాభినయమువలె నుండవలెను. ఇట్లుపాధ్యమును వినిపించుటలో గమనింపవలసిన యంశములను ప్రసిద్ధి క్రింది యుక్తభాషా కాధారణి యిట్లునిరూపించుచున్నది.

"There are two elements in reading aloud, one is material, mechanical, physical, I mean articulation and the management of voice; the other concerns intelligence and feeling and consists in compelling your listener to penetrate into the core of the passage you are interpreting, in making him feel the rhythm of the phrases (if prose), of the verse (if poetry), in putting the right emphasis on the important words, in giving colour, relief, to the manner of written word."

1 ఇదిసాహిత్యోపాధ్యాయులెల్లరును వాచకమున కా

(8) పాఠ్యమొక గ్రంథభాగమైన యెడల సా భాగము పూర్వోత్తర సందర్భముల విశదపరచి యందలి భావములు పూర్వపర భాగములందలి భావములతో నెట్లు సమన్వయించునో నిరూపించవలెను.

(4) రచనయందలి భావములకును రసములకును రీతి వృత్తులకును ఛందోవిశేషములకును గల పరస్పరానుబంధములు స్పష్టపరచి కవివృద్ధయనిరూపణము గావించవలెను. జర్మన్ సెకండరీ విద్యాలయములలోగూడ బోధనావిధాన మిట్టిదియే. ఈ విధానమును స్వయముగా నెరిగిన ఎలిజబెత్ లీ ఇట్లుని సాత్వ్య మిచ్చుచున్నది.

"There stands in my memory the wonderfully fine reading by the Director of a School in a small Prussian town, of the scene in goethe's I phigenic, where she discovers herself to Orestes: It was in itself without a word of comment a revelation and interpretation of the poets intention and meaning that pages of notes and volumes of criticism could never have afforded. After the reading most often not until the next lesson come the necessary explanations and comments. By skilful questioning the pupils themselves are guided to bring out frish the main idea of the piece and them the Sub-ordinate underlying ideas and lastly it is thoroughly critieised and discussed as a whole."

సెకండరీ పాఠశాలలలో సాహిత్య విద్యాబోధన మిట్లుండిన యెడల సా పాఠములనలన బాలర తెలివితేట లభి వృద్ధియగుటయు, సాహిత్యమందు దభిరుచి కలుగుటయు స్థిరమగుటయు గాక ఋజుమార్గవర్తనము గూడ నలనడకము. ఇంతే కాదు, మనశేషమందలి యూనివర్సిటీ తరగతి విద్యాబోధన మును నిప్పటికన్న వన్నెకెక్కి పాశ్చాత్య విద్యాపీఠములు గౌరవించు దగినదై మనయువకుల పరిశీలనాశక్తిని ప్రోత్సహించునదై శ్రేయోదాయకము కాగలదు. ప్రతిపదార్థదందా న్యయతాత్పర్యములు గతాను గతముగా చెప్పి కఠినపదముల కర్థములు వ్రాయించి అన్వయక్రమమును వచన భోగజీకీ మార్పించి గాధలేర్చి వల్లెవేయించి, అలంకారములకు లక్షణములు వ్రాయించి పద్యములను బోధించినను కవి వృద్ధయమును రస విశేషమును భావవిస్తరమును బోధింపనియెడల పథ్యమును శీఘ్రముచేసి తదాత్మ్యపదార్థమునందుండి యజాతముగ పార ద్రోలి నట్లుగును.

సెకండరీ విద్యావిధానముం దెట్టిగ్రంథములు పఠనార్హములు? గ్రంథములూ, గ్రంథభాగములూ, గ్రంథసంశోచములూ శతనీయములు; అని కొంతచర్చ జరుగుచున్నది. మనమెట్లు నిర్ధారణచేసినను పఠనీయముగా నేర్పరచు భాగములు పఠనార్హములగు తత్వకావ్యములై క్లాసిక్స్ యుండవలయును. చిన్ననాట నుండియు బాలర కు తత్వకావ్యపఠనయము కలిగించినయెడల నది వారిమనస్సులకు విశాసమును బలమును ప్రసాదించి భార భాళిని దృఢపరచుటయేగాక సరసవచన రచనాసామర్థ్యము చేూర్చి జీవయాత్రలో పిన్న పెద్ద తారతమ్యములును, సమయా సమయములును, సభ్యతాసభ్యత్వములును, శేషకాలపాత్రావస్థా భేదములును బాగుగా నెరిగి సంభాషింపగల నేర్పరితన మలవరచును. ఇట్టి నేర్పరితనము కేవలము కరకాళముకన్నను పొంది త్యముకన్నను మిన్నయైనది. కావ్యములందు లోకకృత్తవిమర్శన మిమిడియున్నదిగాన సాహిత్య పాఠములనలన నభిసంపదగిన యర్థము లోకానుభవము. ఇది జీవయాత్ర కెంతయవసరమో ప్రత్యేకించి మనవిచేయ నవసరములేదు. కాన విద్యాధుల కిట్టి లోకానుభవ మలవడునట్లు సాహిత్యపాఠముల బోధింతురుగాక.

ఇక సాంధ్రసాహిత్యబోధనమునుగూర్చి యొకటిరెండు మాటలు చెప్పి విరమించెద. ఈమధ్య జరిగిన చెన్నపురి విశ్వ విద్యాలయ సభలో మన దేశీయ పండితులు కొందరు మన దేశమందు విజ్ఞానవాదీ (డిప్యూజన్ ఆఫ్ కల్చర్) కొరకు చిరస్థాయిగా సాంగ్లసాహితీ విద్యాబోధనము నిరం తరమును నిర్బంధముగా జరుగవలసినదని నొక్కి వక్కాణించిరి. దేశభాషలు విజ్ఞానసంపత్తి లేనివలు దేశీయసాహిత్యము లలో విజ్ఞానభాగము లేదట! మనదేశము బ్రిటిషు ప్రభుత్వమున గాక పరాసు ప్రభుత్వముననో మొగలాయి ప్రభుత్వముననో ఇప్పటికిని యుండినయెడల వీరి వాదమేమగునో గదా! ఆంగ్లవిద్యాప్రభావమున పరప్రత్యయనేయ బుద్ధి స్టేవ్ మెంటా లిటీ లిగినదని గాంధీమహాత్ముడనిన తప్పేమున్నది! అయినకున యాంధ్రసాహిత్యమున విజ్ఞానభాగమేలేదా? ఆంధ్రపండితు లిది విమర్శింపదగినది. విమర్శించుటతో లేదు. ఆంధ్రగ్రంథముల సాంగ్లగ్రంథములని విమర్శించి లోకకృత్త విమర్శమును తేట పరచు మాదిరిగా విమర్శించి తేటపరచు భారమాంధ్రపండితులై నున్నది.

విద్యాలయములలో దేశభాషాపాఠము కాలపారణమునకు గానున్నది. ఇదియెట్లు జరుగుచున్నదో మాత్రంక. బోధకులకును విద్యార్థులకును గూడ నందు శ్రద్ధ తక్కువ. ఇంతకును విజ్ఞాన వంశమును సాంగ్లసాహిత్యమును బోధించినట్లు విస్తరించి బోధించుట కందేమియును లేదు! అని కొందరు మహానీయులు యూని వర్సిటీలో పలుకుబడిగల వారు వాదింతురు. ఇట్టివాదములకు ప్రతిగా సాంధ్రమునేగాక ఆంగ్లమునుగూడ దేశభాషామూలకముగా విస్తరించి బోధింపమా ఆంధ్రభారతీతీర్థము (ఆంధ్రరీ ష్చియూనివర్సిటీ) వసమకట్టివారము. ఇందు కొందరు పండితులు ఆంగ్లపండితులును గూడ వృద్ధయపూర్వకముగ తోప్పడి నచో వచికాలమున నీ సెకండరీ విద్యయేగాక యూనివర్సిటీ తరగతివిద్యగూడ దేశభాషామూలకము చేయగల్గుదుము.

నరసరావుపేట తాలూకా వోటర్ల సభ
చిలుకలూరిపేటలో 1925 సంవత్సరము జనవరి నెల 15వ తేదీ ఆదివారము మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు జరుగును.

చర్చించువిషయములు:— 1. దైతా తేలుట్లు ప్రాతెత్తువిషయమునుగూర్చి 2. రాజాపేట రిజర్వాయరు ప్రాతెత్తు విషయమునుగూర్చి 3. చినగంజామునుండి చిలుకలూరిపేట మీదుగా నర్నాగావుపేటకు రైలువేయు విషయమునుగూర్చి 4. లోకల్ బోర్డు ఆక్ట సవరణచేయు విషయమునుగూర్చి ఇంకా అవసరములగు నితరవిషయములనుగూర్చి చర్చింపబడును.

సీసా 1.8
ర్య 2-0-0. **కు సు మ** వి. పి.
ఛార్జీ వేరు
యీమందు గనేరియా అను సెగరోగమును 24 గంటలలో నివారించి మాత్ర ద్వారమునుండి వెలువడు స్రావమును మూత్రము విడుచునప్పుడు గలుగు చురుకుపోటు, మొదలగు బాధలను, వెంటనే నిలిపివేయును. స్త్రీలకుగలగు యేవిధమయిన కుసుమవ్యాధు లయినను ఆశ్చర్యముగా కురువ్వును.
ఆనందకుటీరము, పోస్టుబాక్సు. 246
నుదరాను

రెడ్డిరాణి సచిత్రమాసపత్రిక
నం||త చందారు 3
మత,సాంఘిక,వ్యవసాయకవిద్యావిషయములు చర్చింపబడును.
వారకాంత (నాటకము) విలులయు,విలుకతలయు అద్భుతచర్యలు, బీచినర్లన చదివితీరవలయును. **వెల 12**
మిదునానురాగము (పేరుగన్ననవల) **వెల 12**
గర్వభంగము (గరుడ, బలరాము, ఆంజనేయ, సత్య భామ గర్వభంగకథలు గలనాటకము) **వెల 10**
వాసంతిక (చెంచునాటకము. చక్కనివర్ణనలు) **వెల 10**
ఆంద్రనామసంగ్రహము (సజీక) **వెల 4**
రెడ్డిబ్రదర్సు రాయవరము,గోదావరితీర్థ.

దువ్వూరి రామిరెడ్డిగారి గ్రంథములు

1 నై వేద్యము- క్రొత్తది. ఇందు 38 ఖండ కావ్యములు గలవు. చక్కనివైండు	1 0 0
2 కృషీసలఁడు- ద్వితీయ సంస్కరణము శ్రీకట్టచుంచి రామలింగారెడ్డిగారి విపులమైన పీఠికయుఁ గలదు.	0 6 0
3 వనకుమారి- 1918 వ సంవత్సరమున ప్రబంధ సమ్మాన పరీక్షయందు శ్రీ విజయనగర సంస్థానము వారిచే బహూకరింపఁబడిన యభినవపథ్య కావ్యము	0 12 0
4 నక్షత్రముల- ఖండకావ్యముంజరి	0 12 0
5 జలదాంగన- పద్య కావ్యము	0 6 0
6 సీతావనవాసనాటకము	1 2 0
7 బలజారమ్మ అగ్నిప్రవేశము- పద్య కావ్యము	0 4 0

అచ్చగు గ్రంథములు

8 కడపటి వీడికోలు- పద్య కావ్యము	
9 కవిత్వ తత్వనిరూపణము- వ్యాసములు	
10 మిరాబాయి నాటకము	

ఈ గ్రంథముల నొక్కసారిగా కొనువారికి పోస్తేజీ సేమే ధరింతుము. వర్తకులకు తక్కువైన కమిషను ఇయ్యబడును.
మ్యూనేచరు, సరస్వతీ భాండారము,
వెమ్మారెడ్డిపాలెం, తెల్లారెడ్డిపాడు.

జనుయతులు - ఉలేమా

ప్రత్యేకసభ

11 వ తేదీని మురాదబాదులో జరిగినది.

ఇతర గ్రామముల నుండి 200 నుండి ప్రతినిధులును కలిసి నుండి ప్రేక్షకులును సభకువచ్చిరి. సభాసమంహ్యుడు మాట్లాడి అల్లులబాద్ బాగుగా స్వాగత మొసగును ఉత్తుడు భాషలో ఉపన్యసించిరి. టాంజం ఉత్తమమును ప్రశంసించిరి. ఈ జట్టు హదాజా ఇరాకుదేశముల పరిపాలనను గూర్చి వలలో ప ము ల ను వివరించిరి. హిందూ మహమ్మదీయ మైత్రి ముఖ్యము. ఇండ్లకు తగుల తెట్టుట హితవులు దొడ్డిమలు మున్నగువానిని మహమ్మదీయ మత మామోదించునని తలచువారికి మతభావము కొంచెమైన లేదనుట నిశ్చయము. మతముపేరున వారట్టి దుష్కార్యములను చేయుట కేమియును హక్కులేదు. మనీషులవద్ద కాజాల వాయిదముల బలిమిచే గోవధలను మాన్పించుట మున్నగునవి స్వార్థ పరత్వముపైనే ఆధారపడినవి. ఉద్యోగములపై యాకన్యక్రీడ్యమము మున్నగువానిని గూడ నీచమరులు కొందరు మతముపేరున జరుప సాగిరి. మత కలహములకు వీరకారణము. ఇట్టి వారి చర్యలవలననే ప్రభుత్వమువారి నిరంకుశచర్యలు ప్రచలన సాగెను. స్వరాజ్యమును బడయునన్న మనకు ముక్తలేదు. మతసామర్యమునకు కట్టుబాటు అవసరము కాకుండ ఆస్సాదీ, లాలా, బజ్జివతిరాయిగార్లక కట్టుబాటును, దేశబంధు దాసుగారు మరియొక కట్టుబాటును వ్రాసిరి. వానిలో శీదోయొకదాని నామోదించుట అవసరము" అని సభాస సమంహ్యుడు నడిచెను.

పిమ్మట ప్రార్థనలకు వల్లి సభ్యులు మరల వచ్చిరి. సభాధ్యక్షుడు మాటలాటి అల్లులు మనీషు మహమ్మదు సభాప్రధానుడవ్వసించిరి (ఆ. ప్రె.)

లాహూరుముస్లిమిసపాలిటి

విశోదపునర్నలు వసూలుచేయుట నిర్ణయించుట
లాహూరు, జనవరి 12:— విశోదపు పన్నులను వసూలు చేయుటకు నిర్ణయించి, లాహూరు మానిసిపాలిటి ప్రభుత్వము యొక్క కాక్ నగరమును నిశ్చయించెను. నాటకములు, సినీ మాలు, పోలోటూర్న మొంటులు, గొట్టుపుపందెములు, కుస్తీపందెములు మొదలగు విశోదముల టిక్టులనుసాముగూర్చి రూపాయకు రెండు అకూలు కన్ను టిక్టులనుట మనీసిపాలిటినిర్ణయించెను. (ఆ. ప్రె.)

పంజాబు శాసనసభాధ్యక్షుని ఎన్నిక

గవర్నరుగారి ప్రతిపత్తి

లాహూరు, జనవరి 12:—పంజాబు శాసనసభాధ్యక్షుని నిన్నుకొనుటకు నియమింపబడవలసిన అభ్యర్థుల నిమయ మై చర్చించుకొనుటకు మరికొంత ఆంధ్ర కాళ మీ యవలసినదని కోరబడుట చేత జనవరి 4 వ తేదీన సమావేశము గావలసిన పంజాబు శాసనసభ జనవరి 16-వ తేదీన సమావేశ మగుటకు గవర్నరుగారు ఉత్తరపు గావించిరి. జనవరి 18 వ తేదీగాక 15 వ తేదీ మధ్యాహ్నము వరకును శాసనసభ అధ్యక్షునియమిత ప్రతిపత్తి ప్రభుత్వమునా రంగీకరించెదరు. (ఆ. ప్రె.)

పకటన

కృష్ణాజిల్లా పండిగామ తాలూకా జగ్గయ్యపేట గ్రామములో శ్రీనివాసుల యజ్ఞయ్యగారి కుమార్తె కృష్ణయ్య చనిపోతూ తన అమ్మనిగించి ఉపభార్య కేవలము జీవితకాలంవరకు అనుభవించుట అట్టి అన్యాయకాంక్షలు చేయునందా ఆమె తనంతరం యాచనాపిని ఆయన కుమారులయిన రామయ్యగారున్నా బావమరిదిన్నీ అల్లుడున్నా అయిన యినమర్ల నుబ్బాపుగార్లు హక్కుజార్లయి సర్వహక్కులతో అనుభవించుచుండుట 28.8.1924 సం॥ రం॥ తేదీన విలునువ్రాయించి చనిపోయివున్నార. సదరుఅల్లి యిప్పుడు కేవలముగారిస్వాధీనములో వున్నది. కృష్ణయ్యగారి కుమారులైన రామయ్యగారు 21.2.1924 సం॥ తేదీన చనిపోయినది. విలు దాఖలానుబద్ధాఫీ కేవలముగారివనంతరం అల్లుడయిన యినమర్ల నుబ్బాపుగార్లను అయిననేను సర్వహక్కులతో అనుభవించవలసిన హక్కుదారుడనయి వున్నాను. యిట్టిస్థితిలో సదరుఅల్లిని కేవలముగారు అన్యాయకాంక్షలు చేయవలసిన దురుద్దేశముతోనున్నట్లు తెలియజేయుచున్నదికాబట్టి అట్టి అన్యాయకాంక్షలు చేసినను చట్టసేదనని యిందుమూలకముగా ప్రయత్నపర్చుచున్నాను.

యినమర్ల నుబ్బాపు

బొంబాయిలో ఘోరహత్య

ఒక సంవత్సరము

అల్లులబాదుబావలా (బొంబాయిలో చాల ధనవంతుడు. కార్పొరేషను సభ్యుడును) గారును యింకొక ప్రముఖుడును ఒక స్త్రీయును 12 వ తేదీ రాత్రి 7 1/2 గంటలకు మోటారు కారులో పోవుచుండగా మలబారు హిలురిడిసిధిలో మరికొందరితోక మోటారుకారులోవచ్చి పికోకను మోహతా లోటవద్ద బావలాగారిబండిపై బడిరి. ఆద్రోహాలు బావలాగారు మున్నగువారిపైని తుపాకులను కాల్చుచుండగా నలుగురు (బిటిషు వ్యవస్థాగ్రహక మోటారుకారులో విల్లింగ్డునున్నట్లు కల్లుకుండి దారినిపోవుచు తుపాకులధ్వనినివిని అచటికివచ్చిరి. వారిలో లెఫ్టనెంటు సీగర్డుగారు ముందుకువెళి క్రోహాలలో నొడు బావలాగారిలోనున్న స్త్రీ కత్తితో పాడుచుచుండగా సీగర్డుగారు వానిని పట్టుకొనెను. వాడు సీగర్డుగారిపైని ముమ్మారు పిస్తోలు కాల్చెను. సీగర్డుగారికి మూడుగాయములు తగిలెను. కాని సీగర్డుగారు వానిని వదలుకుండ గట్టిగా పట్టుకొని బంధించిరి. అంతలో మట్టుపట్టుకుండువారు చాలమంది అచటికివచ్చిరిగాని సీగర్డుగారికి దోహత వాదొక్కడుతప్ప రిక్కినద్రోహులందరును పారిపోయిరి. వారు నలులట్లు తుపాకులను కాల్చుచు పారిపోవుటచే వారివద్దను పట్టుకొనబడలకపోయిరి. అస్త్రీపేరు మమతజాదేగం. ఆమెకు మొగముపై గాయముతగిలినది. రెండవ ప్రభువుడు అల్లులబాదుగారి వ్యవసాయకుడు (మేనేజరు). అతని కేసు మాత్రము గారు. అతని తడిచేతిపైను యితరద్రోహులు గాయములు తగిలెను. సీగర్డుగారిని వారి వందరిని వైద్యశాలకు గొనిపోయిరి. బావలాగారు కే. కే. వైద్యశాలలో 12 వ తేదీ రాత్రి చనిపోయెను. 18 వ తేదీఉదయమున మరణ నివారణ జరిగినది. చాలమంది కోర్టుకు వచ్చిరి. బావలాగారి పరిచారకుడు కేవలము గుర్తించెను. "12 వ తేదీ సాయం కాలము 7 గంటల కాయన మోటారుబండి నెక్కపోవునపుడు కేసు చూచితిని. మరియొక అరగంటకు బండిని తుడుచువాడు వచ్చి యజమానికి గాయముతగిలినది. వైద్యశాలకు తీసుకొని పోయిరిని తెలిపెను. పిమ్మట యజమాని తల్లియును సోదరుడు కేసుకు వైద్యశాలకు పోయి. ఆరాత్రి ఒంటిగంట కాయన చనిపోయెను మేము వెళ్లసరికి ఆయనకు స్పృశింపలేదు." అని యాతడు తెలిపెను.

"రాత్రి 12 1/2 గంటలకు బావలాగారిని వైద్యశాలకు తీసుకొనివచ్చిరి. కడుపుబిడదు, రొమ్ముబిడదు, మెడ ఎముక బిడదు, ముక్కు బిడదు, బుజుముబిడదు గాయములు చాల తగిలినవి. లెవరు తెగిపోయినది. పొత్తికడుపు రక్తమును మొనెది. శస్త్ర చికిత్సచేసి ఒకగుండు తీసితిమి. గుండెలోగూడ రక్తము నిండియుండెను. ఒకగుండు ఊపిరితిత్తు గుండ పోయినది. లెవరును ఊపిరి తియును తెగిపోవుటవలననే బావలాగారు మృతి నొందెరిని అపిస్తెంటు ఫర్లును హద్దునుగారు నడిచిరి.

లెఫ్టనెంటుసీగర్డుగారిని నెంటుబార్లీ యూరోపియను హాస్పిటలుకు తీసుకొనిపోయిరి. ఆయనకు శస్త్రచికిత్సచేసిరి. ఒకగుండుతీసిరి. ప్రాణాపాయము కలుగదు అని వైద్యశాల రెసిడెంటు ఫర్లును మేజరు పెట్టిగ్రూగాగు తెలిపిరి. మమతజాదేగమును మాత్రముగారు కే. కే. హాస్పిటలులోనున్నారు. వాకిని ప్రాణాపాయము లేదని తెలిసినది.

"నేను కావత్రిసముద్రతీరమున నర్రపుబండిలో వెళ్లుచుండగా బావలాగారు మోటారుబండిలో నచటికివచ్చి నన్ను పిలిచిరి. నేను వారిబండిలోనికి వెళ్లితిని. మాబండి హాగింబ గార్లెప్పువద్ద ములుపు లోనికి వెళ్లు సరికి యింకొక మోటారు బండి మా బండి కడ్డముగా నెచ్చెను. ఆ బండిని నడుపుచున్న చాఫనరు మద్య పానమున మెగురచియున్నాడేమోయని నాబండి ఛాఫనరు మాబండిని నిలిపివేసెను. వెంటనే ఆబండిలోనుండి రిగురు క్రికెటరు కి నాబండిచాఫనరును కొట్టుకొనిరి. వారు పిస్తోళ్లను ప్రేర్చిరి. చాల చీకటిగానుండుటచే నేను వారిని పోల్చుచోపోతిని నేను

వెంటనే క్రింద నుండితిని. వారు నాపై తుపాకులనుకాల్చగా తడిచేతి నడ్డుముపెట్టి తప్పించుకొంటిని. బావలాగారు బండిలో మద్యగా తూర్పుండియుండిరి. ద్రోహులాయనైన తుపాకులను ఎడతెరగిలేకుండ కాల్చుకొనిరి. ఆయన కడుగుటకుగూడ నీలు లేకపోయెను. అంతలో నలుగురు పోస్టాల్సులు వచ్చిరి. మాబండి చాఫనరును పట్టుకొనబడిన ద్రోహిని వైద్యశాలనుండి వదలివేసిరి.

మమతజాదేగం తండ్రు 26 ఏలడు. ఆమె వెనుక యిం దూరమహారాజాగారి దర్బారులోనుండెను తన భార్యవయసు 16 ఏండ్లకులోపనియు ఆమెను యిందూరుసంస్థానముహాని కొందరు హరించెరినియు ఆమెత్తి 1919 లో కేసుచేసెనుగాని ఆమెయను 16 ఏండ్లకులోపల రుజువుపరచలేక పోయినా దున ఆకేసు కొట్టివేసిరి. బలవంతమున తనకుమార్తెను అంగదేశమునకు తీసికొని పోవుచున్నారని ఆమె దరిమిలూతు మరియొక కేసుచేసెను. పోలీసువారు మమతజాదేగం ననదుగగా నేను యిందూరు వహారాడిగారిలో వెళ్లుచున్నాను. నన్నెవరుకు బలవంతపెట్టలేదు అని తెలిపెను గాన ఆకేసుగూడ నెగ్గలేదు. ఆమె ఆంగ్ల దేశమునుండి వచ్చి రి నెలలు మాత్రమే యెనది. ఆమె బొంబాయి వచ్చిన పిమ్మట బావలాగారిలో పరిచయము కలిగినది. మరల యిందూరు రావలెనని ఆమెకు రాగుభార్యములు వచ్చినను ఆమె తెరప్పించెనని తెలిసినది. ఆమెవహారించుటకే ఆద్రోహ లిటుల తుపాకులను కాల్చిరి. 15 గుండు మదిరి. ఆ గుండ్లవచ్చుచువిని లెఫ్టనెంటు సేపెను, కల్లుబిడారి లెఫ్టనెంటుబాటటి, లెఫ్టనెంటు సీగర్డుగారు వచ్చి ఆమెను తమ మోటారులో కూర్చుండ తెట్టుకొని వైద్య శాలకు గొని పోగా ద్రోహులు ఆమెను హరించుటకు రెండుసార్లు ప్రయత్నించిరి. మాత్రముగారిచేతిని శస్త్రము చేసిరి. పట్టుబడినవాడు బొంబాయివా ప్రవృత్తు కాదు. వానివద్ద నూరురూపాయల నోట్లు 20 నోట్లు సరికొల్పిత్రి (200 రూపాయలు) దొరికినవి. చాల రహస్యములు వెల్లడికాగలనని తెలియుచున్నది.

కార్పొరేషనువారి సంతాపము
బావలాగారి మరణమునకు సంతాపమును వెల్లడించుటకు 18వ తేదీ సాయంకాలము కార్పొరేషను సభను జరుపకుండ నిర్ణయించిరి. (ఆ. ప్రె.)

ఇండియను సివిలుసర్వీసు

పోటీపరీక్షలు

అలహాబాదు, జనవరి 13:—ఇండియను సివిలుసర్వీసు పోటీపరీక్ష సందర్భమున నొకకమిటీ నోటిఫికేషన్ జరుపుచున్నది. ఈ దిగుజ పేర్కొనబడినవారు కమిటీయందు సభ్యులుగ నున్నారు:—

అలహాబాదు కమిషనరు ఎ. డబ్ల్యు. కెన్. (అగ్రా సహాధిపతి), రాయబహదూరు ముఖర్జీ, దివాన్ బహదూర్ దురు నేటి కేవగిరిరావు. పకోలు, కాకినాడ, కలకత్తా లా మార్బిని కాతేజ్ పిన్ సిపల్ ఎ. ఇ. హోమ్, దక్కా విశ్వవిద్యాలయపు రీడరు ఎ. యచ్. రహమాన్ గార్లు.

వార్తాపత్రికలకొరకు ప్రత్యేకపురేట్లు

అలహాబాదు, జనవరి 13:—తెలంగాపు డిపార్టుమెంటు నందు ఫిపుయింజనరుగారును జి. సి. రాయగారి. మూలమున వార్తాపత్రికలకొరకు ప్రత్యేకపురేట్లు గావించుటకు ఆలోచనలు సల్పబడుచున్నవని వైసిపత్రిక డెప్యూనున్నది. ఈరేట్లు బ్రంకు టెలిఫోనులనుమాత్రమే వర్తించునట (ఆ. ప్రె.)

"లివాంటు ఆరో" స్త్రీముదిలిధికారి శిక్షించబడుట

కలకత్తా, జనవరి 12:—పూర్తిగా 40 తూటలచే దట్టించబడిన నొక రివాల్యరుండుటచే "లివాంటు ఆరో" స్త్రీముదు నుఖ్యాధికారి కేడురు 500 లు జరిమానా విధింపబడినది. రివాల్యరు తనహస్తాధీనముండున్నది అధికారులతో ముఖ్యాధికారి తెల్పెడు. (ఆ. ప్రె.)

జర్నలివారిచే శాస్త్రప్రకారము నూతనముగా కనిపెట్టబడినది.

బర్లినులోనున్న డాక్టరు వాన్ గ్రాన్ అడుపై యఫ్ గారిచే కామశాస్త్రమునందు కనిపెట్టబడిన నూతనకల్పనలు.

నర్ వాన్ యాన్:—అంటువ్యాధులు రానియక ఆటవికపరమను.

లిబిడిక్:—నపుంసకత్వమును శాశ్వతముగా పోగొట్టుటలో ప్రసిద్ధి కెక్కినది యిది యొక్కటియే.

ఆన్ టెక్సు:—స్త్రీలకు గలుగు నకల వ్యాధులను కుంగర్చు బోషణము.

అన్ని పట్టుములలోను ఏజంట్లు కావలెను.

పూర్తి వివరములకు ఈ దిగున విలీనమునకు వ్రాయవలెను.

Genz Wheeler & Co.,
3, Commercial Buildings, Clive Street, CALCUTTA.

ఖద్దరు వ్యాసము

రెవెన్యూ శాఖలో జాగ్రత్తనుగారి
బహుమానము

ఎంగుయిండియా పత్రిక

ఈ వ్యాసము ఆంగ్ల భాషలో నాలుగు భాగములుగా ఉంచినది. మొదటి భాగమున నడుగునాల్గు ఖద్దరు (పశువు చూపుతో నేయబడిన బట్టలు) స్వచ్ఛమైనములగు డిక్టామెంటు బట్టలును గూడ ఖద్దరు" చరిత్రయును బ్రతిష్ఠివారు రాకమునుపు భారత వాణిజ్య చరిత్రయు నుండవలెను.

రెండవ భాగమున వశుకురాలు ఖద్దరు వ్యాపార మెట్లులంతరించినదో వివరింపవలెను.

మూడవ భాగమున వశుకురాలు ఖద్దరు బట్టలకునుగల అవకాశమును యిండియామిల్లు పరిశ్రమకును వశుకురాలు ఖద్దరు బట్టలనేతకునుగల తారతమ్యమును వివరింపవలెను.

నాలుగవ భాగమున రాట్టమువలన విదేశీ బట్టలను బహిష్కరించుటకు గల అవకాశమును వివరింపవలెను.

ఈ వ్యాసమునకు ప్రమాణముగా లెక్కలను చూపవలెను. ఆ లెక్కలు ఏ గ్రంథముల నుండి తీసుకొనబడినదియు, యితర ప్రమాణ గ్రంథముల పేరులను అనుబంధమున చూపవలెను.

(2) విషయములను లెక్కలను పూర్తిగా వివరించుట కెట్టి లోపమును కలగకుండ నెంత సంగ్రహముగా వ్రాయ వీలగునో అంత సంగ్రహముగా వ్యాసమును వ్రాయవచ్చును.

(3) వ్యాసము వ్రాసిన వారు తమ పేరును ఒక కాగితము వైని విడిగా వ్రాసి రిజిస్టర్డు బుక్కుబ్రస్టు ద్వారా మార్చి నెల 15 వ తేదీలోగా చేరునట్లు వ్యాసములను ఎంగుయిండియా పత్రికా కార్యాలయమునకు పంపవలెను.

శంకరరాలు బాంకరు, మగనరాలు గాంధీ గార్లును నేనును పరీక్షకులుగా నుందుము. మార్చి నెల 31 వ తేదీలోగా ఫలితములు ప్రకటించబడును. ఒక తరగతికి (ప్రాథమిక) తగ్గిపోయిన వ్యాసముల నన్నిటిని తిరస్కరించుటకు పరీక్షకులకు స్వాతంత్ర్యము కలదు. గలుపొందిన వారికి బహుమాన మియ్యబడును. గ్రంథ ప్రకటనాధికారము భారత్ ఖద్దరు సంఘము వారికే కలదు.

విషయమును దీక్షగా చదివిన పండితులును గాథమగు అభిరూపము కలవానిను వ్యాసరచనకు గౌరవగదగిన

మో. క. గాంధీ.

లాలాలజపతిరాయిగారు

12 వ తేదీని లాహోరు చేరి

లాలాలజపతిరాయిగారు 12 వ తేదీని లాహోరు చేరి. మరల త్వరలోనే రావల్పిండివెల్లి అచటనున్న కోహాటహిందువులతో సంప్రతించెదరని తెలియుచున్నది. (ఆ.ప్రె.)

పంజాబు వడ్డీవ్యాపారుల చట్టము

హిందువుల ఆక్షేపణ

పంజాబు వడ్డీవ్యాపారుల చట్టము నవంబరు నెలలో రాష్ట్రీయ శాసనసభలో ఉపపాదించబడెను. దీని నాక్షేపించుటకు చాలనోట్లు హిందువులసభలు జరిగినవి. లాహోరులో జరిగిన బహిరంగసభలో గోకులభండారాంగ (ఎం.ఎల్.ఏ) గారు రుపన్యసించి, మీరు వడ్డీ వ్యాపారమును మానివేసి జాయింటు స్టాంప్ కంపెనీల పరిశ్రామిక సంఘములు మున్నగు వాని వాటాలను కొనవలెను. ఈచట్టమువలన హిందువులకు చాల అగ్రహము కలిగినట్లు నిజమని సకారముగా నుడివిరి. ఇది వ్యాపార శాసనసభలో ఘోషించి వేరు నుడివిరి. (ఆ.ప్రె.)

భారత స్వరాజ్య పక్షము

నాగపూరులో కార్యసంఘసభ

"ఉద్యోగములను మంత్రివదవులను స్వరాజ్య పక్షమువారు స్వీకరింపగూడదు. నముచితములగు అన్ని మార్గములచేతను దొరతనము నెదిరింపవలెను" అను తీర్మాన ముమోదించబడెను.

ఈ నెల 11, 12 తేదీలలో నాగపూరులో భారత స్వరాజ్య పక్షమువారి కార్యసంఘసభ జరిగినది. పై తీర్మానమును గూర్చి చాలనేపు చర్చ జరిగినది. ఈ తీర్మానమునకు మధ్య-చోరురాష్ట్రముల శాసనసభసభ్యులగు స్వరాజ్యపక్షమువారు గూడ మనఃపూర్వకముగా సంగీకరించిరి.

"1924 లో మధ్యరాష్ట్రముల శాసన సంఘసభలో ఆర్థికపత్రమును సభ్యులు తిరస్కరించుట స్వాయమును చట్టసమ్యక్తమును గూడనగును. ఇండియా దొరతనమువారును ఇంగ్లాండు దొరతనమువారును స్వరాజ్యము నొసంగుటను గూర్చి కేవలము ప్రతికూలముగా నుండుటవలన సభ్యులు ఆర్థిక పత్రమును తిరస్కరింపవలసిన అవసరము కలిగినది. దొరతనమువారి అభిప్రాయము మారని పక్షమున ఈసంవత్సరము గూడ రాష్ట్రీయ శాసనసంఘసభలో సభ్యులు వెనుకటి పద్ధతినే అవలంబింపవలసినవారగుదురు. మధ్యరాష్ట్రముల గవర్నరు యీ నెల 10 వ తేదీని చేసిన ఉపన్యాసమును మేము శ్రద్ధగా చదివిరి. స్వరాజ్యపక్షమువారి పద్ధతినీ గూర్చి గవర్నరుచేసిన వ్యాఖ్యానము కేవలము సత్యవిరుద్ధము. దేశోపకారకమగు పని చేయుట కిష్టము లేక యే స్వరాజ్య పక్షమువారు మంత్రివదవులను నిరాకరించినవి గవర్నరు నుడివెను. ఇది నిజముగాదు. ఇప్పటి ప్రభుత్వవిధానము అసమగ్రమున, ప్రావీణ్యవిరహితమున గాన నది విఫలముగాక తప్పదు. కాననే అట్టి ప్రభుత్వమునకు సంబంధించిన మంత్రివదవులను స్వరాజ్యపక్షమువారు నిరాకరించిరి.

"శాసనసంఘసభ్యులనిరోధపద్ధతినీ మరెదరను ఆశివో" నే మేము యితర పక్షమున నష్టకరములగు మార్గముల ననుసరింపలేదు. మరెయిక సారి వారి కవకాశమునిచ్చుచున్నాము. మార్చి నెలలో శాసనసభ జరుగును. అసభలో మరల ఆర్థికపత్రము ఉపపాదించబడును. ప్రజామిత్ర శాఖలు మంత్రిలపరిపాలనము క్రిందనుండుననుభావముతోనే ఆర్థికపత్రము సిద్ధపరచబడునుగాన యీసారి యైన శాసనసంఘమువారికి ఆర్థికపత్రము నామోదించుట నమ్మేదను" అని గవర్నరు నుడివెను. ప్రజాభిమతానుకూలముగా పరిపాలనమును సాగించుటయే గవర్నరు మెంటువారి నిశ్చయాభిప్రాయమైనచో అందుకు తగినమార్పులను వారు చేయునెడల బాధ్యతనుహించుటకు స్వరాజ్యపక్షమువారు వెనుదీయరు. ఇకనుండు రాష్ట్రీయ స్వరాజ్యపక్షమువారి రహించింపవలసిన విధానమును గూర్చి ఆలోచించి ఫిబ్రవరి 15 వ తేదీలోగా నితీక్షకుల పంపుటకు దేశబంధుదాను, పండిత మోతీలాలు, ఎం. ఎస్. ఆనె, ఎం. వి. అభిరంకరు, రాఘవేంద్రరావు, ఎస్. బి. తిలక్, ఘాన శ్యామసింగుప్ర, బి. ఎస్. మూంజీ, ఎన్. బి. క్షేరు గార్లు ఉపసంఘముగా నేర్పడవలెను. నిర్దిష్టసంఖ్య రిగరు సభ్యులు. ఆభయంకరుగారు ఉపసంఘమునకు కార్యదర్శిగా నుండవలెను, అను తీర్మాన ముమోదించబడెను.

అజదు మోతీలాలు గార్లకు సన్మానపత్రములు

వార్తామ్యునిసిపాలిటీవారు పండిత మోతీలాలు నెహ్రూ మాలానా అబ్దులుకలాం అజదుగార్లకు సన్మానపత్రములను సమర్పించిరి. రెండవ బాధ్యతలకును పౌరస్త్వబాధ్యతలకును భేదము లేదని నెహ్రూ గారు నుడివిరి. హిందూ మహమ్మదీయ మైత్రినిగూర్చి అజదు గారు మాటలాడిరి.

పిమ్మట బహిరంగసభ జరిగినది. "స్వరాజ్యపక్షమువారి కృషిరకును ఎట్టి సునకార్యమును చేయగలిగి యుండలేదని నే నెరుగుదును. మాకు శాసనసభలయందు వెర్రి వ్యామోహ మేమియును లేదు. అవసర మున్నంతకాలమువరకు మాత్రమే మేము వానిలోనికి వెళ్లెదము" అని నెహ్రూ గారు నుడివిరి.

స్వరాజ్యపక్షమువారికి విందు

12 వ తేదీ సాయంత్రము స్వరాజ్యపక్షము వారికి విందు జరిగినది. పండిత మోతీలాలు నెహ్రూ గారును డాక్టరు సయ్యదు మహమ్మదు గారును జబ్బులుపూరు మీదుగా అలహాబాదుకును, మాలానా అబ్దులుకలాం అజదుగారు కలకత్తాకును బయలుదేరి వెళ్లిరి. కల్కత్తా గారు పూనాకును జయకురు గారు జాంబాయికిని 13 వ తేదీ మధ్యాహ్నము బయలుదేరి వెళ్లిరి.

(ఆ.ప్రె.)

దంతారోగ్యోపన్యాసములు:—డాక్టరు హెచ్. జంకట్రావుగారు దంతర్యాగమునుగూర్చి మూడో లాంతరు సభాసమన 16 తేదీన విశాఖకుట్టునుండ 17 తేదీన జరంగురమందు సుపస్థానింతురు.

శ్రీయుత పురుషోత్తమదాసు

టాండనుగారు

దక్షిణాపథ సంచారము

మధుర

మీరు 11 వ తేదీని రామేశ్వరము నుండి మధురచేరిరి. కాంగ్రెసు సంఘమువారును యితరులును రైలుస్టేషనుకేగి చాలికి స్వాగత మొసగిరి. సాయంత్రము కృష్ణారావు, చెరువు చావులో ఎస్. డి. కృష్ణయ్యగారి అధ్యక్షత క్రింద గొప్ప బహిరంగ సభ జరిగినది టాండనుగారు హిందీ ఆంగ్ల భాషలలోనుపన్యసించిరి. హిందీభాష సభ్యునింపవలెను. ఖద్దరు బట్టలనేకట్టవలెను. స్వరాజ్యమును బడయుట కివలెండునే ముఖ్యసాధనములు. అని నొక్కి చెప్పిరి. పిమ్మట పాఠశాలవిధిలో జరిగిన సభయందు గూడ టాండనుగారుపన్యసించిరి. 12 వ తేదీ మధ్యాహ్నము మధురనుండి తుత్తుకుడికి బయలుదేరిరి. చాలనుండి రైలుస్టేషను కేగి వారిని వీడ్చిల్పిరి.

తుత్తుకుడి

12 వ తేదీని టాండనుగారు మున్నగువారు తుత్తుకుడి చేరిరి. మీరు తుత్తుకుడిలో హిందీ ప్రచారమునకు 1450 రూపాయలు శుభాంశుచేసిరి. మధురలో సామ్మన పనులు పనిపూర్తి కాలేదుగాన యీరోడు వెళ్లవచ్చుడు దారిలో 15 వ తేదీని మరల మధురకు వెళ్లెదరు.

12 వ తేదీని తుత్తుకుడిలో టాండనుగారు బహిరంగ సభలో ఉపన్యసించిరి. అందుండి కల్లడించుచి నేడు 14 వ తేదీని బయలుదేరిరి. తుత్తుకుడిలో హిందీ ప్రచారక పంచాయతీ నేర్పరచిరి (ఒక విలేఖరి తంతివార్త)

ద్రవిడ గురుకులము

ఆచార్య వి. వి. యస్. అయ్యరుగారి ప్రచారము (ద్రవిడరాష్ట్రమున) తామేర్పరచిన గురుకులమునకు ధనమును సమకూర్చుటకు ఆచార్య వి. వి. ఎస్. అయ్యరుగారు గతవారమున జాంబాయికేగిరి. అచట చాలసభలలో నుపన్యసించిరి. జి. వి. పి. రైల్వే చీఫ్ అడిటరు బలరామయ్యరుగారు 500 రూపాయలను కే. ఎస్. రామస్వామయ్యరుగారు 250 రూపాయలను యిచ్చిరి. మరి పెక్కుమందిగూడ ధన మొసంగిరి. మీరు 18 వ తేదీని ఎక్స్ప్రెసులో చెన్నపురికి వెళ్లిరి.

(ఆ.ప్రె.)

బాబరు అకాలీల కేసు

విచారణ పూర్తియైనది

లాహోరులో జిల్లాజడ్జికోర్టులో విచారణ ముగిసినది. జడ్జి టాపుగారు సంగ్రహముగ జారీయగు వివరించెను. "కృష్ణసింగును మరికొందరుక కలసి 1921 లో కుట్రపంపుము నేర్పరచిరి. 1922 లో వారు పంజాబులో రాజద్రోహమును చాలనోట్లు బోధించిరి. వారు సిక్కురాజ్యము నేర్పరచవలచిరి. విప్లవమును కలిగింప వలచిరి. దేశమున స్వరాజ్యము నేర్పరచగోరి. 1922 లో సాత్యులను ప్రారంభించిరి. అని నేను నమ్ముచున్నాను గాని వారిలో 21 మంది ముద్దాయిలకు మాత్రము యాకుట్రతో సంబంధము కలదని సాత్యుముఖలన రుజువు కాలేదు. తక్కిన 67 మందికిని సంబంధము కలదని రుజువైనది." అని మొదటి అసెసరురాయిసాహెబు లాలాభగవత్ రాంగారు నుడివిరి. రెండవ అసెసరు సయ్యదు నవాజ్ ఖు అలీగారుగూడ అటులే తెలిపెను. ముద్దాయిలలో కొందరిని క్షమించెదరని వాదనాము చేసినందున వారు వాజ్యాలముల నిచ్చినపుడు నిజము చెప్పలేదని మాత్రము నేను తలచెదనుగాని తక్కిన విషయములలో పై వారిద్దరితోను పూర్తిగా నేకీభవించెదను అని మూడవ అసెసరు లాలా నూరజానులలుగారు నుడివిరి.

మొత్తము 91 మంది ముద్దాయిలు కలరు. వారిలో ముగ్గురు కేసు దాఖలయిన దరిమిలను చనిపోయిరి. 21 మంది విద సాత్యుము బుజ్జువుకాలేదని అసెసరులు తెలిపిరి. 67 మంది నేరము చేసిరని అసెసరులు తెలిపిరి. ఫిబ్రవరి 28 లో తీర్పు చెప్పబడును. (ఆ.ప్రె.)

సానిక వార్తలు

క్రొత్త టెలిఫోన్ లైన్లు నిర్మించుట:—సామాన్యముగా పేటలో మదరాసు నుండి వర్తమానం కలుగుచేసి, క్రొత్త టెలిఫోన్ లైన్లు నిర్మించుచు, ధాన్యము, సంచార వర్తమానము తీర్మానము నభినందించుచు ఆంధ్ర ప్రదేశ్ తాముగూడ టెలిఫోన్ మారుకొనునట్లు, ఈసంగతిని టెలిఫోన్ వారికి తెలుపుట అధ్యక్షునికి అధికారమునిచ్చినట్లు తీర్మానించుకొనిరి.

బోలింగరు బాలికాపాఠశాల విజృంభి:—“వైపాక కాల 1908 లో స్థాపించబడినది. చాలా కష్టములతో ఇంతవరకు యాదృశ్యమును పొందినదిగాని పని సుక్రముగాను చేయుచున్నది. ఇ. వి. రామస్వామినాయకర్ కంటి కాంగ్రెసు నాయకులుగూడ మెచ్చుకొన్నారు. ఇక్కడ పెద్దపట్టు అగ్రస్థానమును పొందినది. ఇట్టి స్థానము సాధించుచేసి దానిని తీయకుండు నిలబెట్టుట దేశీయుల విధియని పాక బాలికాపాఠశాల విజృంభింపుచు విరాళములు ఎం. ఏ. కెంకటేశ్వరస్వామియారుపేరి బోలింగరు పంపగోరుచున్నారు.

రాకపోకలు:—భిలాఫత్ సమావేశమునకు వెళ్లి మా లానా యాకూబ్ హుస్సేన్ షాహీ మహమ్మద్ గార్లు సేతుడయి తిరిగి వచ్చిరి.

ఎస్. ఎస్. శేట్టాజీడ సింగపూరి నుండి ప్రయాణికులతో సేతు మదరాసు వచ్చినది.

యె. యం. జోషిగారు యం. జి. ఎ. నిన్నరాత్రి బొంబాయికి బయలుదేరిపోయిరి.

సహకారసంఘముల రిజిస్ట్రేషన్ యం. (గోగారు ఉదక మండలమునకు బయలుదేరి పోయిరి.

రెయిల్వే సీనియరు ఇన్ స్పెక్టరు కర్నూలు క్లార్కుగారు, ఛీఫ్ ఇంజనీరు బెంగళూరును, ఇన్ స్పెక్టరు ప్రయాణమున న్యూఢిల్లీయను స్వేచలు టైములులో పోయిరి.

క్రిష్టియన్ కాలేజీ:—క్రిష్టియన్ కాలేజీ 12 లేదీన ప్రాథమికోన్నత సంఘమువారు జరిపిరి. బహిరంగసభకు డా॥ పి. నుబ్బరావు గారు రధ్యక్షతవహించిరి. ప్రముఖులు పెక్కురు విచ్చేసిరి. కార్యక్రమమునకు ముందు కాలేజీ హామూలు హెడ్ మాస్టరుగారుండి కీ॥ శాశ్వతశ్రీగారి చిత్రమును డాక్టరు మాక్ ఫెయిర్ గారు పవనం చేసిరి. తరువాత కొందరు ముఖ్యులు రాజాలనండులకు చింతిల్లుడు వ్రాసిన సందేశముల సత్కరముగా గాని చదివిరి. అందు ఆంధ్రభిక్షులు వ్యాపతి శుభాకృతులను, సి. ఆర్. రెడ్డి, నెల్లూరు విశ్వనాథరావు గార్లు గలరు. తరువాత అధ్యక్షులు ప్రకటనగా, కాలేజీ ట్రస్టునిచ్చిరి. ఇందులకు రివరెండు కాంత్ గారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు సుపన్యసిందిరి. ఓ. కందస్వామి చెట్టిగారు, రిటైర్డ్ ఉపాధ్యాయులు, డాక్టరు స్కిన్నరుగారికి ట్రస్టునిచ్చిరి. డాక్టరు స్కిన్నరుగారి సందేశమును పి. నుబ్బరావుగారు వివరించి తెల్పిరి. ప్రస్తుతమున్న కళాశాల విద్యార్థులను అల్లాడి కృష్ణస్వామయ్యగారు రాకీర్తించుచు ట్రస్టు నిచ్చిరి. ఇందులకు చంద్రమాలియను ఆంధ్రవిద్యార్థిరమ్యముగ వినయముగా ప్రత్యుత్తరమిచ్చెను. సత్కరముగా కృతజ్ఞతా వందనములతో సభ జయప్రదముగా ముగిసెను.

జాతీయ శిశ్యోగ్యవారము:—గవర్నరుగారు మార్చి 12 లేదీన ప్రారంభించిరి. పెద్దలు చాలామంది విచ్చేసిరి. ఆరోగ్యవిషయములనుగూర్చి “తానుకు మామకు, కోగము కుదుర్చుకొనుటకున్న రానియకుండచేయుటయే మంచిది.” మొదలగు వాక్యములుగల జండాలు బాలుకు పట్టుకొనిరి. బ్యాండువాద్యముగూడ జరిగెను. పానుగల్లు రాజాగారు గవర్నరు వాక్యనించుచు వారిగుండుల కొని యాదుచు ఆరోగ్యప్రదర్శనమును ప్రారంభింపగోరి గవర్నరుగారు ప్రదర్శనమును ప్రారంభించుచు సుపన్యసింది ఆరోగ్య సాధనయత్నములకు జయముకలుగుగాక యని కోరిరి. రెఫ్. కల్. నైమన్యుగారు కృతజ్ఞతాపత్రము గావించిరి. తరువాత గవర్నరుగారికి పెవిలియన్ లోనున్న ప్రదర్శితముల కనుబరచిరి. ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఘోషనీపాదు మందులను ప్రదర్శించిరి గవర్నరుగారు రివన్నీయను వాక్యముతో సందర్శించి చెడగొప్పిరి.

ఉపన్యాసము:—రేపు 7 గంటలకు డై నెలముననే మార్చి 12 న సమావేశమున డాక్టర్ ఆచంట లక్ష్మీపతిగారు “హిందూదేశమునకు తెలుగు” అను విషయమునుగూర్చి యు పన్యసింతురు.

ఆంధ్రాయుర్వేద సమావేశ ఆహ్వానసంఘము:—ఆంధ్ర ఆయుర్వేద సమావేశము జరుపుటకు ఆహ్వానసంఘము ఏర్పాటుచేయబడినది. సర్ పిట్టి త్యాగరాజుశ్రీగారు ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షుడుగా, డాక్టర్ ఆచంట లక్ష్మీపతిగారు కార్యదర్శిగా, ఆయుర్వేద భూమి. జె. టి. వెంకటాచార్య గారు కోశాధికారిగా, ఎన్నుకొనబడిరి. ఉపాధ్యక్షులు, కార్య నిర్వాహక సంఘసభ్యులు గూడ ఎన్నుకొనబడిరి. ఈ సభ్యులే ప్రదర్శన సంఘసభ్యులుగాకూడ నుందురు. (1) పానుగల్లు రాజాగారు ప్రదర్శనము కథ్యక్షులుగానుండి ప్రదర్శనము ప్రారంభించునట్లును, (2) ఆహ్వానసంఘసభ్యుని చందా 5-0-0 రు. లనియు, (3) ప్రదర్శనమునందు ఆయుర్వేదసిద్ధి, యూనానీ భాగములు మూడునూ ఉండవలెననియు, (4) ఈసమావేశమును ఆంధ్రరాష్ట్ర భారతవైద్యసమావేశ మున చేరుతో విజయవంత ననియు తీర్మానించబడినది.

హిందూస్థాను కొ ఆపరేటివు యిన్స్టిట్యూట్ స్టాఫ్ టీ (కలకత్తా) వారి కాలంగరు:—ఈసంఘ మువారు పంపిన కాలండరును కృతజ్ఞతతో నందుకొంటిమి. చాల అందమును పెద్దసైబాన అక్షరములను అంకెలను కలిగియున్నది. ఈస్టాఫ్ టీ కేవలము భారతీయులననే నడుపబడుచున్నది. ప్రస్తుతము 70 లక్షలు నిలువ ధనమున్నది. ఈసంఘ దేశబంధు చిత్రరంజన దాసుగారే అధ్యక్షులుగా ఎన్నుకొనబడిరి. రవీంద్ర నాథ టాగోరు గారి కుటుంబమువారు గురేంద్రనాథ టాగోరుగారు కార్యదర్శి. స్వరాజ్ టి. ఎం. ఎల్. సి. సహరంజన సర్కారుగారు మానేజరు. కలకత్తాలో 10 లక్షల రూపాయలవెలగల స్వంతభవనమున్నది. చెన్నపురిలో ‘ఆర్యవిద్యనవిధిలో’ కాళాకార్యాలయమున్నది. ఎం. కె. శ్రీనివాసం (బి. ఏ. టి. ఎల్.) గారు పి. రంగస్వామి అయ్యంగారును చెన్నపురిలో మేనేజరులు. వలయువారు పోస్టు కాన్వ 223 మదరాసు అని వ్రాయవలెను.

కాశీ హిందూ విశ్వవిద్యాలయము

నూలు మరతు

ఈవిషయమును గూర్చిన చక్క జరిగినపుడు పాలకసంఘసభలో కాశీ మహారాజాగారుండిన ప్రకటించబడినది. ఆది పాఠశాల ఆసభలో నపుడున్న వారు బుద్ధాను మహారాజాగారు గాని కాశీ మహారాజాగారు కాదు.

ఆంగ్ల భాషలో వక్రత్వ పోటీపరీక్ష

ఈనెల 30 వ లేదీన పట్ట ప్రధానసభ కాశీ నగరమున జరుగును. ఆసందర్భమున యీ పోటీపరీక్షను జరుపుటకు హిందూ విశ్వవిద్యాలయమువారు నిశ్చయించిరి. “ప్రత్యేకప్రాతినిధ్యము వలన జాతీయతాభివృద్ధికి హానికలుగును.” అను విషయమును గూర్చి పోటీకి రాగోరువారు పవనం చేయవలెను. ఆల్ఫ్రెడు మహారాజాగారు రధ్యక్షత వహించెదరు. డాక్టరు బి. నెంటు, ప్రాఫెసరు శేషాద్రిగార్లు పరీక్షకులుగా నుందురు.

హిందీ భాషలో పోటీపరీక్ష

“మతమును రాజకీయములను కలుపుటకులన దేశాభివృద్ధికి హానికలుగును” అను విషయమున యీనెల 31 వ లేదీన హిందీ భాషలో పోటీపరీక్ష జరుగును. పిమ్మట మరెయ్యోనాడు ఆల్ఫ్రెడు మహారాజా, సర్ శేజుహదన సుప్రూ, డాక్టరు తి. నెంటుగారు ర్లుపన్యసిం చెదరు. ప్రధానమంత్రి మహారాజాగారి నాడు సాయంకాలమే విందోసరించుక. ఆలేదీ ముందు తెలుపబడును. (ఆ. (పె))

ఏలూరునందలి

శ్రీజనార్ధనస్వామివారికి గొప్పదానము

మహారాజశ్రీ పబ్లికేషన్స్ శ్రీమయ్య శ్రీగారు అత్యంతభక్తిచే మహారు 700-0-0 ల కన్నుకుల ఒక పాక్షి వాహనమును నూతనముగా తయారు చేయించి స్వామివారికి సమర్పించి ఈ నూతన పాక్షి వాహన పూరణింపు మహోత్సవము యీ 14-1-1925 సం॥ బుధవారం మహావైభవముతో శ్రీ శ్రీమయ్య శ్రీగారి ఖర్చుమీదను బోగం మేళము లేకుండా మంగళ వాయిద్య, హరిభజనలతో జరుగును. ప్రతిసం॥ జరుగు యీ పాక్షి వాహన పూరణింపు టుత్సవమునకు వీర కాశ్యరముగా జరుగునన కాత్వ తి నిధి ని. సమర్పించుటకు నిశ్చయించి ధన్యతైరి.

మానేపల్లి సూర్యనారాయణ.

భారతచారిత్రియ గ్రంథసంఘము

సప్తమ సమావేశము

నర్ యీవాన్ కాటన్ గారొత్తుడు

పునహా, జనవరి 12:—మంగళాశ్రీ ఈ కాసనసభాధ్యక్షుడైన సర్ యీవాన్ కాటన్ గారు గ్రంథసంఘమున కాసన సభ హాలునందు భారతచారిత్రియ గ్రంథసంఘముయొక్క సప్తమ సమావేశము చేడు ప్రారంభమయ్యెను. బొంబాయి నగరమున గల సర్ వెన్సీ విల్సన్ గారింపిన సందేశమును విద్యా శాఖమంత్రియైన గౌ. వనీయలగు జానగారిని జయవలసినది అధ్యక్షుడు కొరెను. వాగ్వినివ బొంబుపరచిన సందేశమును ముక్తకంఠముతో జదివిరి:—

మహారాష్ట్రదేశమునకు ముఖ్యపట్టణమైన పునహా నగరముందు విమలము ఆహ్వానించుచున్నాను. రెండవరాష్ట్రమును విశాఖాక్రమము నిచ్చట జరుపుటకు నిశ్చయించి యీరాష్ట్రమును గౌరవించినందులకు నేను సంతసించుచున్నాను. కాని అధికమగు కార్యభారములచే నే నిచ్చటను రాజ్యామికి మిగుల విచారముగ నున్నది. నానావిధములైన చరిత్రగ్రంథములను విభాగించుటకు బొంబాయి గవర్న మెంటువారు గావించిన యేర్పాట్లు, గ్రంథములు ప్రజలందుపాటులో నుండుటకు గావించిన ప్రయత్నముల విషయమున బొంబాయి దొరతనము తీవ్రకొనిన చర్య మొదలగు విషయములు సందేశమందు వివరింపబడినది. చరిత్రపరిశోధనయందు బొంబాయియందు దృఢీకృతి గావించబడినది. ఈవిషయమున పెక్కుండ బేర్లు ప్రసిద్ధి నహించెను. అందులకు బొంబాయి రాష్ట్రము గర్వించుననియున్నది. భారతదేశ చరిత్రయొడగల శ్రేష్ఠ అధికమగుచున్నదన పీష్వాల పరిపాలన విషయమును ఆసలు గ్రంథమును పరిశోధించబడుచున్నది. సహజముగ మహారాష్ట్రపండితు లీ ఆసలు గ్రంథములను పరిశోధించుచున్నారు.

హాజరైనవారు కొన్ని వ్యాసములను సభయందు జదివిరి. పీష్వాల ద సరునిలయము (Peshwa Library), భండార్కర్ పరిశోధన ప్రతిష్టాపనము భారత యితీహాసమండలి యందలి గ్రంథములను, వ్రాతప్రతులను సందర్శించుటకు రేపు సంఘము వారు వెడలెదరు. (ఆ. (పె))

మాణిక్యం వీరాస్వామి ఉన్నతపాఠశాల

మునిసిపలుసంఘ నిర్వాహకము

క్రిందకు దీసికొనబడినది

పాలకొల్లు, జనవరి 13:—పాలకొల్లునందు స్థాపించబడియున్న మాణిక్యం వీరాస్వామి ఉన్నతపాఠశాలను మునిసిపాలిటీ నిర్వహణముక్తింద నడపుటకు సంఘమువారు రేకగ్రీనముగ నిన్న జరుపబడిన సమావేశమునందు తీర్మానించబడినది. సామన్యజను హెడ్డుమేష్టరును నియమించుటకు గట్టి ప్రయత్నములు గావించబడుచున్నవి. (తంలి)

కౌంట్ ఆఫ్ స్టేటు

జాఫర్ గారి తీర్మానము

జనవరి 28:—లేదీన కాండ్లె ఆఫ్ స్టేటు సమావేశమున ప్రతిపాదించబడుటకు నొక్క తీర్మానము మాత్రమే చేరెట్టు కావడెను. భారతచిత్రకారులకు, కళాకళాభిజ్ఞులకును యితర చిత్రకళలందు కృషిచేయువారికిని బహుమతులును, విరాళములను నిచ్చుట కొక ప్రణాళికను నిర్మింప నొక కమిటీని యీర్పాటు చేయవలసినదని జాఫర్ గారి తీర్మానము పెద్దలసభ యందు ప్రతిపాదించుటకు చేబట్టు కావడెను.

దివాన్ చామన్ లాలుగారి తీర్మానము

కోహటు పోరాటము విషయమున లాలా భునించు గారు సామ్రాజ్య కాసనసభయందు ప్రతిపాదించునట్లు నొక తీర్మానముగాక రాబోవు భారతసామ్రాజ్య కాసనసభయందు తాముక తీర్మాన మీ విషయము నే ప్రతిపాదించెదమని దివాను చామన్ లాలుగారు తెలిప జేయుచున్నారు. (సి). కోహటు దురంతములను విచారించి రిహార్డుజేయుటకు భారత కాసనసభ యందలి ఎన్నుకొనబడిన సభ్యులను విమరుగు సభ్యులనుగల కమిటీని నియమించవలయును. (యిద్దరు ప్రభుత్వముచే నియమించబడినవారిని మాస్టరు అసభికాక నిర్ణీత సభ్యులచే నెన్నుకొనబడినవారును) (బి) నాశనముగాబడిన యిండ్లకు తిరిగి నిర్మించుకొనుటకును కోహటునుండి పారిపోయినవారు తిరిగి వ్యాపారములకు సాపించుకొనుటకును వడిలేకుండ 40 లక్షల రూపాయలకు మించనిసొమ్ము వెంటనే కోహటునుండి పలాయనమైనవారికి నీనుమియమనీయు, యీసొమ్ము 15 సం॥ వరకు ముల నంతరము నీయబడుననియు చామన్ లాలుగారి తీర్మానము చెబ్బుచున్నది. (ఆ. (పె))

ఆంధ్రపత్రిక

1925 సం॥ జనవరినెల 14-వ తేది

బుధవారము

సంఘసేవ

‘రోహకారాధ మిదం శరీరం’ అను ధర్మము భారతీయుల కుగ్గుపాలతో సేర్పినది. ఈ భౌతికశరీరమునకు షరమార్గము షరోపకారమును సేవయ్యదప్ప మరేమియునులేదు. ఇదియే మోక్ష మార్గము. ఇందులకేధి రాత్రికామములు మార్గమును జూపును. హిందూ మతముయొక్క సనాతనధర్మమును ప్రాధాన్యము నిండేగలదు. ఇయ్యది యొక మతధర్మముగ విధిగ ప్రతిపాదును నిర్వర్తింపవలయును. సంఘసేవయన ఆత్మసేవయేయగును. ఆత్మవికాసమున కిదియొక సాధనమగును. ఇక్కాలమున నిట్టిసేవ కెంతేని అవకాశముగలదు. దానము జేయువారికిని ధర్మము జేయవారికిని యెంతయో పనిగలదు. వైద్యసహాయము జేయవచ్చును. ఇది యది యననేల మానవు డెప్పుడును సేవజేయుట కనేకావకాశములు గలవు. ప్రతిమానవుడును సేవకుడనని తలంపవలయును గాని ఆధిక్యమును పహితపరాడు. సేవ, సంఘము, దేశము అను భావము మనస్సునందు గల్గినయెడల, ‘ఆత్మవత్సర్వ భూతాని’యను న్యాయము ననుసరించునెడల దేశము సుఖిక్షముగ నుండగలదు. హిందూ మతమునందు త్యాగధర్మమున కెక్కువప్రాశస్త్యమియబడినది. ఈ సంఘసేవకుగూడ త్యాగము ముఖ్యము. సంఘమునందున్న దోషములను బోగొట్టుటకు బూనుకొనినపు డెన్నెన్నియో కష్టములకు లోనుగావలసియుండును. వానినన్నిటి ననుభవించుటకు దగిన సహనమును, ఓరిమియు నావశ్యకము. సంఘసేవజేయుటకు యే కార్యమును దలపెట్టినను యేదోషమును నివారించ సమకట్టి నను అట్టిసేవకుడు సుగుణరాశియై యెట్టిలోపములు లేకుండ నుండవలయును.

కోయంబుత్తూరులోజరిగిన దక్షిణ హిందూ దేశ సంఘసేవక మహాసభయందు అధ్యక్షతవహించిన జోషిగారి ఉపన్యాసమునందు సంఘసేవయొక్క భౌతికస్వరూపము బాగుగ వెల్లడిజేయబడినది. వారి ప్రకృతి కనుకూలముగనుండునటుల సంఘసేవయందు ప్రభుత్వమువారు జేయుచున్న దానినిగూర్చియు జేయవలసినదానిని గూర్చియు మాత్రము చాలదూరముజెప్పిరి. విద్యావిషయములందు సంఘమొంత దుస్థితిలో నున్నదియు వీరు విపులముగదెల్పి, యిహ్మహింసగుచున్న విద్యావిధానమునందున్న లోపములను జూపించి అందు జేయవలసినసేవను దెల్పిరి. నిమ్నజాత్యుద్ధరణ ప్రాముఖ్యము నుదెల్పుచు అందు సంఘసేవము, విద్యాప్రచారమును జేయవలసియున్నదనిరి. భారతదేశమునందు సాంఘిక సేవ యెక్కువగ గ్రామములందు జరుగవలసియున్నది. గ్రామములందు పాఠశాలలనుసాపించుటయు, ఆరోగ్యవృద్ధుల నేర్పుటయు, మంచినీటి

ననకుల నేర్పరచుటయు, పంచాయతుల నిర్మించుటయు జరుగవలయును. ఇండులకు విద్యావంతులే బూనుకొనవలయును. దేశములో దారిద్ర్య మెక్కువగనున్నది. భిక్షుకు లెక్కువగనున్నారు. ఇట్టి సీతిన బోగొట్టుట సంఘసేవకుల ధర్మమనియు ప్రభుత్వమువారియొక్క య సానికసంఘములయొక్కయు ధర్మమని జోషిగారు నిరూపించిరేగాని తన్నివారణోపాయముల నేమియును జెప్పరైరి. వీరికి రాట మిందలకు దోడ్పడునని నోచినటుల గాన్పించదు. భారతదేశ దారిద్ర్యపీడనమును బోగొట్టుటకు రాటము చింతామణివంటిదని వీరి భావమునందేమాత్రమును గోచరింపలేదు. దేశ దారిద్ర్య సమస్యను పరిష్కరించుటకు, ఆర్థికసాభాగ్యమును జే కూర్చుటకు రాటమే ప్రధానసాధన మని సాంఘిక సేవకులు గ్రహించెదరు గాక! మద్యపానము, వ్యభిచారము, దొంగతనము మున్నగు సంఘదోషములను తొలగించుటయును ముఖ్యమే. కాని దేశదారిద్ర్యమును నివారణజేసి సుఖిక్షముగ నుండునటుల జేయుట ప్రప్రథమ ధర్మమైయున్నది. దారిద్ర్యమే దుర్వ్యవస్థనములకు ఒక్కొక్కప్పుడు కారణమగుచుండును. ఆ కారణమును తొలగించినయెడల మిగిలిన సంఘదోషము లన్నియును పోవుననుటకు సందియములేదు. పారిశ్రామిక స్థానములందు కార్మికలు బడు కష్టములను అందు గావలసిన సంస్కారమునుగూర్చి జోషిగారు జెప్పచు ఆ పారిశ్రామికులే జేయవలసిన సంఘసేవ యెంతయో గలదని సత్యమును దెల్పిరి. గనులలో పనిజేయువా రెట్టి కష్టముల గుందుచున్నారో మనకు దెలియుచునేయున్నది. శ్రీకార్మికు లెటుల బాధపడెదరో జూచుచునేయున్నాము. ఈ సందర్భము లెల్లడలను సేవయు సంస్కారమును అవసరమగుచున్నది.

ఈసభవారు గావించిన తీర్మానము లేవియును కార్యచరణదత్తులను జేయుటలేదు. ప్రతిపక్షిని ప్రభుత్వమువారికి విజ్ఞప్తి జేసికొనుచు తీర్మానము జేయబడినది. లక్నోలో జరిగిన సాంఘికమహాసభ వారివలెగాక యీసభవారు కొంతవరకు విశాల హృదయులై గ్రామ పునర్నిర్మాణ కార్యక్రమమునందు నూలువడకుట నేయుట, బుట్టలెట్లుట మున్నగు గృహకార్యములను జేర్చుట ప్రోత్సాహకరముగను ప్రశంసనీయముగ నున్నదని చెప్పవచ్చును. మద్యపానము, నల్లనుందు అభ్యాసము, అస్పృశ్యతను గూర్చిన తీర్మానములును యోగ్యములుగ నున్నవి. కాని వీని నాచరణలోబెట్టుట సంఘసేవకుల ధర్మమైయున్నది. సంఘసేవయన దేశసేవ యనియు, భగవంతునిసేవయనియు దలంచి ప్రతి వారును కార్యదీక్షకు బూనవలయును. దేశముయొక్క రాజకీయాభివృద్ధికి సంఘ సంస్కారము ముందు అవసరమను పురాతనవాదమున కాధారములేకుండ జేయవలయును. సంఘాభివృద్ధిలోబాటు దేశము బెంపొందుచుండును. అందులకే సంఘసంస్కరణసభలుగాని, దేశీయమహాసభగాని, వివిధపక్షములవారి సమావేశములుగాని బూనుకొనుచున్నవి. సంఘముమాట ప్రథమమున నాలోచించుటయే ప్రధానకర్తవ్యమైయున్నది.

హిందూ మహమ్మదీయమైత్రి

భారతదేశము స్వాతంత్ర్యము బడయుటకై హిందూ మహమ్మదీయ మైత్రియొక్క అవశ్యకమిప్పుడు సర్వత్ర అంగీకరింపబడినది. నాయకులందరూను యీమైత్రిని జే కూర్చుటకే పాటుబడుచున్నారు. నాగపురమునందు హిందువులకును మహమ్మదీయులకును గల్గిన పోరాటమునుగూర్చి సర్ ప్రాంకు సై గారు ముచ్చటించుచు అనహయోధ్యమము నెంత నిరసించినను, అది యపజయము గాంచెనని యెంత సంతోషించినను అచట మైత్రిని సమకూర్చుటకు వారిచేత గాకపోయెను. అనహయోధ్యమ నాయకులే పండిత నెహ్రూ, మాలానా అబ్దుల్ కలాం అజదు, నయ్యదు మహమ్మదుగారలు ఆమైత్రి నుభయులకును గలుగునటుల జేసిరి. హిందువులకును మహమ్మదీయులకు పోట్లాటుకు కారణము మశీదులవద్ద హిందువులు మేళముజేయుటయు, మహమ్మదీయులు గోవులను హింసించుటయు నని అందరకును దెలిసినదే. ఈ రెండు విషయములును నాగపురములో పరిష్కారమైనందుల కందరును సంతోషింపవలయును. మశీదులవద్ద హిందువులు మేళము వాయించగూడదని యే కొరానులోను జెప్పియుండలేదని అజదుగారు తమతోటి మతస్థులకు దెలియజెప్పిరి. హిందువులును మహమ్మదీయులును అన్యోన్యమైత్రినిగల్గి భ్రాతృభావముతో నుండవలయునని నాయకులు విజ్ఞప్తిజేసిరి. అందుల కుభయమతములవారును అంగీకరించిరి. ఇకమీద నాగపురములో హిందువులకును మహమ్మదీయులకును యెట్టి సంఘర్షణమును గలుగదని నమ్మవచ్చును.

మూరదాఖాదులో జరిగిన జమయతులు ఉలేమాసభయందుగూడ ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులగు మాల్వీ అబ్దుల్ హాఫీజుగారు హిందూమహమ్మదీయమైత్రియొక్క అవశ్యకమును జెప్పచు గోహత్యయు, మశీదులయెడుట మేళమువాయించుటయు స్వార్థపరత్వమును దెల్పుననియు, వీనికిని మతమునకును యెట్టి సంబంధము లేదనియు, ఉద్యోగములకై తన్నుకొనుటయు, పరస్పర ద్వేషములును మతవిరుద్ధములనియు స్పష్టముగదెల్పి, అన్యోన్యమైత్రిలేక విభేదములు గల్గియుండుటచేతనే ప్రభుత్వమువారు ఉప్పుపన్ను నెక్కువజేయుటకును, లీ కమిషనును నియోగించుటకును, భారతశాసనసభ జేసిన తీర్మానములను లక్ష్యబెట్టక పోవుటకును, యిష్టమువచ్చినటుల రాజప్రతినిధి బెంగాలు ఆర్డినెన్సును ప్రకటించునటుల జేయుటకును వీలయ్యెనని జెప్పిరి. స్వరాజ్యసంపాదనావశ్యకతను చక్కగ వివరించిరి. ఇందులకు హిందూమహమ్మదీయమైత్రియే దేశమునందు అన్నిమతములవారికిని ఐకమత్యమును అవసరమని ప్రత్యేకముగ జెప్పనక్కరలేదు. ఈసందర్భమున కోహాటులో హిందూ మహమ్మదీయులకు గూడ రాజీగుదిరెనని వినుటకు సంతోషింపవలయును. మహాత్ముడు రాటమున కెంతప్రాముఖ్యము నుసంగెనో హిందూమహమ్మదీయ మైత్రికీగూడ అంతకన్న యెక్కువగాకున్న సమానప్రాముఖ్యము నొసంగెను. రాటము, హిందూమహమ్మదీయమైత్రి, అస్పృశ్యతానివారణము ముఖ్యములనియు

మతధర్మము లనియు లోకమంతయును దెలుసు కొనుటకై మహాత్ముడు రాటము ననుసరించును బ్రహ్మతత్వము, మహాత్ముడియ ఖాలికను, మాల పిల్లను బెంచుటయు, వారియెడ నత్యంత ప్రేమయు నంభరు నెరిగియే యున్నారు. అంధర కు ను అట్టి సహనప్రేమభావము లలవడవలయును. ఇందు లకు సత్యమును అహింసయే తోడ్పడగలవు. ఈ రెండుగుణములును కుదిరినయెడల మిగిలిన వేమి యును కష్టములుగావు. ప్రతివారును యిందులకు సాధనజేయవలయును. శాంతగుణమును సంపాదించ వలయును. సహనమును బొందవలయును. ఆత్మ డందరును మిత్రులే యగుదురు. అందరయెడలను ప్రేమబాడమును. హిందూమహాత్ముడియ మైతి జేకూరును. ఆస్పృశ్యత యనునది లేకుండపోవును. ఇవి పోవుటయనగా స్వరాజ్యము ప్రాప్తమగుటయే. ఇందులకు అన్ని పక్షములవారును, మతములవారును సాధనజేసి, సమన్వయజ్ఞానమును బొంది స్వరాజ్య మునుజేరుటకు తోడ్పడుట ధర్మమై యున్నది.

స్వరాజ్యపక్షము

స్వరాజ్యపక్ష కాత్యనిర్వాహకసంఘము నాగ పూరులో సమావేశమై దీర్ఘ తీర్మాన ము ను గావించెను. సర్ ప్రాంత స్టేగారి ప్రసంగమును తీవ్ర ముగ ఖండించిరి. ప్రభుత్వమువారిని సక్రమ మార్గము లన్నింటను యెదుర్కొనుట కంగీకరించిరి. అన్నిటికన్న ముఖ్యము ఉద్యోగముల స్వీకరింప వలదని నిశ్చయించుకొనిరి. స్వరాజ్యపక్షమువా రింతవరకు దేశమునకు జేసిన మేలేమియును లేదని పండిత మోతీలాలు నెహ్రూ గారు వాక్యాలో నుపన్యసించుచు నుప్పు కొనిరి. నాగపూరుములో సమావేశమైనపుడు ఒక్క శాసనసభలవిషయమున మాత్రము వాదేమి జేయవలసినదియు చర్చింప బడినది. ఇందైనను యిటో అటో కఠినముగ నెట్టి నిర్ణయమును గావించలేదు. గవర్నరుగా శేడో వచ్చే న్నం వత్సరము బడ్జెటులో నూతన అభివృద్ధి విధానములకు వీలేర్పరుప బడునని ఆశబెట్టిరి. శాసనసభను ప్రజాయత్ర కాభివృద్ధిగూడ ననుపవలెననిగోరిరి. దీనిపై స్వరాజ్య పక్షమువారు ప్రభుత్వనిర్మాణమునందు తగిన మార్పులను జేయనడల బాధ్యతను వహించుటకు యెట్టి ఆక్షేపణయు లేదని తెల్పిరి. వీరికింకను యే మేమియో ఆశగలదు. ఇంకను వెనుకటిమితవాది వాసన యీ పక్షమునకు బోలేదు. శాసనసభ యందు ముఖ్యముగ సంయుక్తరాష్ట్రములలో స్వరాజ్యపక్షమువా లేమిచేయవలయునో విచారించుట నింతటితో విరమించక యింకను ఒక ఉపసంఘమును నియమించి, వారు ప్రస్తుతపరిస్థితు లలో ఆ పక్షముయొక్క ప్రధానధర్మములకు విరు ధముగాకుండ నెటుల సంతవరకు మార్పుకొన వచ్చునో ఫిబ్రవరి 15 నాటికి నివేదికను తయారు జేయ వలె నని కోరిరి. ఆంగ్లోహైందవపత్రికకు స్వరాజ్యపక్షమువారు ఉద్యోగములంగీకరించిన జాలుననియున్నది. అప్పుడు వీరే ప్రభుత్వనిర్మాణమునందలి లోపములను జూపింపవల నగునని 'డెయిలీ ఎక్స్ ప్రెస్సు' హితమొనగు చున్నది. ఈ ఉపసంఘమువారు జేయు సూచనలపై నింకను యీపత్రిక కాశగలదు, మంత్రిపదవు

నంగీకరింతురను మాట మాత్రము కల యని తెప్ప వచ్చును. కాని దేశ పురోభివృద్ధి కీ విధానము, మార్పు లెట్లు తోడ్పడునో మేము సమన్వయము జేసికొనజాలకున్నాము. ముందు జరుగవలసిన నిర్మాణ కార్యక్రమమునకు స్వరాజ్యపక్షమువారును తోడ్పడవలసియున్నది. తస్మాదముల సరయవలసి యున్నది. దేశబంధుదాసుగారి గ్రామ పునర్నిర్మాణోద్యమ మేమయ్యెనో యింకను యేమియును దెలియటలేదు. వారికి త్వరలోనే ఆరోగ్యము జేకూరి యీ యద్యమమున కెక్కువ తోడ్పడద రని నమ్మవచ్చును. శాసనసభలద్వారా దేశము నకు మేలుజరుగునను నాశలేదు. న్యయంసహాయము మీదనే అది ఆశారపడియుండును. అందులకే జాతీయమహాసభ తీర్మానములు దానిజూపుచున్నవి. స్వరాజ్యపక్షమువారును తన్నిర్వహణమునకు తోడ్పడదరు గాక!

ఇటలీ కల్లోలము

ఇటలీలో మునులోని సర్వాధికారమును వహించి నిరంకుశముగ నెట్లు ప్రవర్తించుచున్న దియు తంతివార్తలవలన పాఠకులకు దెలియుచునే యున్నది. యూరోపు సర్వాధికారమునకు ఇటలీ యందు బోల్షివిస్టుకుట్రలు బయలుదేరుచుండ వాని నాపుటకై యీ ఫాసిస్టుఉద్యమము బయలుదేరెను. కాని దీనికొకదారితెన్ను యేమియు నున్నటుల గాన్పించదు. 1919 నాటినుండియును నియ్యది నిల కడలేకుండ మునులోనిగారి చేతులలో ననేక మార్పుల బొందుచుండెను. ప్రతిపక్షులను నోరెత్త కుండ జేయుచుండెను. నియోజకవర్గము పార్లమెంటరీ ప్రాతినిధ్యముగలదానినిగా జేయుటకు దెచ్చిన బిల్లుపై వెదగడబడి బయలుదేరెను. క్లబ్బులనణచి వేయుటయేగాదు, అనేకవిధ సంస్థలను మూసి వేయుటేగాదు, గృహములను సోదాజూచుటయే గాదు, నిర్బంధములేగాదు అనేకవిధముల మును లోనిగారు నిరంకుశముగ ప్రవర్తించిరి. ఇట్టి పక్షమునకు దేశము సందెట్టిన హాయి మును గలుగజాలదు. ఆ సలీయద్యమము దౌర్జన్యముపై నాధారపడియుండెను. అట్టిదే యద్యమముగాని విజయము గాంచజాలదు. ప్రతిపక్షులు ఫాసిస్టును ఖండించుచు దేశమునందు ప్రకటనము గావించిరి. మునులోనిగారిమీద ఇటలీ దేశమున కంతకును కంతమువరకున్నది. ఆయనపై నభిశంసనముగూడ జేసెదరని జెప్పబడినది. దీనిని బట్టిజూడ ఫాసిస్టుప్రభుత్వమున కంతమువచ్చినదనియే చెప్పవచ్చును. ఇందువలన ఇటలీదేశమున కెక్కువ లాభములు లేకున్నను నష్టముమాత్రము గల్గెను. దౌర్జన్యముతో బుట్టిన యద్యమము తద్వారానే నాశనమందును. నిర్బంధ ప్రయోగమువలన నెట్టి మంచియు గలుగజాలదని యియ్యది దెలుపుచునే యున్నది. అహింసయే పరమోత్కృష్ట ధర్మమును టకు సందియము లేదు.

కీ. శే. కొతా పూర్ణానందంగారు

విజయవాడ వాస్తవ్యులను ప్రస్తుత మాపుర పారిశుద్ధ్య సంఘమునకు వైసు చైరుమన్ గనుండిన వారు నగు కొతా పూర్ణానందంగారు నిన్న సంకాంత్రి పండుగరోజున జ్వరముచే కాలధర్మము

నొందిరని దెలుపుట శీతయు వగచుచున్నారము. వీరు చిరకాలము పురపాలకసంఘముతో సంబంధము గలిగియుండి స్థానికపాలనయం దనుభవమును గడించియుండిరి. వీరు వర్తమా మూలమున వృద్ధి వచ్చియుండిరి. వీరు బహు భార్మికులు. దేవాలయ మొకదానిని ప్రతిష్ఠించిరి. కొన్నివేల వెచ్చించి రైలుస్టేషను సామీప్యమున నొక విశాలసత్రమును గట్టించు చుండిరి. ఈసత్రము పని ముగియలేదేయని మరణ సమయమందును పూర్ణానందంగారు విలపించిరి. వేదవిద్యలకు ఆదరణ తగిన యాదినములలో పూర్ణానందంగారు ప్రతి సంవత్సరము విజయదశమి నాడు విద్యార్థిసంస్కారులకు భూరి దక్షణల నొసంగు చుండిరి. నిరతాన్నదాత యని పేరుగాంచిన వీరి మరణమునకు చింతిల్లుచు వీరి కుటుంబమునకును వీరి సోదరులగు సూర్యనారాయణరావుగారికిని మా సానుభూతిని దెలుపుచున్నాము. వీరి యాత్మకు పరమేశ్వరుడు శాంతి నొసంగు గాత!

డాక్టరు అనిబిసెంటుగారు

కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయోపన్యాసములు

విద్యావిషయమున భారతీయుల ఆశయములు

12 వ లేడీని యీవిషయమునుగూర్చి బిసెంటుగారు మొదటి ఉపన్యాసము నొసగిరి. "ప్రాచీన విద్యావిధానము నందు ప్రధానముగ సౌందర్యము నవీనవిధానమునం దంతరించి నది. ప్రాచీనకాలమున విద్యావిషయములందు ప్రభుత్వమువారి కట్టినితోధమును కలిగించియుండలేదు. ఈబుద్ధియొకంపెనీ వారి పరిపాలనము ప్రారంభమైనదిమొదలు ప్రభుత్వమువారు విద్యావిషయములందుగూడ కల్పించుకొనసాగిరి. ఇదియే ఆన ర్థమునకు కారణము. విదేశభాషలో విద్య నేర్వవలెనని ఛార్ చర్ల సువుడుగారు చెసిననూచన 1854 లో ఆమోదింపబడెను. అదియే జాతీయ విద్యావిశాసనమునకు ప్రారంభము. విద్యా వ్యాప్తి అభివృద్ధి నొందవలెనని ప్రభుత్వమువారికోర్కె ముండ గూడదు. దేశభాషలలోనే విద్య నేర్పవలెను. నీతిచరిత్రవిషయ ములనుగూడ బోధింపవలెను. వర్ణవివేకత వృత్తివిద్యవలన కలిగిన మంచి ఏర్పాటుగాని మరేమియునుగాదు. ఒకప్పుటిని వంశ పారంపర్యముగా చేయువా రొక వర్ణముగా నేర్పబడుచువచ్చిరి. దేశభాషలలోనే విద్య నేర్పబడునను, నాగరికతనుగూర్చి భారత జాతీయ ప్రాచీనాశయములను బోధించుటకును, ఆంగ్లజాతీయము లగు ఆశయములు మనకు పనికిరావు గాన వానిని నిరసించుట కును వానిలో మంచివానిని ప్రాచీనాశయములతో సమన్వయించుటకును మనము నిశ్చయించితిమి. అటుల పనిజరిగినచో ప్రపంచమున నూతనవాద్యులకేకమును సౌందర్యమును సోదర భావమును కాలిని భారతదేశము కలిగింపగలుగునని తిశెంటు గారు నుడివిరి.

మతమును తత్వజ్ఞానమును గూర్చిన భారతీయ ఆశయములు

13 వ లేడీని కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయము నె నెటు భాషలో హ్యాయమార్తి సర్ ఎవర్లు గ్రీవుగారి అధ్యక్షత క్రింద జరిగిన గొప్పసభలో యీవిషయమునుగూర్చి బిసెంటుగారు పన్నవించిరి. జ్ఞానమునుగూర్చి భారతీయుల అభిప్రాయముల కును పాశ్చాత్యుల అభిప్రాయములకును అత్యధికమగు భేద మున్నది. పాశ్చాత్య దేశములందు శాస్త్రపరిశోధనలవలన మారణ యంత్రనిర్మాణాది దుష్కలీతములు కలిగి వికోపాఖండము రక్తప్రవాహములకు మనికపట్టెనది. భారతదేశమున శాస్త్రముల కును మతమునకును దృఢసంబంధము కలదుగాన నట్టి భూత కృత్యము లీదేశమున కలుగవని నమ్మెదను. భారతదేశమునందలి మతధర్మములును తత్వజ్ఞానమును శ్రేష్ఠతములు. కర్మబద్ధుడైన మానవుడు తత్వజ్ఞానమున బంధవిముక్తుడై తీర్థయాత్ర ప్రకాశింపునని బిసెంటుగారు నుడివిరి. (ఆ. ప్రె.

విశేష వార్తలు

ప్యాసిస్ ఒడంబడిక

మిత్రమండలి నిశ్చయము

సాలేవా లిచ్చు సొమ్మును పంచుకొనుట

లీఫ్టు, జనవరి 12:—మిత్రమండలి ప్రతినిధులు తమ సంభాషణలలో చర్చించినవిషయములను క్రియార్థమున నుండుటకు ప్యాసిస్ సమావేశమున నిపుణులు వారిప్రయత్నములను పూర్తిచేసికొన్నచో నిండునెలలలో ఆలోచించి వీటిని నిశ్చయించు తీర్మానములు జేయబడును. ఈ తీర్మానముల సంగీకరించెద రనుకొనుచున్నారు.

డాన్ నివేదికను ప్రకారము వచ్చు సొమ్మును, ప్రాంతంలో దెబ్బయింది అక్రమము నైతికవ్యయమును పంచిదెట్టు విషయమై పరిష్కార మొనర్చెదరు.

ప్యాసిస్ సభ లండనులో రాచకీయవర్తనలనాటికి లాభకరముగ జరుగుచున్నందులకు సంతృప్తిని గలుగజేయుచున్నది. జయప్రదముగ జరిగిన సమావేశముననున్నది.

గురువారమునాటికి చర్చిలుగారు లండనుకు తిరిగి వచ్చెదరటం. ప్యాసిస్ లో జేసికొన్న తీర్మానములను తమసహోద్యోగుల సమ్మతినిమిత్తము తెలియజేసెదరు.

ఇటీవలివార్తలు

ప్యాసిస్, జనవరి 12:—స్వాతంత్ర్యప్రకారము ఇటీవలి నూటికి 10 చొప్పున రావలసిన మొత్తముకంటే సరకుల రూపమున ముట్టినదనియు నష్టపరిహారముల తక్కువలో 400,00,00,00, బంగారు మార్కుల నీయవలసియుండెననియు తెలుపుచున్నది. ఆ ఆదనపు మొత్తమును డాన్ విభాగము ప్రకారము తమకు రావలసినసొమ్మును తిగ్గించుకొని ప్రతిసాలను వాయిదాప్రకారము ఇటీవలి తీర్చిజేయుట.

రుమేనియా, సర్బియా

మున్నగునారి హక్కులనుగూర్చి ఆర్థికమంత్రిలు శిష్ట సంకతులను నిపుణుల సంఘమువారు వినిరి. ఈదేశములు ప్రారంభనిజేదికమున పాట్లానలేదు. తమకు సంబంధించినవిషయములో తమలాభములను గాపాడుకొనజూచుచున్నారు. ప్యాసిస్ లింగు విషయమై ఇటీవలిప్రభుత్వ తీర్చిన సంకతులనుగూడ వినిరి. బ్రెజిల్ లోనున్న జర్మను ఆస్తిని గూర్చి బ్రెజిల్ రాయబారి తీర్చినసంకతులను ఆలకించిరి. అందరకును తృప్తికరముగ అన్ని విషయములు పరిష్కరించబడును.

అమెరికనుల యంగీకారము

అమెరికను ప్రతినిధులు మిత్రమండలి ఆర్థికమంత్రిలను తాత్కాలికముగ ప్యాసిస్ లో జేసికొన్న ఒడంబడికను ఆమోదికను ప్రభుత్వమువారు రంగీకరించిరి.

అంత్యఒడంబడిక కుడూరట

పూర్తిగ ఆంగ్లోఅమెరికను ఒడంబడికను నిన్న మధ్యాహ్నం పునఃపరిశీలించిరి. పరిష్కారమైనది. నైతికఆక్రమణ వ్యయము క్రింద అమెరికాకు 45000000 బంగారు మార్కులను మించకుండ ఇచ్చెనట.

ఎక్స్ డ్ల ఒడంబడిక ప్రకారము ఫెడరల్ రిజర్వు బ్యాంకులోనున్న 18000000 డోలరులను తక్షణము తీసికొనెదరు.

పర్సన్ మంత్రివర్గపు పేర్పాటులు

చిక్కులు

షెర్మన్, జనవరి 12:—ఆర్థికమంత్రియగు డాక్టరు లూథర్ గారింగ్ ను మంత్రివర్గము నేర్పాటు జేయజాలకున్నాడు. రిచిస్ట్రారులో నెంటురు పత్రమువారి సహాయమున్నగాని వీరికి వీలులేదు. ఆసహాయము ఇంతవరకు లభించలేదు. కాని నెంటురు పత్రముతోడను ఇతరపత్రములతోడను రాయబారములు జరుగుచునే యున్నవి.

కెయిరో హత్య

ఆంగ్లస్థూరుహత్యవిషయమై ఆరెస్టుజేసి విడిచిపెట్టిన సోదాలుగారు తనను ఒక నేరమునకు స్పష్టముగ విచారించలేదనియు రాచకీయాభిప్రాయములకు బట్టుకొనినదియు తెలియజేసిరి.

దక్షిణ ఆఫ్రికానాణెముల చలామణి (కరెన్సీ)

లండన్, జనవరి 12:—గోల్డ్ స్టాండ్ డబ్బునే త్వరలో ప్రచారము సలుపుటకు, కానుల చలామణిజేయుటకే ప్రయత్నింపవలె ననుచున్నాడు.

బ్రిటిషు వర్తకము

అభివృద్ధికరమగు పరిస్థితులు

ఎగుమతిదగునుతులు హెచ్చుట

లీఫ్టు, జనవరి 12:—1924లో ఎగుమతులు 1795000000 పౌనులు, 1923 కంటే 28000000 పౌనులు ఎక్కువ. 1922 కంటే 760000000 పౌనులు ఎక్కువ.

దిగుమతులు 1180000000 పౌనులు. 1922 కంటే 177000000 పౌనులు ఎక్కువ.

డికంబరులో ఎగుమతులు 69000000 పౌనులు. నవంబరు కంటే 1000000 పౌనులు ఎక్కువ. పోయిన డికంబరు కంటే 5000000 పౌనులు ఎక్కువ.

డికంబరులో దిగుమతులు 181500000 పౌనులు. నవంబరు కంటే 18000000 పౌనులు ఎక్కువ. పోయిన డికంబరు కంటే 2200000 పౌనులు ఎక్కువ.

నిరుత్తికంట్ ఎగుమతులు ముడివస్తువులు, నేతలేని సరకులు 24000000 పౌనులు తగ్గినవి. బొగ్గు చాలాతగ్గింది. నేత సరకులు 88000000 పౌనులు హెచ్చెను. నూలు ఇతరవస్తువులలో 21000000 హెచ్చెను.

ఆస్ట్రేలియా నాకాపానివాండ్రుగవు

మేల్ బోర్గ్, జనవరి 12:—కొద్దిమంది కార్యాలయములకు, వచ్చిన నాకాపానివాండ్లనుండి తీసికొనవలసి వచ్చునని న్యాయమూర్తి పరమగుగా ఉత్తరువు చేసిరి.

నావికసంఘమును (సీమెన్సుయూనియను) నమోదులో నుండి తగ్గింపవలెనని ఫెడరలు ఆట్రార్న్ జనరలు గోరెను. ప్రధానామత్తును దీనిని ఆమోదించెను. ఇది వలన చర్య యుద్ధమును ప్రకటించుటవంటి దనిరి. డానియల్ క్రేడ్ యూనియనులకు వెలితియిరరి. తిరిగివచ్చిన వైనికులు సరకులను తీయుటకు నియమించుటచే, సిడ్నీ వాటరువైడ్ పనివాండ్రు సంఘమువారు పనివాండ్రును పనిలోనుండి తొలగించిరి.

బెంగాలు ఆర్డినెన్సు బిల్లు

నిరాకరణము

బ్రిటిషు పత్రికాభిప్రాయములు

లండన్, జనవరి 10:—బెంగాలు ఉపప్రదేశముల విజయము చేరుతో పెద్ద ఆత్మరములతో బ్రిటిషుపత్రిక బిల్లు వ్రాయుచున్నది. బెంగాలు స్వరాజ్య వారులు మరి కొన్ని హక్కులను జేయుటకు కుట్రను బన్నుచు ఉపప్రదేశమును మరింత బుపరచుచున్నారను కీర్తికలతో వ్రాయుచున్నది. భయపెట్టి ఎక్కువ ఓట్లను సంపాదించిరి భారతప్రతినిధులు అనేకముగ తెలపుచున్నారు.

డెయిలీ కెలిగ్రాఫు

పత్రికానిలేఖ రిల్లు తెలుపుచున్నాడు:—కానసభ కవల రహస్యపు సంఘములు చాలమందిని భయపెట్టిరి. బిల్లును ఆమోదించగోరిన సభ్యులను భయపెట్టిరి. కాని వీరి ఉత్తరార్థాటములు, బెడరింపులనుజూచి భయపడిపోయిరి. స్వరాజ్య వారు అసహనమునకు పథకుల నవలించిరి. నింద్యులగు పద్ధతుల నవలించిరి. ఓట్లను తీసికొనుటకు గంటకొట్టినట్లు ప్రభుత్వము ఓడిపోవనని ధైర్యముతో జెప్పగలిగిరి. ఇంతమంది ఓటిచ్చిరన్నచో వీరందరను ఆరాచకమును సహించి సానుభూతి జూపుచున్నారన్న మాటయే.

12 గురు బ్రిటిషుఉద్యోగులను జంపుటకు విశ్వకారులు ఏర్పాటులను పూర్తిచేసిరి ప్రకటించుచున్నారు. కాని తమ ముఖ్యనాయకుని ఆరెస్టుచేయబడలేదను, ఆర్డినెన్సును అమలులో పెట్టుటచేతను ఈ ప్రయత్నములు నిష్ఫలమౌజనము లాయెను. సిరాజిగంజి తీర్మానముదిగ కొందరు కుట్రవాదులు బందిపోటు జేసి దబ్బును సంపాదించుటకు ఇతరవిధముల గడించుచున్నారట. అసలుముఖ్యమేజ్ తెలియకున్నను డానియల్ స్వరాజ్య వారులకు భయముగల్గెనట.

ఇంగ్లండు-రషియా

సంబంధములు ప్రారంభమగుట

లండన్, జనవరి 12:—లండనులో నిన్న రషియా ప్రతినిధి రాకోవిస్కిగారు మాస్కోకు బయలుదేరిరి. కొద్దిరోజుల క్రిందట ఆస్టిక్ చాంబర్లనుగారితో మాట్లాడిరి. ఇది స్నేహానుభూతితో జరిగెనట. ఆంగ్లో-రషియాసంబంధములను చర్చించుటకే రాకోవిస్కిగా రేగిరని అనుకొనుచున్నారు.

క్రొత్తవస్తు

వైవిధ్యమైన క్రొత్తవస్తువుల వీరియు కనిపించలేదనుచున్నారు. ఆంగ్లో రషియాసంబంధములను ఒడంబడికను మానుకొనువిషయమై చాంబర్లనుగారి యభిప్రాయమును సోవియటు ప్రభుత్వమునకు తెలియజేయుట కేగిరనుచున్నారు. రాకోవిస్కిగాడు లండనుకు తిరిగివచ్చినవెంటనే క్రొత్తవస్తు నెత్తెదరన్నచో ఆశ్చర్యముండదు.

ప్యాంగు హే పోరాటము

చాంగుగారి సేన లోడిపోవుట

ప్యాంగు హే, జనవరి 12:—నిన్నటి పోరాటములో సర్ జాన్ ప్యాంగుగారు చాంగు యూఆర్మీమింగుగారి ఆయుధాగారమును బట్టుకొనిరి. చాంగుగారి సేనలం లోబడినవి లేదా పారిపోయి యుండవచ్చును. చీఫ్ యూఆర్మీమింగుగారును జిల్లా నాక్రమించుకొన్నారు. వందలకొలది తుపాకులను గాల్చిరి. చాల కిటికీలు బ్రద్దలైనవి. కాని ఒక్క క్రెంచి నావికునికి కాలిలో దెబ్బతిగిలెను.

సామాజ్యరభ

దక్షిణ ఆఫ్రికానిశ్చయము

జోహాన్స్ బర్గ్, జనవరి 12:—జనీవా ఒడంబడికను ఆలోచించుటకు జరుగనున్న ప్రత్యేకసామ్రాజ్యసభలో ప్లయముగ ప్రతినిధిని బంపకుండుటకు దక్షిణ ఆఫ్రికాప్రభుత్వము వారు నిశ్చయించి రని తెలియుచున్నది.

మిడ్లండుబ్యాంకు యభియోగము

లండనునుండి కాగితములను తీసికొన్న విషయమై కర్తౌ ఆగ్రహముల ప్రశ్నించిరి.

ప్రాంసులో నేరముజరిగెను. కాన ఇతనినిబట్టి ఆఫ్రిగించుటకు వీలులేదని ముద్దయు న్యాయవాది ఆక్షేపణను తెలియజేసెను.

బ్రిటిషు యిరువదారి పనివాండ్లు

నైతికఉత్తరువు ఆక్షేపణ

లండన్, జనవరి 12:—నైతికఉత్తరువును 25 గంటలలో తీసివేయవలెనని 20000 రైల్వేపనివాండ్లు చెప్పరులో సమావేశమై తీర్మానించిరి.

ప్యాసిస్టుల సంఘీభావము

రహస్యసంఘముల మార్కొనుచట్టము

రోము, జనవరి 12:—ప్యాసిస్టులను బలపరిచి కాపాడుటకు శ్రీమ్యసముల మరితర రహస్యపుసంఘముల నడంబడుటకు ముస్సోలినీగా రొకబిల్లును ప్రవేశపెట్టిరి. ప్రభుత్వోత్సాగులు ఈసంఘములలో జేరరాదనిరి. అట్టిసంఘముల నిబంధనలను ఏర్పాటులను బహిరంగము జేయవలెననిరి.

నల్లమందుసభ

సిసిల్ ప్రభుని నియమములు

లీఫ్టు, జనవరి 12:—నల్లమందుసభకు ముఖ్యప్రతినిధిగ సిసిల్ ప్రభుని నియమించిరి. ప్యాసిస్టుప్రభువు సెమ్మడిగాంచుచున్నను అతనిసానే ఇతనిని నియమించిరి.

క్రేటుబిటునుకోర్కె ననుసరించి రెండవనల్లమందుసభను 19 తేదీవరకు ఆపుజేసిరి.

క్యాపిస్టర్ గారు త్వరలో ఆంగ్లముగాంచు గాక యను తీర్మానమును జపానుప్రతినిధి యుపపాదించ అందరను సంతసించిరి.

యూరపులో పొగమంచు

లండను వీధిలో రాకపోకలు పనిపాటలాగిపోవుట
లండన్, జనవరి 12:—బుధవారమునది లండనులో
పొగమంచు దట్టముగ బట్టుచున్నది. వీధులలో బస్సులు, ట్రాములు
భోజనములు వీలులేకుండ ఆగిపోవలసివచ్చెను. స్వల్పప్రమాదములు
ఎన్నియో గల్గెను.
పార్కింగులోగూడ పొగమంచు దట్టముగబట్టినది. రైలు
ప్రమాదములు జరిగినవిగాని అశాయములేదట. ట్రాము డికో
నుటచే 12 గురికి గాయములు తగిలెను.
పడమటి యూరపులో పొగమంచు తురియచున్నది.
గంటు ప్రయాణీకులబండియు సామానబండియు డికోనెను.
రెండు గుట్టపుబండ్లు డికోనెను. రిక్తి మండికి గాయము తగిలెను.
ముగ్గురికి బలమగు గాయములు తగిలెను.
రెండు ఫిల్ములలో రైలు డికోని 21 మంది చనిపోయిరి.

బ్రిటిషు వైమానికదళము

క్రొత్త కార్యక్రమము
దేశసంరక్షకసేవలో తేరువారినిగూర్చి చాలవరకు
క్రొత్త ఏర్పాటులను తేసిరి.

ఆలివియరు ప్రభువు

చిత్రరంజనదానుగారి ప్రశంస
లండన్, జనవరి 10:—నేటి డెయిలీ టెలిగ్రాఫుపత్రి
కలో ఆలివియరుప్రభువు తీవ్రముగ ఆక్షేపించుచు ఇట్లు వ్రా
యుచున్నారు.
దానుగారినిగూర్చి నేనన్నమాటలను ఈపత్రికయు భా
రతవిలేఖరులను అవిశేషముగ ప్రకటించెను. ఇకముందైన లేని
పోని సంగతుల నూహించి చదువరులకు తప్పుడుసంగతులను
వీరు ప్రకటించుచుండ నుండెదరు గాక! నేనన్నమాటలను తప్పు
గ ప్రకటించి అవకతవకగ ప్రకటించిరి.
ఇంతకంటే క్రొత్తసంగతులను ప్రకటించుట మంచిది.

భారతదేశ పరిస్థితులు

డెయిలీ టెలిగ్రాఫుపత్రికా విమర్శన
లండన్, జనవరి 13:—భారతదేశ ఆర్థిక రాజకీయ
ములనుగూర్చి విమర్శించుచు ఇట్లు డెయిలీ టెలిగ్రాఫుపత్రికా
విలేఖరి తెలుపుచున్నాడు:—
.. త్వరలో పరిశీలుతున్న టిని పూర్తిగ మంత్రివర్గమువారు
సింహావళోకనము చేసికొనవచ్చును. కొద్ది నెలలనుండి భారతదేశ
ఆర్థికపరిస్థితులు చాల యభివృద్ధి గాంచెనని ప్రముఖు లనుకొను
చున్నారు.
మూడేండ్లక్రితము చాల అసంస్కృతమగు నాన్నవని
తలంచిరి. ఇప్పుడు చాల యభివృద్ధిరముగ నున్నయవి. దీనికి
దృష్టాంతము గలదు. నిరుదు రాజకీయ ఆందోళనము ముమ్మర
ముగ టెన్నెత్తమును గాంచెనవచ్చును. రాష్ట్రీయపక్షంలో ప్ర
తిష్ఠాంధ్రులచే తామే నష్టపోవుచున్నారమని స్వరాజ్యవాదు
లు గ్రహించిరి. ఈప్రతిష్ఠాంధ్రులవలన వీరు వాదించిన సం
స్కరణములు ఒక్కొక్కటి ముఖ్యమగువిధానము వెనకబట్టియో
తక్కువ ప్రస్తుత మాత్రమేయుటయో జరిగెను.

నాగపూరు మతకలహములు

నాయకుల ప్రయత్నము
నాగపూరులో హిందువులకు మహమ్మదీయులకు
సఖ్యతను కలిగించుటకు పండిత మోతీలాలు నెహ్రూ, మాలానా
అబ్దులకలాం అజదు, డాక్టరు సయ్యదు మహమ్మదు గార్లు
రెండు మతముల నాయకులతోను 10-11 లేదీలలో సంభాషిం
చిరి. హిందువులు అన్ని వేళలోనూ అన్నిస్థలములను బాటలు
నాయించుటకు మహమ్మదీయులు అనుమతించిరి. మసీదువద్ద
బాటలునాయించుచుండచేయవలెనని ఖురాజులో ఎచ్చటను విధిం
పబడలేదు అని మహమ్మదీయుల సభలో 12 వ లేదీ రాత్రి
అజదుగారు ఉపన్యసించిరి. సోదరభావమున నెంపొందించుటకు
హిందువు లధిక మగుసరానమును చూపవలెనని హిందువులసభలో
అజదుగారు బోధించిరి. ఇకమీదట శాంతికలహమునని నమ్ము
చున్నారు. (ఆ. పే.)

బొగ్గువిచారణ సంఘము

హాకిన్సుగారి మొమోరాండము
బొగ్గునుప్రమాణీకరణముగావింప నూచించుట
కలకత్తా జనవరి 12:—ఈమె లిఖితపూర్వకముగ విజ్ఞప్తి
యందు భారతబొగ్గు విచారణసంఘము యెదుట బొగ్గురవాణా
ధికారియగు ఎ. వి. హాకిన్సుగారిట్లు వ్రాసిరి:—ఎగుమతి
చేయుబొగ్గును రకమునుబట్టియు, స్థితినిబట్టియు తరగతులుగ
భాగించుట (grading) అనుకూలముగ నుండుననియు, నానా
విధమైన బొగ్గు రకములను పరిశీలన గావించినపిదప కాఖనాద
ప్రమాణీకరణము గావింపవలయుననియు నని (Standardise)
హాకిన్సుగారు నూచించిరి. కాని కాఖను నిర్మించి అధికారము
లను కాఖికోప్పగింపబడుటకు కానన నిర్మాణము బహుశః ఆవ
శ్యకమని హాకిన్సుగారి అభిప్రాయము. సామర్థ్యము గలకార్య
నిర్వాహకవర్తమాన్యుడైన బొగ్గును ఏకరాశిచేయు యేర్పాటు
గావింప నులభమని దెల్పిరిగాని నిర్బంధము గావించుటకు హాకి
న్సుగారియ్యోగములేదు. బొగ్గును యెగుమతిచేయుటకు తెరు
ముదినచే గనులుకేరలము బొగ్గుగనుల ఉత్పాదకము కొరకు
సరఫరా చేయబడవలయుననియు, తొట్టెలలో తేబడినబొగ్గును
పూర్తిగ అణచివేసి కాబడవలయుననియు సాక్షి దెల్పెను.
మందీరకపుబొగ్గును రవాణాగావింపబడుటకు బొగ్గు రవాణా
ధికారి గావించు ప్రయత్నములను సరఫరా
కాబడుచున్న బొగ్గు అంతరాయములను గల్గించు
చున్నది. టన్నునకు రెండు అజాల పన్నుపై బొగ్గుగనుల
వారును యిచ్చుటావశ్యకమనిసాక్షి నూచించెను. బొగ్గు త్వరిత
ముగ ఎగుమతి చేయబడుటకు రవాణాధికారి సౌకర్యములను
గలిగించెనని దెల్పబడెను. బంకర్ కోటనకును, దానికేవలయు
సాధనముల విషయమునను ప్రత్యేకముగ సదుపాయములు చేయ
బడెను. ఎగుమతిరకము భారత దేశపు బొగ్గు వ్యాపకమునం
దొక భాగమనియు, దీని విషయమై రవాణాధికారియొక్క మైన
క్రెడెన్షియోనలయు నావశ్యకములేదనియు, బొగ్గు ప్రయోజా
రుల లాభమును బొగ్గు ఉత్పత్తిలాభములను బొగ్గురవాణాధి
కారి బాగైతగ గుర్తించవలయుననియు హాకిన్సుగారు
దిమార్చు చేసిరి.

జే. మేకై గారి సాక్ష్యము

కలకత్తా, జనవరి 12:—ప్రస్తుతము అమలునందున్న
వేగముల సరఫరా విధానము తృప్తికరముగనున్నదనియు, సరఫ
రా వేగము చేయబడు టావశ్యకమనియు ఈ స్థరను బొగ్గు కం
పెనీ స్థాపరింపెండెంటు జే. మేకై గారు బొగ్గు విచారణ సం
ఘముయెదుట సాక్ష్యమిచ్చిరి. వేగముల వేగముగ నుపయోగిం
పబడినచో వేగముల సరఫరా జాస్తికాబడును. నష్టము సంభ
వించును; ఎగుమతి చేయుటకు నాణ్యమైన బొగ్గు సిద్ధముగనుం
డును. వేగముల సరఫరా అధికముగనున్నచో ప్రత్యేకముగ
యిందుకొరకు కట్టుబాట్ల వసరము లేదు. అనుకూలమైన
తేలులకు నాణ్యమైన భారతదేశపు బొగ్గు ఎగుమతికాబడినచో
పోటీవిషయమున భయపడవలసరము లేదు. బొగ్గును రకములుగా
భాగించుట (grading) అవశ్యకమనియు బొగ్గువర్తకుల
వ్యయకారుల ప్రతినిధులను నిపుణుడైన ఫలహాదారును గలనొక
సంఘమిందులకు నిర్మించు టావశ్యకమనియు మేకై గారుదెల్పిరి.

సింపసన్ గారి సాక్ష్యము

యంత్రపరికరము లధికముగ నుపయోగించి బొగ్గు ఉత్ప
త్తి అధికముగావించినచో బొగ్గుతరుగునని భారతదేశపు గనుల
ముఖ్య తనిఖీదారుడగు ఆర్. ఆర్. సింపసన్ గారు దెల్పిరి.
నాణ్యమైన బొగ్గు భారతదేశమందుండి ఎగుమతిచేయబడినచో
విదేశపుపోటీకి ఖితికెందుటకు కారణములేవు. బొగ్గును తర
గితులుగ భాగించుటగాని యందుకొరకు ప్రభుత్వము శోక్యము
కలుగచేసికొనుటకాని తమకీప్రములేదని సాక్షి దెల్పెను. ని
ర్బంధముగ బొగ్గును యేకరాశిచేయుట వీలైనప్పటికిని అమం
చిదికాదని సాక్షి అభిప్రాయము. (ఆ. పే.)

కోహటు మతకలహములు

హిందువులను మహమ్మదీయులును మరల
సఖ్యపడి ఒడంబడిక వ్రాసికొనిరి
ఈగల 12 వ లేదీ సాయంత్రము కోహటులో హిం
దువులను మహమ్మదీయులును మరల సఖ్యపడి ఒడంబడిక
వ్రాసికొని రని వెలువరునుండి తిరివార్త వచ్చినది.
(ఆ. పే.)

ఈసాము గాంధీ వూజానిధికి చేరును

మహాత్మా గాంధీగారిచే గుజరాతీలో వ్రాయబడిన ఆరోగ్యసాధనము

(తెనుగున వ్రాయబడినది)
ఆరోగ్యముగా నుండుటకు కావలసిన హంశములన్నియు ఇందు చక్కగా విమర్శించబడియున్నది.
ప్రతి యొక్కరివద్ద ఒక కాపి వుండితీరవలెను. కొన్ని కాపీలు మాత్రమే ఉండుటచే త్వరపడుట మంచిది.
ప్రతి 1 కి రు 0-8-0, 12 కి రు 4-8-0, 25 రు 7-13-0 ప్యాకింగు పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము.
0-11-0 అణాలు స్థాంపులు వంపిన ఒక కాపి రిజిస్టరు పోస్టుములముగా పంపబడును.
కావలసినవారు, మేనేజరు, ఆంధ్రపత్రిక, 7 తంబుకెట్టిపేడి, మద్రాసు అని వ్రాయవలెను.

అన్ని కేవిస్టులకు, ఔషధశాలలకు,
వైద్యశాలలకు
టిన్ కర్పరు కార్డమమ్, సెనెగె మొదలగు మైకమును గలి
గించు ఔషధములను తయారుచేయుటకు ఒక పరిశ్రమశాల కట్ట
బడినది. గవర్న మెంటువారు కొన్ని నడుపాయముల నొసంగుటచే
తీవీటిని మిక్కిలి చౌకధరలకు విక్రయించుటకు మాకు వీలు గలదు.

మెలిబ్రాండు టిన్ కర్పరులకే వ్రాయుడు
టోకుగా విక్రయించు వారందరును ఉత్తరము వ్రాసిన ధరల
జాబితా పంపబడును.

1587

"Depot for Burroughs Wellcome & Co,"
W. E. SMITH & Co. Ltd.
Chemists, Druggists and Aerated Water Manufacturers.
MOUNT ROAD, MADRAS.

Tel: KARDYL
Branches: Esplanade,
Phone 37

Phone: 225
Vepery
162

P. B. No. 314
Ootacamund

భారత శాసనసభ

బేలట్టు శాసనసభ తీర్మానములు

ఫిరీ, జనవరి 12—జనవరి 27-వ తేదీన భారత శాసన సభయందు ప్రతిపాదించిన తీర్మానములు నేడు బేలట్టు చేయబడినవి. రైల్వే శాఖ యందు గాని లేక పోస్టు శాఖయందుగాని కొలవచేయుచున్న వారి యిబ్బందులను తక్షణములను విచారిం చుటకు నొక తీర్మానమును ప్రతిపాదించెదమని యం. కె. ఆచార్య గారు నొక తీర్మానమును బంపిరి.

భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రానిర్మాణము

భాషలనుబట్టి రాష్ట్రములు విభజింపబడవలయునని గోరుచు అంబికా ప్రసాదసింహాగారి నొక తీర్మానమును ప్రతి పాదించెదరు.

సైనిక కళాశాల

ఎక్స్‌జె ఆంధ్ర కరంసికమిటి నొకదానిని నిర్మింపవల యుననియు, భారతదేశమున దొక సైనికకళాశాలను స్థాపించవల యుననియు నొక తీర్మానమును చి. రాజగారు ప్రతిపా దించెదరు.

ఉప్పు పరిశ్రమ

ఉత్పత్తిరాష్ట్ర సమప్రతిరమందు ఉప్పుపరిశ్రమను పున రుద్ధరించవలయునని గోరుచు నొక తీర్మానమును పండిత హర్ కమహాల్ మిశ్రగారు పంపిరి.

తీర్మాన వివరములు

ఫిరీ, జనవరి 12—జనవరి 27-వ తేదీన భారతసామ్రా జ్యశాసనసభయందు జరిగియుండు పంపబడిన తీర్మానములు నే డు బేలట్టుచేయబడినవి. నేడు బేలట్టుచేయబడిన తీర్మానములలో నధికసంఖ్య మొదటిబేలట్టు శాసన తీర్మానములే. పోస్టుద్యా రా యేతీర్మానముయొడ తమ కలిమితముగలదో సభ్యులు తెలి యజేయుట చేతను, కొన్ని తీర్మానములు 30, 40 మంది సభ్యు లుపేరనుండుట చేతను, యిట్లుతటస్థించి తీర్మానములు ఒక స భ్యునికంటె హెచ్చువారిపేరను బేలట్టుకావలెను.

యం. కె. ఆచార్యగారి తీర్మానము

నేడు బేలట్టు శాసన తీర్మానములో యం. కె. ఆచార్య గారి తీర్మానము ప్రథమస్థానము గ్రహించెను. అసంబంధిత నె న్నుకొనబడిన విషయము సభ్యులను, రైలుపనివాండ్ల సంఘము లచే నెన్నుకొనబడిన ముగ్గురుసభ్యులను, ప్రభుత్వముచే నియ మింపబడిన ముగ్గురుసభ్యులనుగల నొక సంఘముగనూడి రైల్వేలందు పనిచేయుచున్న వారికష్టములను విచారించుటకు యం. కె. ఆచార్య గారికి తీర్మానమును ప్రతిపాదించెదరు.

(1) తీరములకట్టు, జీతమెట్లు యాయబడుచున్నది, జరి మానాక్రింద దీయబడుచున్న సామ్యు (2) పనిచేయుకాలము, వండుగడినములు (3) వార్తకమనందు నియబడు సమపాయము లు, నెలపులు, పారితోషికము, ప్రావిడెంటునిధి, వైద్యోపచారము (4) సైతరగతులకు దీసికొనబడుటకు గల అవకాశములు, (5) గృహసౌకర్యములు (6) వర్తకేతములై కొలువు విషయమున గల ఆసమానమైన యేర్పాట్లు (7) వ్యాపకముగాని తగ్గింపు (8) రైల్వేసమితిలను రైల్వే యేజెంట్లు గుర్తించుట మొదలగు విషయములను ప్రత్యేకముగ పంపును విచారించవలయునని తీర్మానము గోరుచున్నది.

ఈ తీర్మానము గాక మరియొక ప్రత్యేకమున తీర్మాన మునుగూడ ఆచార్యులుగారు బంపిరి. ప్రత్యేకమున తీర్మానము ప్రకారము పోస్టు సభాదీనిలు శాఖయందు బనిచేయుచున్న వారికష్టములు విచారించుటకు నొక కమిటీ యేర్పాటుచేయవల యును. పోస్టునిర్వహణసంఘము సిఫార్సులపై 1920-వ సం వత్సరమును జీతముల సవరణ (rev) చేసినప్పటికిని సభా దీనిలు సర్వము ఉద్యోగుల కష్టములు అంత్యమవలెదనియు కొన్నివిషయములు పూరింపబడెననియు ఆచార్యులుగారి ప్రత్యే కమున తీర్మానము లెల్పుచున్నది.

అంబికా ప్రసాదసింహాగారి తీర్మానము

అంబికా ప్రసాదసింహాగారి తీర్మానము రెండవదిగా బేలట్టు చేయబడినది. ఈ తీర్మానము ప్రత్యేకమున తీర్మానములనుబంపిరి. పథలమును చర్చిదీసికొని భాషలనుబట్టి రాష్ట్రములు విభజింప వలయుననియు, ఉత్పత్తి భాష మాట్లాడు ప్రాంతములన్నియు నొకపరిపాలనక్రిందకు తెచ్చుటకు వెంటనే ప్రయత్నములుగా వింపవలయుననియు గవర్నరుజనరలుగారికి సిఫార్సుచేయుచు అంబికా ప్రసాదసింహాగారు నొక తీర్మానమును ప్రతిపాదించెదరు.

ప్రత్యేకమున తీర్మానములు

ఉత్పత్తి సమప్రతిరమందు ఉప్పుపరిశ్రమ పునరుద్ధరింప వలసినదనియు, భారతదేశమును ప్రభావ న్యాపకమునను నిర్మింపవలయుననియు ప్రసాదసింహాగారి ప్రత్యేకమున తీర్మాన ములు.

చి. వెంకటపతిరాజుగారి తీర్మానము

తెంగాలు అర్ధి నెన్ను ఉపసంహరింపవలయుననియు, కలెక్టి కమిటిని నిర్మింపవలయుననియు గోరు భూపతి రాజు వెంకట పతిరాజుగారి తీర్మానములు బేలట్టుకావలెను. మొదటి తీర్మాన

భారత శాసనసభ పరిశోధక మహాసభ

12 వ సమావేశము - వారణాసి

వైద్యశాఖ సమావేశము

వారణాసి, జనవరి 12—వారణాసి హిందూ విశ్వవి ద్యాలయ భవనమునందు 12 వ భారతశాస్త్ర పరిశోధక మహా సభ నేడు మధ్యాహ్నము సమావేశమయినది. శాస్త్రపరిశోధ క సంఘము సంబంధించిన ప్రభుత్వోద్యోగులు యితరులు విశో పియనులు దేశీయులు చాలమంది విచ్చేసిరి. పండిత మాలవ్యా గారు పర. పి. సి. రేగారు గూడ విచ్చేసిరి. కాక మహారా జాగారు మహాసభ నాహ్వనించుచు స్వాగతోపన్యాసము నొ పంగిరి.

మాలవ్యాగారు

మహారాజాగారి యుపన్యాసానంతరము పండిత మదన మోహన మాలవ్యాగారు సభను హిందూవిశ్వవిద్యాలయముతర పున సన్మానించుచు ఉపన్యసించిరి. ప్రపంచమంతటిలో శాస్త్ర జ్ఞానాభివృద్ధికి సహాయహిందూదేశము మిక్కిలి తోడ్పడినది. భారతదేశమునందు శాస్త్రపరిశోధనాభివృద్ధి పాశ్చాత్యదేశము లలోకన్న చాల పూర్వము ప్రారంభించబడినది. త్రుతుము మనము విశోపాదేశముకన్న చాల వెనుకబడియున్నాము. ఇప్పుడు అధునికాభివృద్ధి చాల జరుగవలసియున్నది. హిందూ విశ్వవిద్యాలయమువారు శాస్త్రవిద్యాభివృద్ధికి చాల పాటుబడు చున్నారని పండితులవారు తెలియజేసిరి.

అధ్యక్షోపన్యాసము

సభాధ్యక్షులుగా నుండిన డా॥ ఎం. సి. ఫారస్టు ఎఫ్. ఆర్. ఎస్ గారు తమ అధ్యక్షోపన్యాస మొనంగుటకు పూర్వము సభాసన్మానకర్తలగు మహారాజావారిని ఏర్పాటు లు చేర్చక తేసిన విశ్వవిద్యాలయాధికారులగు మాలవ్యాగారిని ఆభినందించిరి.

మానవజ్ఞానమునకు శాస్త్రీయ శిక్షణ మొపంగవలెనని అధ్యక్షుడు తెలిపెను. శాస్త్రమునందు వివిధశాఖలు విజ్ఞానము ను గూర్చియు సరియగు స్పష్టమైన భావములు గలిగియుండవలె నని గోరుట మనయొక్క శ్రేయమునకే గాక మనల ననుసరిం చుకొని వచ్చువారికి గూడ ఉపయోగకరముగ నుండును. పూ ర్వికము మనకొరకై పరిశోధించి బయలు దెట్టియుంచిన శాస్త్ర జ్ఞానమునకు మన మెంతయు కృతజ్ఞులమై యుండవలెను. కృతజ్ఞ తన తెలుప వలెనన్న వారి ననుసరించి మనము గూడ కొం నూతనజ్ఞానమును వికసింపజేయవలెను. శాస్త్రపరిశోధనల శ్రే యునపుడు దాని ఫలితములను సామాన్య జీవితములందాచరణ లో తెల్పుకొనవలె ఉపయోగముండదు. అట్లాచరణలో తెట్టి నంత మాత్రమున ఆధ్యాత్మికజ్ఞానమును పరిత్యజించి శేషము భౌతిక ప్రపంచమున మునిగి పోదు మని దలంచుట పాతరాటు. భారతదేశమునందు పూర్వము చాల శాస్త్రపరిశోధనలు జరుగవలయుండెడివి. రైల్వే, ఇంజనీరింగు పనులు, నీటిపారుదల కట్టడములుగూడ చాలవరకు అభివృద్ధిగాంచినవి. పాశ్చాత్యులు వివరణకుగూడ ప్రాగ్దేశముల ప్రాచీనవిజ్ఞానము నుండియే లాభ మొందుచుండెడివారు. ఇప్పు డివృద్ధిపొందు ప్రాగ్దేశములు పశ్చిమదేశములనుండి నేర్చుకొను చున్నవి. మరల నెన్నడైన ప్రాగ్దేశములు పశ్చిమదేశములకు సహ యోగముగ నుండు తిరుణము రాగలదు. అని డా॥ ఫారస్టుగారు విరివిగా తెలిపిరి.

నైన్సుమహాసభ యావారమునకు జరుగునట్లు తెలియు చున్నది. 410 వ్యాసములు చర్చించుటకు ఏర్పడినవి. రసాయన శాస్త్రముగూర్చి 106 వ్యాసములు గలవు.

వైద్యశాఖ

వారణాసి, జనవరి 12—భారత శాస్త్ర పరిశోధక సభ వైద్యశాఖసమావేశమునందు నేడు అధ్యక్షునిహించిన లెఫ్ కర్న

ము భారత శాసనసభయొక్క వెనుకటి సమావేశమునందు చర్చిం పబడినయొడ, రెండవ తీర్మానము జనవరి 27-వ తేదీ నాటి శా సనసభయందు రాజగారు ప్రతిపాదించెదరు. భారతదేశమునందు ఒక సైనిక కళాశాలను నిర్మింపవలయునని రాజగారి ప్రత్యే కమున తీర్మానము గోరుచున్నది.

ఇతర సభ్యుల తీర్మానములు

ఇదివరకే బేలట్టు శాసన తీర్మానములను మాలవి మ హమ్మదు యాహూజీ, పండిత హర్ కరహాల్, మిశ్రఖాను బహ దూర్ డిల్లీ యం. హుస్సేన్లీగార్లు ప్రతిపాదించెదరు.

ఇన్ మేలు ఖాన్ గారి తీర్మానము

భారతదేశమునందు మధునిషేధ గావింపవలయునని నొక తీర్మానమును ఖానుగారు ప్రతిపాదించెదరు.

మన్ముఖం తెట్టిగారి తీర్మానము

ప్రభుత్వ నిర్మాహమునందు నొకపరిక్రామిక బ్యాంకింగు దొరతనమున దు స్థాపింపవలయునని గోరుచు శ్రీమీగారికి తీర్మానమును ప్రతిపాదించెదరు. (అ. ప్రె.)

లు, ఎఫ్. మాజీగారు ప్రాగ్దేశముల పురుగుల జాడ్యమునుగూర్చి తమ ఉపన్యాసమునందు విపులముగ తెలిపిరి. అవివయమును బాగుగ చర్చించువాస్తవము లనేకములు చదివి చర్చింపబడినవి. ఇండియాలో అనేక రకములగు అంటువ్యాధులు జాడ్యములు వ్యాపించిపోవుచుండుటచే వీనివలన కలుగుచున్న దుష్ఫలము ను మరణ సంఖ్యను తగ్గించుటకుగాను ఇండియా దొరతనము వాసు, స్థానిక ప్రభుత్వములవారును శ్రద్ధసహించి ప్రజా రోగ్యవైద్యపరిశోధక శాఖల నభివృద్ధిజేయు మని భాగ్యత శాస్త్రపరిశోధక మహాసభ వైద్యపరిశోధనవాడు గోరుచున్నా రు అనుతీర్మాన మంగీకరింపబడినది.

అధ్యక్షోపన్యాసము

మాజీగారు తమ అధ్యక్షోపన్యాసము నందు ఇండియా లోగల పలువిధములగు వ్యాధులలో నులిపురుగులచే సంభవించి వ్యాపించి ప్రబలమై అనేక జననష్టము కలుగజేయుచున్న చె డువ్యాధులగుర్చి విపులముగా తెలిపిరి. పురుగులచే సంభవించు చున్న జాడ్యముల వలన ప్రజలకు గలుగుచున్న అధిక సాంఘిక నష్టము భరింపరాకున్నది. భారతదేశము యిప్పుడైనను మేల్కొంచి యీ జన నష్టమునకు కారణమై వ జాడ్యముల సమర్థ నెదుర్కొనవలెను.

నిర్మూలించుటకన్న నివారించుట మందు లావశ్యకత

జాడ్యముల నిర్మూలించు మందులకన్న నివారించు మం దు తెల్గుడు అవశ్యకము. వైద్యశాఖకై వినియోగించు ద్రవ్యము లో కొంతభాగమును నివారించు ఔషధములు తద్వయత్నము అకై వినియోగింపవలెను. పాశ్చాత్యదేశములలో ఆరోగ్య విష మున జరిగిన అభివృద్ధియంతయు యొక్కవ భాగము నివారణముల వలననే జరిగినది.

వివిధరాష్ట్రములలో ప్రజారోగ్యశాఖ కమిషనరు ఉ ద్యోగమును తీసివేసి ఆశాఖవారి చర్యల బలహీన మొనర్చుటకై శాసనములుజేయ యత్నములు జరుగుచున్నవి. రాజనీతజ్ఞులింతె తెలివిక్కువగా ప్రవర్తింపరాదు. ప్రజారోగ్య విషయమున సరి యైన లాభకరముగ ప్రయత్నములు జరుగవలెనన్న ఆ ప్రభుత్వ శాఖను ప్రోత్సహించవలెను. ఇట్టి అజ్ఞానప్రతికూలతను ప్రభు త్వమువారు బాగుగ నెదుర్కొనవలెను. సమయము వచ్చినపు డీ దేశపరిపాలనను దేశములకు విడివిడిపెట్టునపుడు ప్రజారోగ్య శాఖను బాగుగ పంపాపించి అందజేయవలెను ఆరోగ్య పురపా రికుధ్యములనుగూర్చి అధునిక శూత్రములనుసరింపవలెనని దేశీయ వైద్యవిధానమునకు గతంగి సహాయముపై పుంగవులనాటి పద్ధతు లవలంబించుచు చచ్చు నష్టముకన్న యెక్కువనష్టము కలుగును.

ఉష్ణదేశ జాడ్యముల పరిశోధన గూర్చి డెల్టపుయ్య యివివయమున ప్రజారోగ్య శాఖవారును, వైద్యపరిశోధక శాఖవారును కలసి పనిజేయవలెననియు, జాడ్యములు వ్యాపిం చు స్థలములనుబోయి జూచి పరిశోధక కార్యాలయములందు పనిజేయుచుండ వలెననియు మాజీగారు తెలిపిరి. మహారానులో డెలి కార్యాలయము స్థాపింపబడి యుపయోగ పడుచున్నదని నట్టిపిరి. (అ. ప్రె.)

దుర్మరణాధికారిపదవి రద్దుచేయబడును

బొంబాయి, జనవరి 12—దుర్మరణాధికారి పదవని ర ద్దుచేసి పోలీసుపరిశోధన స్థాపించుటకు బొంబాయి ప్రభుత్వ ము స్వల్పకాలములో నొక బిల్లును శాసనసభయందు బ్రవేశజెట్టు నున్నది. ఈపదవిని రద్దుచేయుటకు కారణము కాలనిలంబమే.

ఆ సైక్ మతాభివృద్ధి సంఘము-ధనసహాయము:- గంజాంజిల్లా నందిగాం రాజానా హెబుగారు యీసంఘగంధా లయమునకు నూరురూపాయలను, ఉపభద్రవిరాధిదారు జి. బి. రామచంద్రరావుగారు 50 రూపాయలను విరాళము లొసం గినటుల కార్యదర్శికి వైతంతరావుగారు డెల్టపుయ్యారు.

నావికదళి ముఖ్యాధికారి ఆగమనము

రంగూను, జనవరి 12—హెచ్. యం. యస్. “భాతా ము” నొకయుందు సంచారము చేయుచున్న తూర్పుదీవుల స్త్రీ వను ముఖ్యనాకాధర్ అధికారి నేటి ఉదయమున యుద్ధుటకు విచ్చగవర్చురగారి అతిథిగనున్నారు. (అ. ప్రె.)

సర్ సెప్టా బ్రాంకరుగారి ఆగమనము

అలహాబాదు, జనవరి 12—నేడుగయము 10-15 గ టలకు సర్ సెప్టా బ్రాంకరుగారి రిచ్చుట జరిగి. (అ. ప్రె.) అలహాబాదు, జనవరి 13—నేడు దయము 10-15 గ టలకు సర్ సెప్టా బ్రాంకరుగారు కలకత్తా పోయిరి. (అ. ప్రె.)

శ్రోత పటాలములు వచ్చుట

కీండ్రా బాదు, జనవరి 13—గార్లను మోలెన్డ్రునకు జేరిన మొదటిపటాలములోని మూడుకంపెనీలు నేటిఉదయ మిచ్చుటకు వచ్చెను. తిన్నగా యేడెనుబోవుటకు నేటిరాత్రి రాయక స్కాటుయొక్క మొదటిపటాలము మియోలాబోవు చున్నది. జెల్లామవచ్చునన్న రాయల్ స్కాటు కంపెనీవచ్చునండి గార్లనుకంపెనీసైనికుల అధికారము దీసికొనెదరు. (అ. ప్రె.)

భారతదేశమున కార్మికసమస్య

విద్యాధికుల కర్తవ్యము

ఎన్. ఎం. జోషిగారి యువనాటకము

భారత కాననసమస్యలను ఎన్. ఎం. జోషిగారు కార్మిక సమస్యయొక్క పరిణామమును గురించియు, భారతదేశము నందు ప్రస్తుత మొనగొనుచున్న వేర్వేరు కార్మిక సమస్యల గురించియు మొన్న సాయంత్రము, వై. ఎం. సి. ఎ. భవనమున నుద్దీర్ణముగ నుపన్యసించిరి. కార్మికుల గురించి మాటలాడినపుడు శరీరకష్టము జేయువారిని, బుద్ధి నుపయోగించిపనిజేయువారిని గూడ వారుద్దేశించిరి. కార్మికులనుగా నితరులకంటె నేవజేయు వారినే వారుద్దేశించిరి గాని, తమకు తామే యజమానులగు నుండి పనిజేయువారి నుద్దేశపలేదు. కార్మికులకును వారి య జమానులకును గల సంబంధములను గురించిన కార్మిక సమస్య- దేశమునందు పారిశ్రామిక పరిస్థితు లొకవిధమున పరిణామము జేచిన తరువాత నుద్భవించును. ప్రజలు వ్యవసాయ పరిశ్రమయందుండి, గ్రామములందు నివసించుచుండి పెద్దపట్టణములు, ఫ్యాక్టరీలు లేనపుడీ సమస్య యుద్భవించనేరదు. అట్టిస్థితియందు సామాన్యముగ నందరూ, తమకు తామే యజమానులగు పనిజేయుచుందురు. అంతయుగాక, వారు తమ స్వగ్రామములందును, బంధుమిత్రాదులందును నుందురు గాన, అన్నివిధములగు సహాయములు గలుగుచుండును. స్త్రీలు ఎంజినలను కనిపెట్టుట తొడను యంత్రముల తయారుజేయుట తొడను, పెద్ద పెద్ద పరిశ్రమల స్థాపించుట కవకాశముగలిగెను. ఇట్టిపరిశ్రమల తీవ్రతరముగ వ్యాపించుటచే, అందరి కార్మికులకు సంఘము తగినంత గృహపథముల కల్పించుటకు సంఘము సంసిద్ధ మొంద జాలక పోయెను. అందుచే క్రమముగా, మురికి ప్రదేశములయందలి అనాలోగ్యములగు గృహములసమస్య బయలుదేరెను. కార్మికులు-క్రిక్కిరిసియున్న చిన్నచిన్న గదులందు నివసించునవచ్చెను. వానితో నితరసమస్య లుద్భవించెను. గొప్ప మొత్తముల చెచ్చించి పెద్దస్టోరు మీద పరిశ్రమల స్థాపించుటచే, ఎక్కువ లాభములను దీక్షపాలనని యజమానులు సామాన్యముగా యత్నింతురు. ఇందులకు గాను ఎక్కువ కాలము, కార్మికులచే పనిజేయించెదరు. ఎక్కువనేపు పనిజేయుటచే, అనేకదుష్కలితములు గలుగుచుండును. కార్మికులశరీరాలోగ్యము చెడిపోవును. పల్లెటూరినుండి పట్టణములకు వచ్చి ఫ్యాక్టరీలలో పనిజేయుచుండుటచే కార్మికుల గృహములుంబ సౌకర్యములు చాలవరకు భగ్నమైపోవును. గ్రామములందున్నప్పుడు, వారికివ్యవసాయములలోగలుగు ఇరుగుపొరుగువారియొక్కయు బంధుగుల యొక్కయు సహాయము, వారికిప్పుడు లభింపదు. అందుచే కార్మికులు జబ్బుపడినప్పుడుగాని, వారు పనిదొరకక ప్పుడును, వృద్ధాప్యమునగాని చాల చిక్కుల పొలగుచున్నారు. ఫ్యాక్టరీలవలన పనివానికి, యజమానికిగల పరస్పరవ్యక్తి సంబంధము తప్పిపోయెను. ప్రతిపనివాడును, తన స్వంతివయములను దెలిసి, యజమానుని చేత జీతమును స్వయముగ నిర్ణయింపజేసుకొనుటకు పీలులేదు. అందుచే పనివారందరూగూడ ఒక్కసంఘముగా, యజమానులతో రాయబార మొనర్చుకొనవలసిన యవసరమువచ్చెను. అంతయుగాక పల్లెటూళ్లయందు పనిజేయువల నితరులు అడిగి గాన దానిని తయారుజేసెదరు. ఫ్యాక్టరీలయందట్లుగాక ఎక్కువ మూలధనముపెట్టి విస్తారముగ ముందుగనే దయారుచేసెదరు. అందుచే వానిపై లాభములు తగ్గకుండుటకుగాను, పనివారికి సాధ్యమైనంత తక్కువమూల నింప గుటకు యత్నించెదరు. అట్టిస్థితియందు సామాన్యముగా పనివారు గూడ సాధ్యమైనంత ఎక్కువ వేతనములు తాబట్టవలెనని జూచుచుందురు. ఈవిధముగా నొకరు పనివారి వేతనములను సౌకర్యములను తగ్గించుటకు యత్నించుటచేతను రెండవవారు వానిని హెచ్చించుటకుయత్నించుటచేతను రెండుపక్షములవారికిని వివాదము లుద్భవించుచున్నవి. ఫ్యాక్టరీ పద్ధతినల మరయొక దుష్కలితముగూడ గలుగుచున్నది. ఇందుచే దేశములోనిధన మంతయు, ఏకొలదినుండి ధనస్వాముల చేతులలోనికి జేరును. పారిశ్రామిక యజమాను లందరూను ఏకమై, తాము సాగించు వ్యాపారమునందు ఇతరులెవ్వరును జేరకుండజేసి, ఆయావస్తువులనుత్పత్తిజేయు హక్కునంతను తమకొక్కరికే యొందుకొనుటకు యత్నించుచున్నారు. అంతయుగాక పల్లెటూళ్లయందు నివసించుచువుడు పనివారిని వారియజమానులకును, సంఘమునందు కలభేదమునప్పు మరెట్టిభేదమునందుడు. వారు పట్టణములలోనికి వచ్చి ఫ్యాక్టరీలలో పనిజేయుచున్నపుడు వారి యజమానులు మోటారుబండిలో అత్యున్నత

వైభవముతో దిరుగుచుంటును గాంచినపుడు, తమకట్టిస్థితి లేదను విచారమును నగవును గలుగుట కధికముగ అనికాశముగలదు. ప్రపంచమున ప్రస్తుతమున గల కార్మికసమస్యకు కారణములివి. ఇతరప్రాంతములవారి పద్ధతులు

కార్మికుల కష్టముల తగ్గించి కార్మికసమస్యల పరిష్కరించుటకు గాని వేర్వేరుదేశముల ప్రభుత్వములవారు మొదటనే ప్రయత్నించిరి. అందులకు గా నాయాప్రభుత్వము లాయారాప్రయత్నమునందలి పరిష్కరణల కనుకూలమైనటుల ఫ్యాక్టరీముల గావించిరి. ఎక్కువ గంటలకాలము కార్మికులచే పనిజేయించుటచే వారి ఆరోగ్యమునకు భంగము గలిగి అసంతృప్తి హెచ్చినపుడు, ప్రభుత్వమువారు, కార్మికులచే ప్రతిదినమును పనిజేయించుట కనివ్వకాలమును నిర్ణయించుచు కాననముల నొనర్చిరి. కార్మికులు సందర్భమున గమనింప వలసిన ఆరోగ్య విధులను నిర్ణయించుచు కాననముల నొనర్చిరి. కార్మికులను జబ్బుచేసినపుడు వారికి దగుసౌకర్యముల నొసగుట కొకకాననము నొనర్చిరి. పనిలేక కష్టపడ నతసరములేకుండ చేయుటకు గాను అనెంట్లాయ మెంటు ఇన్ ఛార్జ్ లెవ్వు చట్టముల నొనర్చిరి. చాలకంపెనీలు తమ కార్మికులకు మంచి వాసని వసతుల నొసగుటకును, వారి స్థితి యభివృద్ధిపరుచుటకును ప్రయత్నము లొనర్చుచున్నవి. చాల కంపెనీలు కార్మికుల బిడ్డలకు విద్యావసతుల నేర్పరుచుటకును, జబ్బుపడినపుడు వారికి సహాయమొసగుటకును ఏర్పాటుల గావించుచున్నారు. ఇవిగాక, కార్మికుల హక్కులను గాపాడి వసతుల సంపాదించుటకుగాను, దాదాపు పాశ్చాత్యదేశము లన్నిటియందును గూడ, కార్మిక సంఘములను ప్రేరేపించుచున్నాము. స్థాపించ బడుచున్నవి. ఈసంఘములు 19 శతాబ్దప్రారంభము నుండియు ప్రారంభమయ్యెను. మొదట నీసంఘముల నేర్పరుపకుండ జేయుటకుగాను, యజమాను లెన్నిచో విశ్వప్రయత్నముల నొనర్చిరి. కొన్నిదేశములందు కార్మికసంఘముల నిషేధించుచు, కాననములు గావించుటచేను. ఆంగ్లదేశమునగూడ నిట్టికానన మొకటి యొనర్చబడెను. కాని కార్మిక తరగతులవారిందుచే నేమాత్రము భయపడక, మొదట రహస్యముగను తరువాత క్రమక్రమముగా బహిరంగముగను తమసంఘముల నేర్పరుచుకొనుచుండిరి. చాల ఆందోళన జరిగిన తరువాత కార్మికులు తమహక్కులను స్థిరపరచుకొనిరి. 1825 సం॥ న కార్మికసంఘముల నిషేధించు కాననము రద్దుజేయబడెను. అప్పటినుండియు నిట్టిసంఘములు కార్మికుల హక్కులకొరకును సౌకర్యములకొరకును పోరాడుచున్నవి. వీరి ఆందోళనమువలన ప్రభుత్వములును కాననసభలను తప్పని సరిగ, కాననముల నొనర్చుటకు పూనుకొనవలసివచ్చెను. ఎవరెంతటిప్రయత్నముల నొనర్చినను ఈ సమస్య ఇరకున పరిష్కరింపబడలేదు. కార్మికులకును, యజమానులకును ఇంకను నొకవిధముగ ద్వేషముగలదు. వేతనముల సమస్య ఇంకను అట్లే యున్నది. నివాసపథము లింకను అధ్వాన్నముగనే యున్నవి.

పరిశ్రమలపద్ధతుల సంస్కరింపవలెను

పారిశ్రామిక పరిస్థితులు దేశము దేర్పడుచున్న సమయమున చాలమంది బుద్ధిమంతులు, యజమానులకును పనివారికినిగలుగ నున్న అవాంఛనీయులగు పరిస్థితులతప్పించుటకు యత్నించిరి. వారిలో చాలమంది, ప్రస్తుతపరిశ్రమ లాధారపడియున్న పునాదులు సర్వోపవిగావని యెంచిరి. ప్రస్తుతము పరిశ్రమ వ్యవహారముల సంతకు ఒక్కయజమానులు మాత్రమే నిరంకుశముగ జరుపుచున్నారు. పరిశ్రమయందు, ధనము పెట్టుబడియొక్క, తనశరీరమును ధారవోసి పనిజేయుటకూడ, సమానావశ్యకమైనదని వీరు వాదించుచున్నారు. యజమానులు ధనము పెట్టుబడి పెట్టి, లాభనష్టములభరించుటకు సిద్ధముగనుండెనియు అందుచే వారి నొక్కరికే పరిపాలనాధికార ముండవలెనని కొందరు వాదించుచుండగా, యజమానులు తమ నిలువధనమును మాత్రమే పెట్టుబడిపెట్టిరి గాని కార్మికులు తమ జీవితమునంతను ధారవోయుచున్నారు. ఒకపరిశ్రమ నిలిచిపోయినయెడల, దాదాపు 10, 20 నవ్వరములందు పనిజేసిన కార్మికులు, పనిదొరకక అల్లాడుచు జీవితశేషమునంతను కష్టములందు గడపవలసివచ్చును. అందుచే ప్రస్తుతపద్ధతుల తొలగించి, పరిశ్రమ వ్యవహారము లనిర్ణయించుటలో యజమానులు కార్మికులనుకూడ భాగస్వాములుగ జూడవలెననియు చలించుచున్నారు. పరిశ్రమలందు తయారుజేయు వస్తువులకొనువారికొకడే పరిశ్రమయందు జోక్యము గలదు గాన, వారిని గూడ సమానముగనే పరిశ్రమింపవలెనని మరొకొందరు వాదించుచున్నారు. కాని ప్రపంచమున దేశదేశములందునుగూడ పరిశ్రమలింక నివిధానముల ననుసరించి నడుపబడుటలేదు. ఇం దేవిధానము

నాయు మైనదను విషయమును నేనిప్పుడు చర్చింపను. చాలదేశములందు, ప్రస్తుతవిధానము సర్వోపవిగావని యెంచుచున్నారనిమాత్రము నుడివెదను. ఆంగ్లదేశమునందును, మరొకన్ని యారవిజును దేశములందును కొన్ని పరిశ్రమల యజమానులు పరిశ్రమల వ్యవహారములందు కార్మికులతోగూడ సంప్రతించి పనిజేయుచుండుట సంతోషదాయకము. ప్రపంచమున దితరదేశములలో కార్మికపరిస్థితు లిట్లున్నవి.

భారతదేశమునస్థితిగతులు

భారతదేశమున మనమింకను నట్టిదేశము చాలదూరముగ నున్నాము. మనలో నూటి 75 కంటె నెక్కువ వ్యవసాయదారులనియు, నూటికి 90 మంది పల్లెటూళ్లలో నివసించుచుండురని మిగుదెలియును. గత 50 సంవత్సరములుగా మనపరిశ్రమలుగూడ అధునికపద్ధతులపై ఆభివృద్ధి నొందుచున్నవి. మనబట్టలనేత పరిశ్రమ ఒకమాదిరిగా చాల ఆభివృద్ధి నందినది. బొంబాయియందీపరిశ్రమలో 5 లక్షలమంది పనిజేయుచున్నారు. కలకత్తాపద్ధమన జ్యోతుపరిశ్రమలుగూడ బాగుగ నభివృద్ధి నందినవి. మన బొగ్గపరిశ్రమ, ఇనుముపరిశ్రమలు గూడ నభివృద్ధిపరచితిమి. క్రొత్తరైల్వేల స్థాపించుటచే వానియందు 10 లక్షలమంది పనిజేయుచున్నారు. ఆస్సాముపై పున పెద్ద పెద్ద రైలులు, కాఫీతోటల పరిశ్రమగలదు. మనముపూర్తిగా నభివృద్ధినందని ఈసమయమునగూడ, పెద్దకార్మిక ప్రజయు, కార్మికసమస్యయు మనల నెదుర్కొనుచున్నవి. అయినను ఈసమస్య ఇంకా తీవ్రరూపము చాలలేదు. మనదేశమున వ్యవసాయకారములవలన, ప్రజలలో చాలభాగము భూమిఖామందులగు నుండి స్వయముగ గాని, ఇతరులతోగలసి చాలాకారులుగాని పనిజేసుకొనువ సతి గలదు. ఇట్టివారి సంఖ్య దాదాపు 40 లక్షలుండును. వారికి, కొన్ని కష్టములున్నను అవి తీవ్రమైనవి అనుకొనుట లేదు. వారందరు కలసి ఏకమై తమకష్టముల నివారించుకొన చలించుటలేదు. ఇందుకు రెండు కారణములు గలవు. (1) వారి పట్టణములందలి ఫ్యాక్టరీ కార్మికుల కంటె తక్కువ జ్ఞానము గలవారు. ఫ్యాక్టరీ కార్మికులవలె వారికి తమహక్కుల గురించియు స్థితిగతుల గురించియు వారికెక్కువ దెలియదు. (2) పల్లెటూళ్లయందు వీరచ్చలచ్చల చాలమారముగా పరాచపలచగ నుందురు. అందుచే తమ పరిస్థితుల సభివృద్ధి జేసికొనుటకు వారందరు కలసి పనిజేయుట కష్టము.

భారతకార్మికుల కష్టములు

ఫ్యాక్టరీలయందు ఎక్కువగంటలనేపు పని జేయించు సమస్య మొన్న మొన్నటివరకు మనదేశమున చాల తీవ్రముగ నుండెను. అప్పటివరకు కార్మికులచేత 12, 14 గంటలనేపు పని జేయించెడివారు. ఇట్లు జేయించుట ఎవరైన నాక్షేపించినయెడల ఎక్కువ గంటలనేపు పనిజేయుటకు కార్మికులు తమంతట దామే గోరెదరని యజమానులు దెలుపుచుండిరి. ఈ వాదనకు సాక్ష్యమొసగుట కెవరో కొందరు కార్మికులను సాక్ష్యమునకు దెచ్చుట యజమానులకు కష్టమైన పనిగాదు. వీరి కొనసకేతనములు గూడ చాల తక్కువ. బొంబాయిలో కార్మికులకు దామా సాయిని నెల 4 కి. రు 20-25 ల జీతము ముట్టును. మరీయెక్కువ నిపుణులగువారు రు 35-50 ల సంపాదించుకొనెదరు. బొంబాయిలో నివసించుట కెంత అధికముగ వ్యయముగనో మిరుగమనించిన యెడల నా వేతనము లెంత యల్పమో మిగుదెలియును. బొంబాయిలో గృహసభి చాలకష్టము. కార్మికులు వారికి నిర్మించ బడిన గదులలో నివసింపవలెను. స్వల్ప వేతనములతో కార్మికులు, పిల్లలను కుటుంబమును పోషించుకొనుట అసాధ్యము అందువలన ఇతర దుష్కలితములు చాల జనించుచున్నవి. స్త్రీలుగూడ ఫ్యాక్టరీలకు శ్రమి పనిజేసినచోగాని వారి జీవితము గడచుటలేదు. స్త్రీలచే ఫ్యాక్టరీలలో పనిజేయించుటకు గురించి ఆక్షేపించినపుడు, పురుషులు తమ స్త్రీలనుగూడ ఫ్యాక్టరీలలోనికి దీసికొనిపోవుటకు కుతూహలపడుచుండురని యజమానులు జెప్పుచుండురు. కాని ఇందెంతమాత్రమునత్యములేదు. కార్మికులుగూడ, మి, నావలెనే, తనభార్య యింటిపద్ధతుండి బిడ్డలను సంగ్రహించి గృహమును చక్కగా నలంకరించి తాను వచ్చుసరికి నివాసయోగ్యముగా నొనర్చవలెననియే గోరుచుండును. జీవితము జరుగుట దుర్లభముగచే, నాతడు తన భార్యనుగూడ పనికి పంపవలసివచ్చుచున్నది. అందుచే ఒక్కస్త్రీలేగాక, చిన్న పిల్లలు గూడ ఫ్యాక్టరీలలో పనిజేయవలసివచ్చుచున్నది. రెండు చక్కరములకు పూర్వము, 9 ఏండ్ల కంటె తక్కువ బాలురు బాలికలుగూడ ఫ్యాక్టరీలయందు నియమింపబడెదవారు. పిల్లలను పనిలో నియమించుట నాక్షేపించినపుడు “వారికిదివ్య” య

ని యజమానులు ప్రత్యుత్తర మొసగుచుండెడివారు. కాని తల్లి తండ్రి సంపాదించు వేతనములు జీవితమునకు బాలకపోవుటయే, పిల్లలుగూడ పనిజేయవలసివచ్చుటకు సరియైన కారణము.

స్త్రీలచే గనులయందు పనిచేయుచుట

గనులయందు పనిజేయువారికి మనదేశమున నొసగుచున్న వేతనములు చాల తక్కువ. అంతియగాక వారు దినమునకంత కాలము పనిజేయవలెనను విషయమున నెట్టి నిర్ణయమును లేదు. కొన్ని సమయములలో కార్మికులు రెండు మూడుదినములు, పైకి రాకుండ గనులలోనే యుందురు. స్త్రీలను గనులయందు పని జేయుటకు నియమించుట చాల చెడుగులతో గూడియున్నది. అందువలన వారినితీ ప్రవర్తనకుగూడ భంగము గలుగవచ్చును. స్త్రీలను, గనులలో పనిజేయుటకు నియమించుట మనదేశమున దప్ప ప్రపంచమున మరెచోదేశముందు లేదు. అయినను, తాము జేయుచున్న పని సరియైనదేనని యజమానులు, ప్రభుత్వమువారు ఇంకా నుడువ సాహసించుచున్నారు. కార్మికులు సంవత్సరము పొడుగునను, పట్టుములందు నివసింపరనియు, కొంతకాలము గ్రామములందు నివసించుననియు, అందుచే ప్రస్తుతవేతనములు వారికి బాగుననియు కొందరు యజమానులు చెబుటకు వాడుక యైనది. ఈ ఆరోపణయందు సత్య మెంతమాత్రమును లేదు. కార్మికులు సామాన్యముగ ఒకపక్షముదినములో, నెలరోజులో తమ గ్రామములకు వెళ్లి వచ్చుచుందురు. సామాన్యముగా నువ్వో గము జేయువారందరు, పూర్తి జీతముమీద సంచి నకు దాదాపు తీ నెలవరకు నెలవుల ననుభవించుచు తమతమ గ్రామముల యందు అనుభవించుచుండ కార్మికులు జీతనష్టముమీద సంచి న కొకతూరి తమ గ్రామములకు పోవుట ఎంతమాత్రమును ఆశ్చర్యముగాదు. అట్టి స్త్రీలనుమార్చినను నుండనిది, వారి జీవితము, దుస్తరమునను. ఈకష్టములుగాక, అనువ్యోగసమస్య యొక్కటిగూడ దేశమునందు ప్రారంభమగుచున్నది. ఏదైన నువ్వోగములు సంపాదించుకొనుటకుగాను చాలమంది పట్టుములకు గుమికూడుచుండుటచే, పనివారుకానిసంఖ్య పట్టుములలో పెచ్చుచున్నది. అందుచే నీసమస్యగూడ పరిష్కరించుటకు మనము ప్రయత్నముల నొనర్చవలెను. తమజీవితకాలముంతయు పనిజేసినను, కార్మికులకు వృద్ధాప్యమున నెట్టి ఆధారమును లేక చాల కష్టమునందుచున్నారు. ఆసమస్యను పరిష్కరింపవలసి యున్నది. కార్మికులకు నివాసముల నేర్పరుచు సమస్య చాల తీవ్రమగుచున్నది. బొంబాయిలో నూటికి 75 వంతులు చేరిలో నివసింతురు. చేరి యనగా నొక గది. అది 10 x 10 అడుగుల వైకాల్యముండును. ఇందు సగటున 10 మందివొలిన నివసింపుచుందురు. సాధారణముగ నొక్కక్క గదియందు అంతకంటె నెక్కువమంది గూడ నివసింతురు. ఇందువలన ననేకచెడుగులును అనారోగ్యములును సంభవించుచున్నవి.

ఈసమస్యలను ఇంకా తీవ్రపరచుచున్న దాల్చి పూర్వ మే, వానిని తప్పించుకొనుటకును, తగ్గించుకొనుటకును ప్రయత్నింపవలెను. మనదేశమునందు ప్రభుత్వమువారుగూడ, కొన్ని సమస్యల సందర్భమున కాసనముల నొనర్చిరి. 1880 సం॥ ఫ్యాక్టరీలగురించి ఒక కాసనమొనర్చిరి. ఇట్టి కాసనమును గావించు నూచన మనదేశమున కార్మికులనుండిగాని, విధ్యాధికుల నుండి గాని బయలుదేరకపోవుట విచిత్రము. ఈదేశమునందు ప్రతిపరిశ్రమ అభివృద్ధి నొందునేమోయన భయముచే, లంకన్ మంచె ప్టరు వర్తకులు ఈకాసనము నొనర్చినట్లు ప్రభుత్వమువారిని ప్రోద్బలపరిచిరి. వారిది పోటీని పడగొట్టు నుదేశముతో నొనర్చినను, మానవజాతిపై గల సహజదయార్పి స్వభావముచే నొనర్చినను వాని భరితములు మాత్రము మించినయ్యెను. ఆకాలమున భారతదేశమునందలి విద్యాధికులందు ప్రయత్నించినను, వారి మాట ప్రభుత్వమువారిచే గమనింపబడు స్థితియందులేదు. ఈ కాసనమునందు వారమునకు 60 గంటల కంటె నెక్కువకాలము కార్మికులచే పనిజేయింపరాదనియు పడిదినముల కొకమారు ఒక దినము నెలవు నివ్వవలసినదనియు, నిధింపబడెను. వారమునకు 60 గంటల పనిజేయుట ఎంతకష్టమో కార్మికులు నివసించు అనారోగ్యకరములకు గడులందు నివసించు కొలదికాల మాసములు ఫ్యాక్టరీలలో పనిజేసినయెడల మాత్రమే జరిగెనను 12 వత్సరముల వయస్సు లోపుగల బాలురు చాలమంది ఫ్యాక్టరీలలో పనిజేయుచున్నారు. 12 వత్సరముల వయస్సు లోపువారిని ఫ్యాక్టరీలలో నియమింపరాదనిగూడ నిషేధించుచు కాసన మొనర్చబడెను. పనిజేయుచున్నప్పుడు అపాయములకు లోనైన వారికికొంత పరిహార మొసగవలెనని విధించుటకు మరెయొక కాసన మొనర్చబడెను. ప్రస్తుత మొసగు పరిహారము చాల స్వల్పముగ నున్నది. పిల్లలు ఫ్యాక్టరీలలో నియమింపబడకుండ నిషేధింపబడినను స్త్రీలను గనులయందు పనిచేయుటకు నియమింపబడకుండ నిషేధించుటకు కాసన యజమానులకును, సేవకులకును వివాదములను పోగొట్టుటకు ఎట్టిప్రయత్నములు లేవు. ఇట్లవల తరుచుగా జరుగుచున్న సమస్యకట్లు అట్టి వాదముల ప్రీతిలేన బయల్పరుచుచున్నవి. కార్మికులు తమ

యభిప్రాయములను వ్యక్తీకరించుటకు వారికయొక్కటే మార్గము. ఈ సమస్యల లేకుండ గనే అయాసమస్యలను సర్వముగ పరిష్కరించుకొనుట అన్ని పక్షములవారికిని, దేశమునకును గూడ లాభదాయకము. కార్మికులకును యజమానులకును గలుగు వివాదముల పరిష్కరించుటకు గాను, విచారణకోర్టుల నియమించుచు కాసనము గావించుటకు ప్రభుత్వము వారాలోచించు చున్నారు. ఈఅదనము నుపయోగించుకొని, కార్మికసంఘముల నన్నిటిని తప్పర రిజిస్టరు, జేయవలసినదని పారిశ్రామిక యజమానులు ఒక ఆరోశనమును ప్రారంభించు చున్నారు. రిజిస్టరు జేయవలసిన కార్మికసంఘ మేదియు నుండకుండ జేయుట దీనియొద్దేశము. ఇందుచే 1825 సం॥ న ఆంగ్లదేశమున రద్దుజేయబడిన కాసనమును ఈ 1925 సం॥ న భారతదేశమున సావించవలెనని గోరుట యగును. ఇట్టి నూచనను, యూరోపియను వాణిజ్యసంఘములేగాక, భారతీయ వాణిజ్య సంఘములు గూడ గావించుట చాల విచారకరము. ప్రస్తుతము ప్రతివారమును ఇచ్చు వేతనముల పద్ధతిగాని, నెలకొకతూరి వేతనముల నొసగు పద్ధతినేర్పరుపవలెనని గూడ పారిశ్రామిక యజమానులు ప్రయత్నించుచున్నారు. ఇది కార్మికులకు చాల నష్టదాయకము. క్రొత్తపద్ధతినవలంబించు నెడల, కార్మికులు తమవేతనములను మొదటి వారమునకే ఖర్చుపెట్టుకొని, తరువాతి మూడు వారములలోను తమకు కావలసినవస్తువులను షాహుకారువద్ద నవ్వజేయవలసి వచ్చును. అప్పుడాతడు ప్యాక్టరీ కష్టములకే గాక షాహుకారి ఋణదాశలను గూడ గురియగును. కార్మికుల స్థితినిభివృద్ధి పరుచుటకు, కాసనసభవారును, కొందరు పారిశ్రామికులును గూడ ప్రయత్నించుచుండుట సుఖదాయకము. ఈ విషయము న మదరాసులోని బక్సింగుహాము కర్నాటికిమిల్లు వారు తమ కార్మికుల కొనర్చుచున్న సదుపాయములు ప్రకటించుచు నున్నవి. అంగ్ల, అమెరికాదేశములందలి కార్మికుల సౌకర్యముతో, కర్నాటికిమిల్లు వారొనర్చు సౌకర్యములు సరిపోలుచున్నవి. కార్మికుల సౌకర్యములను గమనించి పారిశ్రామిక యజమాను లీ దేశమున కొందరున్నను వారిసంఖ్య చాలయల్పమని జెప్పవలసివచ్చును.

కార్మిక సంఘముల నిస్సహాయత

ప్రస్తుతదేశమున కార్మికుల సంఘములు చాలతక్కువుగను దుర్బలముగనున్నవి. వారికి ప్రస్తుతమొసగుబడుచున్న వస్తువుల సంతృప్తికరముగ నుండుట కారణమని యొందరాదు. కార్మికులు సాధారణముగ విద్యావిహీనులుగను, అజ్ఞానహీనులుగ నుండుటయే ఇందు కారణము అందుచే కార్మిక సంఘముల నేర్పరచి వానినిసామర్థ్యముతో నిర్వహించుట కంతమాత్రమును పీలులేకున్నది. ఈఒక్క అవమృతాబాధనందుమాత్రము కార్మిక సంఘము బలవంతముగను, సామర్థ్యవంతములుగా లేవు. ఇందుకు గాంధీగారి కచ్చటగల పలుకుబడియే కారణము. గనుల ప్రదేశమునందెచ్చటను కార్మికసంఘములేలేవు. లేయాకు, కాఫీ ప్లాంట్లనులయందుగూడ నెట్టిసంఘములును లేవు. అచ్చట కార్మికులనుభవించుచుండు కష్టములు వ్యత్యేక సాధ్యముగాదు. సంయుక్త పరగణాలు మద్రాసు రాజధానుల నుండి ప్లాంట్లనులకు కూలీ లభికముగ చెల్లించుదురు. వీరికచ్చట నెల 1-కి రు 5 లభింపను మాత్ర మొసగబడును. ఎవరైనను విద్యావంతులు అచ్చటకువెళ్లి సంఘములు స్థాపించినగాని, వారి వనతు లభివృద్ధి యగుటగాని, మంచినీర్యాణ యేర్పడుటగాని సాధ్యముగాదు.

విద్యాధికుల కర్తవ్యము

వేర్వేరు ప్రదేశములయందలి కార్మికసంఘముల కన్నిటి కీనిగలిపి, రాష్ట్రీయ సంఘములును, అభిల భారతసంఘములును నేర్పరుచున్నారు. ప్రస్తుత మిదేశమునకు 100 ప్రేడు యూనియనులును, 2, 3 లక్షల సభ్యులును గలరు. కార్మికుల స్థితి నభివృద్ధియొనర్చుటకు గావించబడున్న అంతర్జాతీయ ప్రయత్నములవలన ప్రపంచమునందన్ని ప్రాంతములలోనికార్మికులయొక్క స్థితియు క్రమక్రమముగా సభివృద్ధి యగుచున్నది. జెనీవాయందు స్థాపించబడిన అంతర్జాతీయ కార్మిక మహాసభవారు, వేర్వేరు దేశములందుగావించ వలసిన ఏర్పాటులను గురించి ఆలోచించి చర్యదీసుకొనుచున్నారు. ఇట్టి అంతర్జాతీయ వ్యవస్థలన, ఒకదేశమందలి కార్మికులకును మరెయొక దేశమందలి కార్మికులకును ఇదివరకుగల పోటీని తొలగించి, అందరికొరకును ఈ వ్యవస్థయే చాలప్రయత్నముల నొనర్చుచున్నది. కార్మికుల స్థితి సభివృద్ధిపరచుటకు అన్ని వైపులను మనము ప్రయత్నింపవలసియున్నది. ఇతరులు కొంత సహాయమొనర్చినచేదప్ప, వారు తమంతటామేమియు జేయజాలని నిస్సహాయస్థితియందున్నారు. అందుచే, విద్యావంతులును, సహాయముజేయగలయున్న స్థితియందున్నవారును, కార్మికుల సంఘములనేర్పరచి వారిస్థితిని చక్కబరచుటకు యత్నింపవలెను. మనదేశమున ఇప్పుడు వ్యవసాయక దేశముగ నున్నను, త్వరలోనే పారిశ్రామిక దేశముగ మారుట తప్పదు. అట్టిస్థితి

యందు సంభవించు చిక్కులను తప్పించుకొనుటకు మన మిప్పటి నుండి సంసిద్ధుడైనచేదప్ప లేనిచో ఇతరదేశములలో నైనచిక్కులకన్నిటికిని లోనుగావలసివచ్చును. కార్మికసమస్య జాతీయ సమస్యగాని, ఏ కొలదియంది పనివాండ్లనుమాత్రమే సంబంధించినదిగాదు. అందుకొరకు, ఎట్టిత్యాగమును గావించలేని కార్మికులను త్యాగమొనర్పవలెనని యడుగుట న్యాయముగాదు. సమైక్యట్టులు కట్టవలసినదన్న స్థితిలోనికి కార్మికులను చేరారు. త్యాగమొనర్చగల విద్యావంతులును ధనీకులును ఈ సమస్యలను బాగుగ విచారించి, కార్మికుల స్థితి సభివృద్ధియొనర్చుటకు యత్నించుట కర్తవ్యము.

దెబ్బవాడు
(స్వకీయవిలేఖరి)

కీర్తిశేషున కొతా పూర్ణానందము
పంతులుగారు

జనవరి 18:—దెబ్బవాడు ముగిసిపల్ వైసుచేరుమేక గారకు కొతా పూర్ణానందముపంతులుగారు నేటిమధ్యాహ్నం 1 గంటకు స్వర్ణస్తుతరని వ్రాయబడు చింతించున్నారు. పంతులుగారి వయస్సు 51 సంవత్సరములు ఇంకను పూర్తి కాలేదు. వారమురోజులవరకు ఆరోగ్యవంతులై పనిచేయుచుండిరి. కొంచెము జ్వరముతో ప్రారంభమై క్రమముగ జబ్బు వృద్ధి యయ్యెను. కాని ఇంతవరకు నెట్టి దుర్భార వినవలసివచ్చునని ఎవ్వరను అనుకొనలేదు. అనేకధర్మములనుచేసి పంతులుగారు కీర్తిని గడించిరి ఇరుపదివేలలో నొక దేవాలయమును నిర్మాణముచేసియుండిరి. ప్రతి సంవత్సరము విజయదశమినాడు వేదపఠిత్తునుజరిపి అనేకమంది బ్రాహ్మణులకు వార్షికముల నిచ్చుచుండిరి. ఇప్పుడు దాదాపు ఏబదివేల రూపాయలు చెచ్చించి రైలుస్టేషనుకు సమీపమున నొకవిశాలమైన సత్రమును కట్టించుచుండిరి. వారు జబ్బులో నున్నప్పుడు సహితము సత్రము పూర్తికాకపోయినే యని విలపించుచుండిరి. విజయదశమినాడు జరుగు వేదపఠిత్తు కార్యక్రమముగ జరుగుటకు స్థిరమైన ఏర్పాటును చేయవలయునని పలుమారు అనుచుండెడివారు. అట్టి ఆలోచన క్రియారూపమున పెట్టకమునుపే పరలోకమున శేగుట కడు విచారకరము. వీరు ఎల్లప్పుడు బ్రాహ్మణ సంతర్కణ చేయుటయందు తృప్తిపామును చూపుచుండిరి. ఇట్టి నిరతాన్నదాత మరణమువలన అనేకమంది బ్రాహ్మణులుంబములకు తీరని కొంత ఏర్పడినది.

శ్రీ త్యాగరాజారాధన

స్వప్రీతి తత్వావేదము సం॥ పువ్వు బ ౫ గురువారం ౧౫-౧౬-౨౫ మొదలు యీ బ ౯ సోమవారం ౧౯-౨౦-౨౫ వరకు అంబురోజులు సంగీతవిద్యోధులకు శ్రీ త్యాగరాజస్వామి వారి ఆరాధనోత్సవములు శ్రీవారి భక్తజ్ఞులందుచే దెబ్బవాడ గవర్నరు పేటలో రామమోహన పుస్తకభాండాగారమున జరుపబడును.

ప్రతిరోజు ఉదయం మొదలు రాత్రివరకు సంగీతకచ్చేరీలు, హరితా కాలక్షేపములు జరుపబడును.

సోంపేట తాలూకా ప్రాథమికోపాధ్యాయ సంఘము

సోంపేట తాలూకా ప్రాథమికోపాధ్యాయ సంఘము వారు గతనెల 28 తేదీని జోట్ల ప్రాథమిక పాఠశాలాభివృద్ధి నందు అవరాహ్మమున 2 గంటలకు సమావేశమై, పుల్లెల వారాయగూర్తిగారు “భక్త చింతామణి” గ్రంథమునుండి భక్తి భరితములగు పద్యముల గొన్నింటిని జదివిరి. పిమ్మట సమావేశమైన యుపాధ్యాయులందఱు రాజదంపతుల యాయారోగ్యైక్యభివృద్ధి కొఱకు భగవంతుని బ్రార్థించిరి. వారు తమవిభులను గ్రమముగ నిర్వర్తించుకొని తమ యాత్మ గౌరవమునకు కళంకము రాకుండ జేసికొనుటకును సంఘాభివృద్ధి కొఱకు నుచితశ్రద్ధను జూనుటకును తీర్మానించుకొనిరి. ఆచంటి గ్రామరావుగారిని ఉద్యానవనము ఫిర్కాగారును ఉపాధ్యాయులను సంఘములో జేర్చుటకు తగిన యేర్పాటులను అందఱు సభ్యులు యెన్నుకొనిరి. జనవరి 28 తేదీని తిరిగి సభకుడి చేతనాభివృద్ధి గూర్చియు సంపూర్ణ ప్రాథమిక పాఠశాలలందు తెలుగుపండితుల నియమమును గూర్చియు మఱికొన్ని విషయములకు గూర్చియు చర్చించెదరు.

వారనంది వెంకట శీతారామస్వామి, సంఘ కార్యదర్శి.

చెన్నపురి బజారుధరలు

జనవరి 14-వ తేది బుధవారము

(1) ధాన్యములు

దనియాలు బా 1-కి రు 80.0-0 మొదలు 42.0-0 వరకు	
రియ్యము బస్తాలు మొదలు వరకు	
బొంబాయి బా 1-కి రు 48 గాని రు 14.0-0 14.8-0	
సెలూరిది ,, డిటా ,, 15.8-0 16.0-0	
డిల్లీ ,, డిటా ,, 16.4-0 16.8-0	
రా. 164 బస్తా 1-కి ,, 8-12.0 9.0-0	
మవ్వలు ,, ,, 20.0-0 24.0-0	

(2) వస్తుధాన్యములు

కందులు బస్తా 1-కి రు 205 రు 11.0-0 రు 12.0-0	
సెనగలు ,, డిటా ,, 10.8-0 11.8-0	
పెసలు ,, డిటా ,, 11.8-0 12.4-0	
మినుములు ,, డిటా ,, 18.0-0 16.0-0	
ఉలవలు రు 164 ,, ,, 9.4-0 11.4-0	

(3) నూనె వస్తువులు

నవ్వులనూనె బా 1-కి రు 160.0-0 165.0-0	
రియ్యము 1-కి ,, 14.0-0 26.0-0	
కొండాపురం వేరు సెనగవప్పు బా 1-కి ,, 55.0-0 60.0-0	
ఉత్తరవడేశము ,, ,, 50.0-0 58.0-0	
వేరు సెనగనూనె గానుగ బా 1-కి రు 120 మొదలు 115	
అమలము బా 1-కి రు 145.0-0	

(4) చిల్లర వస్తువులు

చాయపగురు బా 1-కి రు 170.0-0 175.0-0	
హారపగురు ,, రు 145.0-0 150.0-0	
విరవకాయలు (గుంటూరుది) బా 1-కి రు 129.0-0 140.0-0	
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు మణుగు 1-కి రు 50.55	
కాళహ సింహాయకట్టు ,, రు 70, 75	
బెల్లము బా 1-కి రు 85.0-0 60.0-0	
చింతకండు బా 1-కి రు 80.0-0 49.0-0	

(5) ఇనుము

వట్టా రకం బా 1-కి రు 82.0-0 88.0-0	
చవరం ,, 82.0-0 85.0-0	
రవుండు ,, 82.0-0 85.0-0	

(6) లోహములు

వెండి 100 రులంకి రు 72.0-0 77.0-0	
బంగారము, రులము 1-కి రు 21.8-0 22.8-0	
పవరస 1-కి 14.8-9	
ఇత్తడి బా 1-కి రు 275.0-0 280.0-0	
రాగి డిటా రు 815.0-0 820.0-0	
అస్మాచక్రేర బా 1-కి రు 84.8-0 85.2-0	

(7) రంగులు ఆలిజరైను

అవుకప్పుడు 20 డిగ్రీలు రు 78.0-0	
తోట్టికప్పుడు డిటా 72.0-0	
సింహం డిటా ,,	
గుర్రం డిటా ,,	

(8) దూది

జోండా వెన్నుబారస 1-కి రు 820.0-0	
----------------------------------	--

(9) నూలు

కోయంబత్తూరు నెం 10 $\frac{1}{2}$ పెట్టె 1-కి రు 8.12-0	
వధూర నెం 12 $\frac{1}{2}$ పెట్టె 1-కి రు 7.8-0	
పుల్లూరు యేనుగ నెం 8 $\frac{1}{2}$ పెట్టె 1-కి రు 8.12-0	
అహమదాబాదు నెం 12 $\frac{1}{2}$ పెట్టె 1-కి రు 7.12-0	
నూళియేనుగ నెం 20 రు 11.4-0	
జూస్ నెం 20	
,, ,, 40 ఏ తేలిక ఆయినను రు 18.11-0	
గోకాకు నెం 12 $\frac{1}{2}$ రు 9.0-0	
వడ్డాక్ నెం 24 $\frac{1}{2}$ రు 11.8-0	
14 $\frac{1}{2}$ స్క్విలక్ నక్షి రు 8.12-0	
నెం 20 బెన్ని సింహం యీటె రు 11.4-0	
నెం 22 ,, ,, రు 11.8-0	
నెం 12 $\frac{1}{2}$ బెన్ని సర్కసు రు 9.0-0	
నెం 14 $\frac{1}{2}$,, ,, రు 9.4-0	

బట్టలవర్తకులకు విజ్ఞప్తి

మానవ ఇండియా, వై నా, జపాను మొదలగు స్థలము లలో ఉత్పత్తియైనపట్టుతో తయారైన పట్టు ఉత్పత్తిములు, పంచలు పరిగచేత్తిన పాధారకములు, కోటింగులు, మర్రింగులు ఇతరకములు కావలసినవారు మాకు తెలిపిన ధరలపట్టిని పంపెదము.

బళ్ళ చిన్న కామరాజు & బదర్లు, పట్టుబట్టల రమలు, పెద్దపురం (గోదావరిజిల్లా).

మీజీనితమును భీమా చేయించుకొన గోరినచో బ్రిటానియా లైఫ్ అసూరన్సు కంపెనీ లిమిటెడ్

మిక్కిలి ఆకర్షణీయమైన భీమాపద్ధతులు, సరస మైన రేటు, ధారాళమైన పాలసీపద్ధతులు, సామర్థ్య మైన నిర్వాహకము, ఆలశ్యములేకుండా సామూహ్య (క్లయిము) చెల్లింపుట మున్నగు సౌకర్యములు గలవు.

వివరములుగల నోటీసులు, ప్రాస్పెక్టుస్ కా వలసినవారు వ్రాసిన పంపబడును.

చీఫ్ ఏజెంట్:— జి. ఎ. ఎన్. రావు, బి. కామ్.

20, కచ్చాలేక్కర అగ్రహారం, మద్రాసు.

శ్రీ సకలతత్వార్థదీపిక-(వచనము)

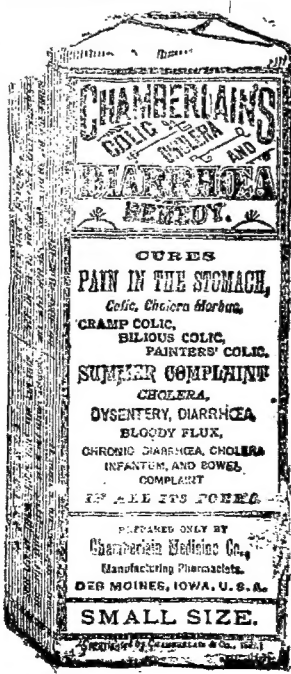
గ్రంథకర్త:— శ్రీ కాశీనాథుని సుబ్రహ్మణ్యం అయ్యవారుగారు, గవర్నరుపేట, బెజవాడ.

ఈగ్రంథము తత్త్వవిషయమును సంగ్రహముగ బోధిం చును. ఇందు త్రివిధస్థులననుసరించి నితరసంస్కృతాంధ్ర వేదాంతగ్రంథములనుండియు ప్రమాణము లచ్చటచ్చట గలవు. శైలి సులభము. ౧౮ అధ్యాయములు. ఇందలివిషయములు:—

1. సూక్ష్మ్య పదార్థవస్తువు, 2. సుఖదుఃఖములు, 3. నిర్గుణపరబ్రహ్మము, 4. ప్రణవము, 5. సగుణస్వరూపనిర్గుణము 6. త్రిమూర్తులయొక్క యుత్పత్తి, 7. గుణాత్మక వివరము 8. పంచభూతోత్పత్తి, 9. జీవుని గమనాగమనములు, 10, అన్నస్వరూపము, 11. చక్రవిషయము, 12. అజపాగాయత్రీ, 13. చక్రాంతర్గత విషయములు, 14. పంచకోశ వివరము, 15, పిండోత్పత్తి, 16. ప్రకరణము, 16. వైరాగ్యప్రకరణము, 17. పంచీకరణము, 18. చతుర్వింశతి తత్త్వవివరము, 19. సృష్ట్యాది విషయవివరము, 20. నిత్యకర్మానుష్ఠానవిధులు, 21. భస. స్నాన, భస్మార్చన, భస్మధారణాదివిధి, 22. దుద్రాక్షధారణవిధి, 23. మణిమంత్రోద్ధారణము, 24. శివార్చనక్రమము, 25. భస్మధారణావశ్యకత, 26. భక్తి, 27. జీవేశ్వరవిషయము-జీవుడు, 28. ఆత్మస్వరూపము, 29. ముక్తి, 30. మహావాక్యములు, 31. ప్రభులింగగీత-తత్త్వబోధ, 32. సర్వమతైకతత్త్వము, 33. శివుడు తామసుడు కాదు, 34. ఈశ్వరుడు సర్వకర్త, 35. " సూర్యమండలాంతర్వర్తి, 36. గాయత్రీ, 37. భగవద్భక్తిరూపణము, 38. చాతుర్వర్ణ్యవివారాధనక్రమము, 39. శివతీర్థప్రసాదగ్రహణము, 40. జయాది హోమవిషయము, 41. ఉపసంహారము

మతము నిందు తెలుగున విశేష్యరతారావళి సంస్కృతమున శివమానసిక స్నానస్తోత్రము, శ్రీరామకోక్తివిభజంగస్తోత్రము శ్రీకనకదుర్గాష్టకము గలవు. దీనివల రు ౧౦-౦-౦.

గ్రంథకర్తగారియొద్దను, బెజవాడ వాణిమద్రాక్షరకాలాంధ్రపండితులు శ్రీ కాశీనాథుని చినపిరభద్రయ్యఅయ్య వారుగారియొద్దను ప్రతులు క్రయమునకు దొరకును.

చేంబర్లెన్ గారి శూలనాఫ్ ఆతి సార నివారిణి (2) ఈష ధ ము ను సేవించుటచే కడుపునొప్పి, గ్రహణి, అతిసారము, శూలనాఫ్, పేగు సంబంధ మైన వ్యాధులు మున్నగునవి అత్యద్భుతముగా కుదురును. అన్ని జాగాలలో విక్రయ మునకు దొరకును. ౩కి

ఆంధ్రనాటక రంగము

గ్రంథకర్త:

బ్రహ్మశ్రీ గొల్లపూడి శ్రీరామకృష్ణగారు

ఇందు ఆంగిక, వాచిక, ఆహార్య, సాత్వికము, లవః బడు నాలుగువిధములైన ఆభినయములును, వీనికి సంబంధించిన పాత్రోచితభాష, రంగమునం దుపయోగింపదగిన పద్యగీతముల విమర్శ, సంగీతప్రయోజనము, నటులు, నాటకములు మొదలగు రంగమునకు సంబంధించిన యన్ని విషయములును, కాస్త్రు సమ్మతముగను, యుక్తియుక్తముగను విపులముగ చర్చింపఁ బడినవి. శైలి మనోహరము, పండితవర్గ లక్షణము సనభిప్రాయములనొసంగి దీనిప్రాశస్త్యమును వెల్లడించిరి.

250 పుటలగ్రంథము.

మేలుప్రతి 1.4-0. సాదాప్రతి 1-0-0.

గ్రంథముదొరుకు చిరునామాలు:—

మేజర్, విద్యావినోదినీగ్రంథమాల-చిత్తూరు.

వావిళ్ల రామస్వామిశాస్త్రిలు అండ్ సన్స్, ఎన్.పల్లెనేడీ, మద్రాసు.

ఫ్రెండ్స్ అండు కో., బెజవాడ.

ఎలక్ట్రిక్ పాకెట్టు దీపము

సాధారణముగా ప్రతిదీపము బాటరి, బల్బుతో సహా ధర 1 కి రు 2.8-0. వైసె తెలుపబడినది పెద్ద తెలుగులది 1 కి ధర రు 8.0-0. స్కాట్ దీపము (తెల్లని, ఎజ్జిని, ఆపవచ్చు తెలుగులది) 1 కి ధర రు 8.8-0. నైట్ దీపము 1 కి ధర రు 5.0-0. చేతిలాండ్ 1 కి ధర రు 5.0-0. ప్రత్యేకముగా బ్యాటరీ వెల 1 కి రు 0.12-0, బల్బు 1 కి ధర రు 0.6-0. ఆటోమాటిక్ సిగ్నల్ లైట్ ధర 1 కి రు 2.0-0. సాదా సిగ్నల్ లైట్ 1 కి ధర రు 0.12-0. వి. పి. చార్జి ప్రత్యేకము. లక్ష్మీవిలాస వర్తకశాల కపాలపెట్టె నెం. 85, మద్రాసు.

పారాయణభగవదీత (వచనగ్రంథము)

క్రాసునైజా. 108 పేజీలు. మేలుకాగితము. కిత్రను తెండు. సంపుటము ముద్దు గూర్చున్నది. వెల రు 1.0-0.

ఇది భగవద్గీతాశ్లోకములకుఁ దెలుగు వచనము వీయధ్యా యమున కాయధ్యాయము విషయలోపము లేకుండ వ్రాయఁ బడినది. శైలి మిగులఁ బ్రశస్తమయి ప్రాథమధురముగ నున్నది. ఇది యీ వైసానివారి కుటుంబమున రెండువందలయేండ్లనుండి పరంపరగా ననుదినము పారాయణము కావించఁబడుచుండిన తాళపత్ర సంపుటమునుండి ముద్రింపఁబడినట్లు లీ గ్రంథపీఠిక యందుఁ గలదు. కాని రచయిత యెవ్వరో తెలియరాదు. ఇట్టి గ్రంథమును రచియించినవారిపేరు తెలియకుండుట కడు శోచనీయము. ఈగ్రంథము శ్రీలక్ష్మ నైతము ముఖ్యధమగుండును. తాళపత్రమాతృకయందలి స్థానిత్యములను ముద్రామున సంస్కరించిన శ్రీమాన్ బుక్కపట్టణము రామానుజయ్యగారి పరిశ్రమము పేర్కొనఁదగినది. ఇది మద్రాసు బార్నిటోక్ వరదా ముత్తయప్పశాస్త్రి నెం 74 రున గల సగలపత్రముల వైసాని కృష్ణయ్య నెట్టి అండుపన్నువారికడఁ క్రయమునకు లభించును.

స్వదేశికాంపు ఫర్నిచరు

- (1) కాంపు ఈజి చేర్ 1 వ రకం రు. 8. 2 వ రకం రు. 7.
- (2) మడత కాంపుకాటు 1 వ రకం రు 15, 2 వ రకం రు 18.
- (3) ఎక్కు కాన్ వాసుచేర్ రు 4,
- (4) కాంపుచేర్ 1 వ రకం రు 8.8-0, 2 వ రకం రు 8. క్యాటలాగు, యితర వివరములకు వ్రాసిన పంపబడును.

వి. వీరాస్వామినాయుడు అండ్ సన్స్, నర్సారావుపేట, గుంటూరు జిల్లా

వృత్తాంతలేఖలు

మండవేలు

ఈ నెల 4 వ తారీఖున మాపుర బాలికా పాఠశాలయందు శ్రీ గరికపల్లి కోటయ్యజేవరగారి పురణమును గురించి బ్రహ్మశ్రీ మిల్లి జగ్గన్నశాస్త్రిగారి ఆధిపత్యమున సభ జరుపబడెను. ఈ క్రింది తీర్మానము ఏకగ్రీవముగా ఆమోదించబడెను.

తీర్మానము

“గానవిద్యావిభాగములకు శ్రీ గరికపల్లి కోటయ్యజేవరగారి లింగైక్యమున కీ సభవారు చింతించుచు వారి కుటుంబమునకును శిష్యబృందమునకు నీ సభవారు సానుభూతిచూపుచు వారి ఆత్మకళానిశాసగుల కీర్తనని ప్రార్థించుచున్నారు.”

(ఒకవిలేఖరి)

తిరుత్తని

(స్వకీయవిలేఖరి)

కాలమానము

జనవరి 11:—ఈ త్రయోదశి ప్రారంభమగుటకు ముందే యాప్రాంతములందు పగటివడియి యత్యధికముగ గాన్పించుచున్నది. రాత్రులందు మాత్రము చరి యధికముగాయుండి గడగడ వణకచేయుచున్నది. మంచు దట్టుగా వర్షకుంపరలవలె పడుచున్నది.

డాక్టరుగారి బదలాయింపు

ఈయూరిలోని లోకల్ ఫండు డిస్పెన్సరీయందు సుమారు మూడునెలలవరకుండియు, డాక్టరుగారయ్యడిన శ్రీయుతులు ఆర్. గోపాలకృష్ణమగారిని, తిరుపతి మునిసిపల్ ఆస్పత్రికి, ఆస్పెంటో సర్జనుగా బదలాయించుటచే, పుత్తూరు లోకల్ ఫండు డిస్పెన్సరీ నుండి యిక్కడకు బదలాయించబడిన శ్రీయుతుని, వేంకట రామానుజులు నాయుడుగారు వచ్చి చార్జీ దీసికొనిరి. శ్రీ గోపాలకృష్ణమగారి యూరువరలి వెళ్లుచే వైద్యాలయమునకు మాత్రమేగాక, సీప్రాంత ప్రజాశిక్షిని దీరిన నష్టము గలిగినదని తెప్పకతప్పదు. వీరు ప్రజలయందు జూపుచుండిన గౌరవభావము దయ కాంతము నిర్లసాతితము. వైద్యాలయ మాతనికాలమున ప్రతిజ్ఞము నూర్చుకొని ఖాసుల వాకర్షించ గలిగినది. శ్రీ కృష్ణమగారికీ వృత్తిలో మాత్రమేగాక ప్రజాపితాకార్యములందును తమ పాల్గొనుచుండుటకు దక్షిణదేశ వడ వాధితుల సాహాయ సందర్భమునను యీ యూరిలోని రిడింగ్ రూమ్ (పఠశాలయము) పెన్సిన్ కోర్సు సంస్థలకు కార్యదర్శిగా యుండి జేసిన పనుల సందర్భమునను జూపిన కృషి వారి కత్తి సామర్థ్యముల వేర్వేర్లు జాటుచున్నది. పురప్రజలును పఠశాలయమువారును వారికి విడ్డూలుపు యత్నము జేయుటకై ఏర్పాట్లను విరివిగా జేయుచున్నారు.

రైలుప్రేషను - నీటిగుళాయి

ఈయూరు ప్రఖ్యాతిజేసిన తేలికరాజ మగుటచేతను వ్యాపారప్రవేశ మైనందునను తాలూకా ముఖ్యపట్టణమైనందునను, రైలుప్రయాణములు విశేషముగ వచ్చుచు పోవుచు యుండును. అందున నీయూరు వేసవికాలమున త్రాగుటకు నీరు దొఱకక అల్లాడు ప్రదేశమైనందునను ప్రయాణికుల కన్నివిధముల సౌకర్యముగ యుండునట్లు “ప్లాట్ ఫారము” మీద మంచి నీటిగుళాయి వొకదానిని నిర్మించుటకు యం. యస్. యం. రైలుకంపెనీవారు పూనుకొందురుగాక యని ప్రజలనేకులు కోరుచున్నారు.

తాలూకాబోర్డు ప్రెజిడెంటు

చంద్రగిరి తాలూకా బోర్డు అధ్యక్షులకు శ్రీయుత యం. రామకృష్ణారెడ్డిగారు మొన్న సాయంత్రే మాయూరికివచ్చియుండి, మారినముగా జేయుచుండు “తిరుత్తని, చివ్వాడ” కోర్టును, ప్రాథమిక పాఠశాలలను నిన్నటి దినము పరీక్షించి యీ దినముయదయమే, తిరువాలంగడునకు పయనమై వెళ్లిరి.

నాటక ప్రదర్శనము

వైకుంఠ ఏకాదశివాడు (5-1-25) రాత్రి యీ యూరిలోని ధోరవారిపేటయందలి గ్లోరీ థియేటరును చెన్నపురి, యస్. బి. కె. యక్క, సభవారు దుక్ఖాంగదచారిత్రియను, సంపూర్ణ రామానుజమును, రెండు నాటకములను ఆరవభావము ప్రదర్శించియుండిరి.

రాజమండ్రి

(స్వకీయవిలేఖరి)

మగన్లలో గాంధీగారి రాక

భీమరాజుగారు ఖాదీపరిశ్రమయందు దద్దితీయులు

జనవరి 11:—శ్రీయుతమగన్లలో గాంధీగారు 8 వ తేదీ ఉదయమునకు మా యూరు దయచేసి స్త్రీమరుపై వాడే శీతానగరం వెళ్లిరి. డాక్టరు ముబ్రహ్మణ్యంగారు వారిని సన్మానించియుండిరి. గాంధీగారు శీతానగరం ఖాదీనిలయమును, గౌతమీ సత్యాగ్రహశ్రమమును, శీతానగరం, వంగలపుడి, మున్నగు గ్రామముల జాతీయపాఠశాలలను సందర్శించి ఆనందించిరి. వంగలపుడి జాతీయపాఠశాలల విద్యార్థులకు నూలువడుకు డని హెచ్చరించిరి. ఈప్రాంతములలోని ఖద్దరువ్యాపకము, జాతీయవిద్యాభివృద్ధి మున్నగు వానియొడ సంస్థపైని వెలిబుచ్చిరి. నాటిరాత్రికి తిరిగి రాజమండ్రి వచ్చి శ్రీగాంధీ పరిశ్రమలయమును చూచిరి. పరిశ్రమలయము యొక్క ఉత్పత్తికి సంరక్షయింది ప్రేక్షకుల పుస్తకములో తమ సదభిప్రాయమును హిందీభాషలో వ్రాసిరి. అతి పరిశుద్ధమును అందమునగు ఖద్దరు పరిశ్రమలయములో లభించుచున్నదనియు, నూలు మిక్కిలి సన్నముగాను నాణ్యముగాను ఉన్నదనియు పరిశ్రమలయమునకు మేనేజింగు డైరెక్టరుయిన వాళం చిన భీమరాజువంటి కార్యకారులు గొప్పనిధులనియు తాము చూచినంతవట్టుకు ఖద్దరు పరిశ్రమలయందు వీరద్వితీయులనియు వారి అభిప్రాయ సారాంశము. నాటిరాత్రి 11 గంటల రైలులో శ్రీగాంధీగారు రేపల్లెకు పయనమైపోయిరి.

750 వ సంబరము నూలు

ఆంధ్రులు నూలు వడుకుటయందు ప్రఖ్యాతి గాంచి యున్నారు. కళవలె దీనిని పరిగణించి యెక్కువప్రాకృత్యమును జూపుచున్నారు. శ్రీమతి కమలామణిగారు 400 వ సంబరమును నిర్వహించి విఖ్యాతించియుండ రాజోలు తాలూకా పెద్దపట్నం గ్రామ కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షులగు శ్రీయుత పెండ్యాల సోమయాజులుగారు 750 వ సంబరము నూలును మామూలు రాటుముపైననే తీయుచున్నారని కుభవార్తవచ్చినది. ఆంధ్రులుమాపు ఈఉత్తమ కళాకాళము ఆంధ్రులప్రతిభ నిశుమండిపచేయుచున్నది.

సీతానగరం

ఈసందర్భమున అఖిలభారత ఖాదీసంఘమువారి నివేదికలో “అదర్బత్సార్యకృషులు” అను కీర్తికక్రింద సీతానగరమునుగూర్చి వ్రాసినక్రింది యంశము గమనార్హము:—
“సీతానగరంయట్లుపట్టణ పదిగ్రామములచేరిన స్థలములో డాక్టరు ముబ్రహ్మణ్యంగారును మిత్రులను పనిచేయుచున్నారు. ఈప్రాంతములో ప్రతిపండును. కాని 1921 సం॥లో వలె నెగుమతచేయువడక యిప్పుడచ్చటనే నిలవచేయుటకు మున్నది. ప్రస్తుతము శీతానగరములో ఖద్దరుధరించువారి సంఖ్య నూటికి 75. ఈపదిగ్రామములలోను 1500 రాట్టములకుపైగా పనిజేయుచున్నవి. ఆప్రాంతములో అవసరముగ నూలుకరపె సధికముగ యెగుమతికి పిలుచునట్లు పనిచేయించవచ్చును. సీతానగరం ఖాదీనిలయమున కీరాట్టములలో 450 రాట్టములపై నూలువడించుచున్నారు. ఈగ్రామములలో నూలువడుకుట ముఖ్యవిషయముగ నేర్పబడుచున్న జాతీయపాఠశాలల కలవు. ప్రతినెలయు లక్షగజములకుపైగా నూలునుతీసి యీపాఠశాలల విద్యార్థులు అఖిలభారత ఖాదీసంఘమువారికి పంపుచున్నారు. తగినంతమంది విద్యార్థులు లేక సీతానగరంలోని గవర్నమెంటు స్కూలులు దివాలాతిపెను. ఇచ్చట పంచాయతీ కోర్టులకుకూడ గలవు. ఈమధ్యనే ఒకపంచాయతీకోర్టులో లక్షరూప్యములకుపైగానున్న సివిలుదావా పరిష్కరింపబడెను.”

రాజమండ్రి మ్యూనిసిపలు కౌన్సిలు

ఈ 8 వ తేదీని జరిగిన మ్యూనిసిపలు కౌన్సిలు సభలో నీటిగుళాయిల నేర్పరుపవలెనని గవర్నమెంటును కోరుటకును 1918 సం॥లో ఆపు చేయబడిన నీటిపన్నును తిరిగి వసూలుచేయుటకును శ్రీచిత్రపు వెంకటాచలం పంతులుగారు తీర్మానమునుపాడించిరి. 2 గంటలవరకు జరిగిన పిమ్మట అబ్దుల్ ఖాదరుగారు పాటుతో నీచివయముముందుగా నాలోచింపవలెననియు అందుచే తీర్మానమును నిలుపుచేయ వలెననియు నూచింపగా ఆత్యధిక సంఖ్యాకు లందుల కంగీకరించిరి.

చోడవరం (బెజవాడతాలూకా)

(ఒకవిలేఖరి)

చోడవరపు దేవరాజుపంతులుగారు మా పతనమందిరమునకు 5.1.25 న దయచేసిరి.

వాడిదినము ముక్కుటి ఏకాదశి యగుటచే నేకాదశి మహాత్మ్యము పురాణకాల తేషముగా జరుపబడినది. ప్రస్తుత మిగ్రామోన్నతస్థితికి శ్రీపంతులుగారు ఆనందభరితులైరి.

మాభాండాగార వస్త్రము సుమావేశమునకు శ్రీపంతులుగారి వగ్రాపసాధిపతిగా సాంఘిక లెన్నుకొనిరి. భాండాగారము ప్రారంభించిన తదాది నేటివఱకున్న ఆదాయ వ్యయములను, ధర్మగ్రంథముల సంఖ్యలను, ఇతర విరాళములను గ్రంథాలయసహాయకార్యదర్శిగారు నివేదించిరి. శ్రీపంతులుగారి మంజ్జిది రము శ్రీరామనామధేయంబున బిలువబడుచున్నదిగాన శ్రీరామభజన ప్రతిజ్ఞము జరుపుట శ్రేష్టమనిస్తే లేక నియామకముగా వారమునకోకూరయైనను జరుపుట శ్రేయోదాయకమని నొక్కివక్కాణించిరి. భాండాగార మభివృద్ధిమాత్రములను బోధించిరి. పాదులందరు పరమానందభరితులైరి. శ్రీమూక నేదాంతం లక్ష్యజాచార్యులుగారు విద్యనుగురించి యుపన్యసించిరి.

ప్రతిమానవునకు చరిత్రజ్ఞానము తెలిసియుండుటకై యనేక పుస్తకములయొక్కయు, వీరశ్రీలయొక్కయు చరిత్రలను చదివితీరవలయునని బ్ర||శ్రీ|| కిష్టపక్షిణామూర్తిశాస్త్రిగారుపన్యసించుచూ పతనమందిరమున చరిత్రాత్మిక గ్రంథములు లేమికి విచారించి నాభారమునగుర్చించగలందులకు శ్రీదేవరాజు పంతులుగారిని కోరిరి.

పంతులుగారు పతనమందిరమునకు విజ్ఞానచంద్రికా గ్రంథమండలివారి గ్రంథములు ముఖ్యముగా యుండితీరవలయుననియు, పదరు గ్రంథములను ప్రతివారపఠించి చారిత్రాసాగమును గ్రహింపవలయునని యుపన్యసించుచూ రు 25 యిరువదియైదు రూప్యంబుల విరాళము నొసంగిరి. జయజయ ధ్యానములతో సభ ముగింపబడెను.

37500- స్థిరాస్తిగొప్పలాటరి

గవర్నమెంటువారికి తెలియపర్చినమీదట టిక్కెట్టు 1 రు 5 లు. 7500 టిక్కెట్టు లాటరి వేయబడును.

గుంటూరు మునిసిపల్ సరిహద్దులోపల జూబుమిల్లు వద్దనున్న నాతాలూకు రియకరముల స్థలమున్న అందులో అమర్చబడియున్న బిల్డింగులు టానరితో సహా టిక్కెట్టు 1 రు 5 లుచొ॥న 7500 టిక్కెట్టుల పూర్తియైనవెంటనే తెనాలిలో కొంతమంది పబ్లిక్ ఆఫీసర్లయెదుట లాటరి కలుపబడును. వసూలు అయినసొమ్ములో యేజంట్లవగయరా కమీషను ఖర్చులుపాపా మిగతాసొమ్ము గుంటూరుడిస్ట్రిక్టు కోఆపరేటివుయూనియన్ బాంకింగు లిమిటెడ్ తెనాలిలో నిలువచేయుటకునకి లాటరిటిక్కెట్టుల పూర్తియైనవెంటనే లాటరి కలుపబడే తేది యున్నస్థలమున్న, ఆఫీసర్లపేర్లున్న, ఆంధ్ర, స్వరాజ్యపత్రికలలో తెలియపర్చి లాటరియొనెంటునే లాటరిఫలితమును వైఫల్యితలో ప్రకటింపబడును. లాటరికలుపు లేదీ టిక్కెట్టు కొనువారు అందరు రావచ్చును. లాటరిలో ఫలితమును బొందువారు తమస్వంతభద్రులతో క్రమమైన దస్తావేజులు వగయరాలు వ్రాయించుకొని రిజిస్టరుచేయించుకొనవలయును. ఇంకా వికరములు తెలియగోరువారు ఈదినన ఆడెనుమవ్రాసిన తెలుపబడును. టిక్కెట్టు మా యేజంట్లద్వారాగాని మాకు రు 5 లు మనియార్డరుచేసిగాని టిక్కెట్టు పొందవచ్చును. కనుక ఆంధ్రసోదరు లందరును టిక్కెట్టుకొని లాటరి త్వరలో పూర్తిచేయించవలెనని నాప్రార్థన.

మిక్కిలినేని గుండారాయు

గుంటూరుజిల్లా, తెనాలి. లేక దుర్గాలందుకో, (పిక్చర్ మర్చంట్సు) తెనాలి.

రామచంద్ర విజయము అను

ఒంగోలురాజులచరిత్ర

క్షత్రియవీరులైన వంగోలు మండపాటిరాజుల చరిత్రాత్మక నాటకము. దుర్గిరాల బోర్డుపైస్కూలు టీచరు అక్కరాజు నరసింహారావుగారు గ్రంథకర్త. శ్రీయుత భగవతిరాజు వెంకటపతిరాజు, సి. వి. యస్. నరసింహారాజుగార్లుచే నుపాధ్యక్షము వ్రాయబడినది. దీనివలె రు 0.12.0 లు త్వరపడుచు అదే గ్రంథకర్తచే రుక్మిణి అనునాటకమువలె 0.12.0 సి. వి. కృష్ణారావుగారు, బోను ఒంగోలు

రీడింగుదంతలు ఆగమనము

కన్నాటదంతలు ధిన్ద్రయూహము

ధిల్లీ, జనవరి 11:— పర్యటనము సమాప్తి గావించి సీ బ్లంధి సహితము నేడిచ్చుటకు రీడింగుదంతలు వచ్చి. జనవరి 8 15-వ తేదీ గురువారం సాయంత్రమునకు కన్నాటదంతలు లిచ్చుటకు వచ్చి ద. జనవరి 20-వ తేదీన రాజప్రతినిధి అతిథులుగ కన్నాటదంతలు బండ్ల దరు. జనవరి 16-వ తేదీన వైసురాయిగారి భవనముదొక బాం, 17-వ తేదీన నొకవిందును, 20-వ తేదీను దొక బు సంతర్పణమును జరుపబడును. (అ.ప్రె.)

రాజప్రతినిధి అతిథులు

ధిల్లీ, జనవరి 11:— రో ప్రాంసెసు ఒలెన్ హీమరు, సో వార్సె ఫో కాటు, యం.పి. సో సెప్టెన్ ప్రాంకరు రాజ ప్రతినిధి అతిథులుగ నిచ్చుటనున్నారు. (అ.ప్రె.)

నాకాదళాధిపతి నిర్గమనము

కలకత్తా, జనవరి 11:— తూర్పుదీవుల స్టేషను నాకా దళాధిపతి హెచ్. యం. యస్. ఛాతాము బీబిదా మదరాసు తీరమునకు నేటి ఉదయము బయలుదేరిరి. (అ.ప్రె.)

నెంకటేశ్వరపెరుమాళ్ల దేవస్థానపుదానా

అపీలు కొట్టివేయబడెను

సికింద్రాబాదు, జనవరి 10:— నడగలి సంఘ ప్రతినిధు లగు పి. యం. రంగచారి, ఎ. గోపాలాచార్యులగార్లచే సికింద్రాబాదు జిల్లాకోర్టు తీర్పుపై శ్రీ వేంకటేశ్వరపెరుమాళ్ల దేవస్థానపు వ్యాజ్యముపై చేయబడిన అపీలుకోర్టునందు ఖర్చులతో సహితముగ కొట్టివేయబడింది. (అ.ప్రె.)

పెదావటపల్లి గ్రామములున్న, మహాశివశాస్త్రియ, నిరతాస్థ ప్రదాతయు, బహుకర్మిష్ఠియు, శాంతమూర్తియు అగు అయాచితుల గోపాలశాస్త్రిగారు రక్షాసేనాను నం. రం. పువ్య బహుశిష్యామి శనివారం సాయంత్రం 4 1/2 గంటలకు స్వర్ణములయి. వారి ఆత్మకు శాంతి కలుగు గాక.

అయాచితుల సీతారామస్వామి

సిరియం రామమోహన గ్రంథాలయ

చతుర్థవారి కోత్సవము

డి. 1-1-25 తేదీన బర్మాదేశములందలి సిరియంగ్రామ మునందు ఆదిమాండ్రవాడకు లగు శ్రీయంత బోడ చిట్టయ్య గారిచే నెలకొల్పబడిన శ్రీరామమోహన గ్రంథాలయముయొక్క చతుర్థవారి కోత్సవము శ్రీయంత బల్ల వెంకటరత్నంగారి యగ్రాసనాధిపత్యమున దిగ్విజయముగ జరుపబడెను. ఏతత్సభ కు రంగూనుపురమునుండి శ్రీయంత సోమరాజు రామానుజరావుగారు పిల్లి సీతారామయ్యగారు, ఎం. కె. దాసుగారు మొదలగు వారి ప్రముఖుల సేవలు విజయముచేసి తమయంత్రాసన రాజములచే నానందింపజేసిరి. కార్యదర్శియగు శ్రీయంత బోడ చిట్టయ్యగారు రామమోహన గ్రంథాలయవారిగూర్చియు శ్రీ దాశి నరసింహముగారు విద్యనుగూర్చియు శ్రీమత్కృష్ణ పెంట య్యగారు గ్రంథపఠనమునుగూర్చియు ఏ. క్రీష్ణస్వామిగారు వికమత్యమునుగూర్చియు శ్రీ ఎం. ఎస్. నారాయణగారు వాదాపత్రికపఠనము గూర్చియు రమ్యముగనుపన్యసించిరి. గ్రంథాలయమున కుదితముగ పత్రికలనంపుచున్న తెలుగు ధర్మపాఠని పత్రికాధిపతుల గ్రంథాలయతరఫను కాశ్యపర్షిగారు తమకృత జ్ఞతను తెలిపిరి. ఆంధ్ర దేశోద్ధారక శ్రీయంత కాశి శాస్త్రిని శాశ్వరరావుగారి పశమచోపింపబడెను. తత్సందర్భమున శ్రీయంత సోమరాజు రామానుజరావుగారిచే రచియింపబడిన పద్యరత్నములను ఆదిమాండ్రుల తరఫను క్రీబోడ చిట్టయ్యగారు సభలో జదిపిరి. అగ్రాసనాధిపతిగారి యంత్రోపన్యాసము లో కరతాశ్చర్యములతో సభముగి నెను.

పురవాసి

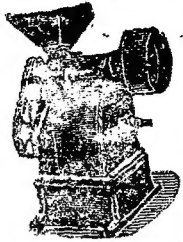
మదన కామేశ్వర లేహ్యము

దుర్బలుల పాలిటి సందేహ మేనాము, నిక్కాళ కుక్క నవ్వు ము, నిస్సర్దు, అతిమాత్రము, పిటిని హతించి మంచి బలమును, యావ్యమును, కాంతిని, వీర్యవృద్ధిని, సంతానప్రాప్తిని కలిగించు సర్వప్రపాదము. 2 డబ్బీలను వాడుడు.

20 తులముల డబ్బీ రు 1-4-0. వి.పి చార్జి 0-8-0 5133 పి. టి. వ. అందు కంపెనీ,

ఆయుర్వేద సమాజం పెరిడేపి. (నెల్లూరుజిల్లా.)

మెషిన్లు అమ్మకము

1. ఒక క్రొత్త 12 గుర్రముల పవరుగల టెక్టియంజను.
2. ఒక మేలైన సెకెండుహోండు 32 గుర్రముల పవరుగల పాతలైపు హారన్ను బి. ఇంజను, 2 చక్రములు. స్టార్టరుతో సహా.
3. రెండు మేలైన సెకెండుహోండు 28 గుర్రముల పవరుగల పాతలైపు, హారన్ను బి. ఇంజను రెండుచక్రములు, స్టార్టరు, ఏరు, రిసీవరు. కంపెనరుతో సహా. మూలు సెకెండు స్టార్టరుతో సహా.
4. ఒక మేలైన సెకెండుహోండు 25 గుర్రముల పవరుగల అక్రాయిడు, లైపుహారన్ను బి. ఇంజను రెండుచక్ర
5. ఒక మేలైన సెకెండుహోండు 20 గుర్రముల పవరుగల పాతలైపుహారన్ను బి. ఇంజను.
6. ఒక మేలైన సెకెండుహోండు 10-12 గుర్రముల పవరుగల హారన్ను బి. ఇంజను.
7. టెక్టి రైనుహులర్లు పాలిషర్లతో సహా సైజు 1 న్ను 2 న్ను.
8. క్రొత్త 18 అంగులముల స్ట్రోక్కు వేగముగల షేపింగు మెషిను.
9. 14 అంగులముల డ్రెయింగుమీటరుగల, వర్టికల్, పిండిమిల్లు.
10. ఒక క్రొత్త 12 అడుగుల \times 8 1/2 అంగులం రెండు క్రొత్త, 10 అడుగుల \times 8 1/2 అంగులం, సెంటరు స్క్రా, నరుకు లేతులు, యింకా రెండు మేలైన సెకెండుహోండు 12 అడుగుల \times 10 అంగులం. సెంటరు. స్క్రా నరుకు లేతులు.
11. ఒక క్రొత్త టెక్టి బాష్ కట్టరు. మాయెక్క ధరలు మిక్కిలి తక్కువ. వచ్చి మాన్యువలూడుము.

బి. డి. బెట్టి అందు కంపెనీ, 8, నెంబుదానువీధి, చెన్నపురి.

విద్యార్థులు కావలెను.

వాలాజా రోడ్డులో నెం 57/58 రు గల మా నూతన, విశాలమైన కట్టడమునందు మోటారు నడుపుటకు, మెకానిజము నేర్పుకొనుటకు విద్యార్థులు కావలెను.

15000 చదరపు అడుగుల విస్తీర్ణముగల స్థలముగలదు.

తక్షణమే తెలుగు, ఆంగ్ల ప్రాప్తికనునకు వ్రాసిన పంపబడును.

ప్రిన్సిపాల్

తంతివిలాసము:— మోటోస్కూల్
ఓలిఫాను:— నెం 1444

శ్రీరామ్ మోటారు స్కూలు,
మద్రాసు.

1925

లోటస్

1925

ఆఫీస్ క్యాలెండర్ గ-కి వెల 0-6-0 లోటస్ డయరి గ-కి వెల 0-6-0
కే. ఆశ్వమందారుశెట్టి నెం 309 చైనాబజార్, మదరాస్.

ఇ స నా వే లి

మలేరియా జ్వరమును

అమోఘముగా కుదుర్చును

మలేరియా జ్వరము వచ్చుకాలము ప్రారంభమైనది. అన్ని తేయాకు రబ్బరు లోటలలో ముఖ్యము ఉపయోగించవలసిన మలేరియా నివారణిని జ్ఞప్తియందుంచుకొనుడు. ప్రతిగృహమునందును ఇది ముఖ్యముగా నుంులెను. అతి స్వల్పకాలములో కుదుర్చుగల నవ్యుక్తమైన ఔషధము. దేహానందుడు ఉష్ణమును తగ్గించి జ్వరగడ్డను కరిగించును. 15 దినములలో పూర్తిగా వ్యాధిని కుదుర్చును. వ్యాధిని రానీయక ఆటంకపటచుటకు రాతిపూట ఒకమాత్ర, ఉదయము ఒక మాత్రచొప్పున, పుచ్చుకొనినచాలును. మలేరియాజ్వరము రానేరదు.

పసిడిడ్డలకు ద్రవముగానున్న ఇనసాఫెలిని వాడుడు

ఇండియా, బర్మా, అందుసిలోనుకు సోల్ పంజంట్లు,

Gorio Ltd,

Post Box 159,

Fort, Bombay.

మలేరియా, ఇతర జ్వరములకు

1591

వైరెక్సు

ఒక్కటే అమోఘమైన గుణమునిచ్చును. దీనిని ఉపయోగించి మంచుగుణమును, ఆరోగ్యమునుపొందిన లెక్కలేనివారితో ఈ యోగ్యతాపత్రిక నిచ్చియున్నారు. అందువల్లనే

వైరెక్సు అమితముగా

విక్రయమగుచున్నది

రహస్యమైన ఔషధములుకాదు. ఫారముల వ్రాసిన పంపబడును.

బుడ్డి 1-కి ధర రు 0-18-0

వి. పి. చార్జితో సహా రు 1-2-0.

Bengal Chemical & Pharmaceutical Works Ltd.
CALCUTTA

అమృతాంజనము అన్ని చోట్ల దొరకును, చక్కని డబ్బీలో నహా 1-కి వెల 10 అణాలు మాత్రమే.
అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి లేడ నెం. 7 తంబుకెట్టివీధి మదరాసు.

(బ్రాహ్మేను పడచుటవీధి)

వీపీచార్జీలు ప్రత్యేకము.

అయోధియోజులు

(రిజిస్టరు చేయబడినది)

మీకు ఏసువాసన ద. వ్యము లేక

అత్తరు కావలసియున్న

ఆటోదిల్ బహారుకు వ్రాయుడు

అవున్న బుడ్డి ధర రూ. 2-0-0

1	ದಾಂ ಬುಡ್ಡೆ	0-12-0
1	ದಾಂ ಬುಡ್ಡೆ	0-8-0

పై కామినియానూనె, ఆట

పై కామినియానూనె, ఆటోడిల్ బహుళ మందునరకులము ప్రతిచోటను విక్రయింప
ను. లేకున్న సోలువజెంట్లగు,

ఆంగ్లో ఇండియన్ డగ్గు అండ్ కెమికల్ కంపెనీ,

155 బాహుమతీదు, బొంబాయి అని వ్రాసిన గడపలుగలరు.

శ్రీ వైతరమైన వెంటుకల

తై లము “మణిగూనె”

మిక్కిలి మహాపరమైన శుభాపనగలది. పైట్ ఆ
యితర ఆపాయకరమైనదవుట చేరుట లేదు. ఇది
పకాలమునుండి మంచిగుణముకలిగి, వాడుకలోనున్న
బుడి 1 కి ధర రు. 1-0-0.

దీనిని వాడుటచే వెంట్రుకలు మిక్కిలి కాంతిగాను

త్రుక్లను బాగుగా పెంచును. యితరవివరములను మా
తల్లి క్యాటలాగునకు ప్రాసిన ఇనాముగా పంపెదము.

ఆ తం క ని గ హ షార్మ సి,

26, బ్రాహ్మ్య, మద్రాసు.